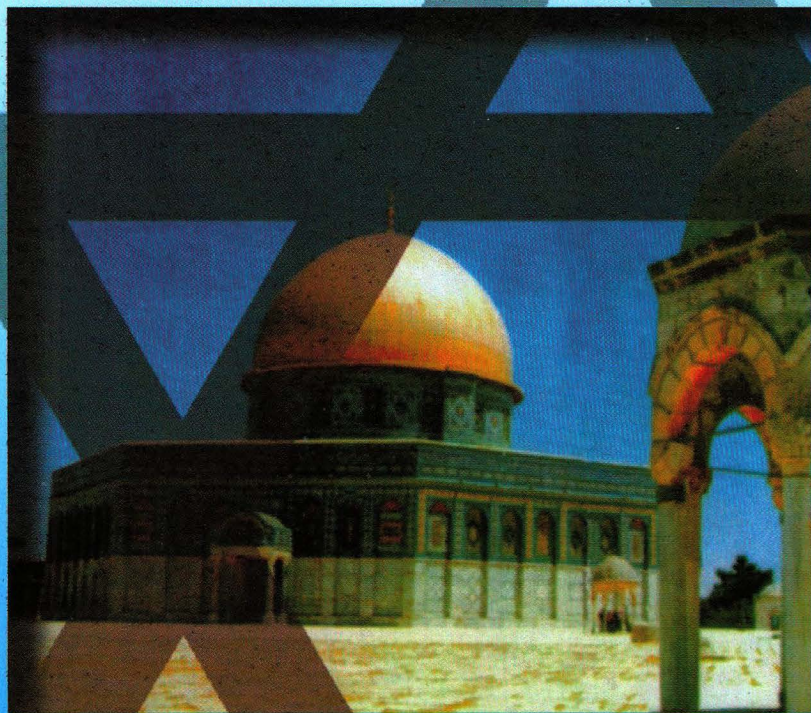

R. GARAUDY

S L U Č A J I Z R A E L

STUDIJ POLITIČKOG CIONIZMA

Roger Garaudy
Slučaj Izrael

Naslov originala:
The case of Israel
(a study of political)
zionism -
SHOROUK INTERNATIONAL
1983

Copyright:
Bemust

Za izdavača:
Mustafa Bečirović

Prijevod:
Azra Saračević

Lektor:
Isnam Taljić

Dizajn naslovne strane:
M.S. Štrika

DTP:
ABC Fabulas

Štampa:
Dom štampe Zenica

CIP Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine,
Sarajevo

UDK 323.13(=924):299.2
341.218(569.4):327

GARAUDY, Roger

Slučaj Izrael : studij političkog cionizma / Roger Gara
Udy : /prijevod sa engleskog Azra Saračević/. Zenica
Bemust, 1997. 178 str. ; 21 cm

Bibliografija i bilješke uz tekst.

ISBN 9958725010

ROGER GARAUDY

SLUČAJ IZRAEL

Studij političkog cionizma

Zenica, 1997.

"Časni Quds" (Jerusalem) je glavni grad Palestine i, nakon harema Mekke i Medine, treće časno mjesto svih muslimana svijeta. Prije njegove okupacije od strane cionističke tvorevine, koju danas službeno nazivaju "Izrael", muslimani su pohodili ovo mjesto prilikom putovanja na hadždž.

Danas je, nažalost, muslimanima zabranjena posjeta ovom časnom gradu i džamiji "Al-Aksa".

Zbog svog značaja kojeg ima kod muslimana i okupacije kojoj je izložen već dugi niz godina, Quds predstavlja jedno od najvažnijih pitanja muslimana, a posebno muslimanskih zemalja u regionu. Zbog toga se svake godine zadnjeg petka u mjesecu ramazanu obilježava međunarodni Dan Qudsa. Ta praksa datira još od ramazana 1979. g. To je pokušaj kojim se želi doprinijeti konačnom rješenju ovog problema. Ujedno, ovaj dan simbolizira snažan i odlučan otpor svih potlačenih i ugnjetavanih protiv tlačitelja, ma ko oni bili, te doprinos istinskom poštivanju ljudskih prava u svijetu. To je poziv za razotkrivanje svih trikova i spletki koje stoje na putu konačnog rješenja ovog problema.

Dan Qudsa je i dan islama i dan njegovog stupanja na svjetsku scenu događaja, kako bi konačno zauzeo svoje mjesto koje i zaslužuje i koje mu niko ne može osporiti.

Izdavač

Predgovor engleskom izdanju

Ima mnogo knjiga koje se bave ovim pitanjem - sa pozitivnog i negativnog stajališta, ali nikad neutralnog, čak i kad imaju takve pretenzije - i nesumnjivo će ih još biti. Ali sada, kad jedan od vodećih intelektualaca Francuske daje značajan doprinos rasvjetljavanju ovog pitanja, pravo je da se njegova knjiga učini dostupnom na engleskom jeziku.

Roger Garaudy se ne priklanja neutralnosti. On, naime, vjeruje da se državstvo Izraela - njegovo čuveno *pravo* na postojanje, koje bi palestinski Arapi trebalo da priznaju - zasniva na ogromnoj prijevari. On kaže: "Izrael ne posjeduje legitimitet - ni historijski, ni biblijski, ni pravni - u pogledu prostora na kojem je osnovan". Za njega je politički cionizam, koji je rođen jedva prije jednog stoljeća sa pojavom Theodora Herzla i njegove knjige *Der Judenstaat* (Židovska država), ne samo iskrivljavanje istine nego izdaje vjerskog cionizma i istinskog duhovnog poslanstva judaizma, kojeg Garaudy veliča. Bilo bezočno ili iskreno, ali uvijek nemilosrdno, sljedbenici Herzla iskorišćavali su ono što Garaudy zove "historijskim mitom" i "biblijskom izlikom" za zaposjedanje Palestine i izgon njenog stanovništva.

Sjećam se da sam jednom pitao jednog istaknutog izraelskog diplomatu i učenjaka na čemu se, po njegovom mišljenju, zasniva izraelska diplomacija. Odgovorio je: "Vrlo jednostavno. Na Starom zavjetu". Činjenica da je on sam, poput Herzla, bio ubijeđeni ateist ili, recimo, pretpostavka

da je izraelsku diplomaciju trebalo provoditi, primjerice, negdje među Hindusima ili neznabošcima, koji nemaju nikakvog posebnog obzira prema Starom zavjetu, nije ga se dojmila kao poteškoća. Golda Meir je riješila cjelokupni problem kad je, svojom uobičajenom, žustrinom kazala: "Ova zemlja postoji kao rezultat obećanja koje nam je dao sam Bog. Bilo bi smiješno tražiti priznanje njene legitimnosti". Roger Garaudy ne prihvata ovakve tvrdnje. On dokazuje da imamo pravo da se pitamo je li to zaista bilo Božija volja, budući da nam je njegove zapovijesti prenosio, često na kontradiktoran i neubjedljiv način, upravo narod koji polaže pravo da bude nasljednik Njegove oporuke. Osim toga, i uz pretpostavku da je Bog uistinu dao takvo obećanje, Garaudy sumnja da su oni koji danas vladaju Palestinom pravi nasljednici. Stoga se bavi analizom ne samo "biblijskog mita" nego i onog što on naziva "mitom historijskih prava".

Argumenti u tom smislu predočavani su i ranije, ali, po mom mišljenju, nikad toliko uvjerljivo. Stil rasprave je polemičan i ponekad žestok, ali uvijek racionalan. Rasprava će kod nekih, zasigurno, izazvati srdžbu, no zavrjeđuje razborit odgovor. Ništa manji gnjev neće proizvesti ni tvrdnja da su "cionizam i antisemitizam u neku ruku braća blizanci". Bilo bi teško osporavati postojanje objektivnih veza među njima, jer i cionizam i antisemitizam imaju korijene u vjerovanju da je asimilacija Židova u nežidovska društva nepoželjna i u krajnjem slučaju nemoguća. Sumnju u ovu vezu lahko će pobiti uvod u Nirnberške nacističke zakone o rasama iz 1935.: "Da Židovi imaju vlastitu državu koja bi većini njihovog naroda značila domovinu, židovsko pitanje bi još danas bilo riješeno, pa čak i za njih same. Strastveni cionisti se ni najmanje ne protive osnovnim postavkama Nirnberških zakona, jer znaju da su ovi zakoni ispravno rješenje za židovski narod".

Bilo bi apsurdno poricati da neki od današnjih antisemita uzimaju Izrael za metu iz mržnje. Međutim, mnogi od nas oduvijek su bili uvjerenja da bi, na kraju

krajeva, država Izrael prije povećala nego smanjila antisemitizam u svijetu. Nakon invazije na Liban, može li se reći da nismo u pravu?

Uz logičnost i jasnoću Garaudyevog argumenta postoji još jedan razlog zbog kojeg će ova knjiga imati osvježavajuću privlačnost za čitaoce engleskog govornog područja. Ma koliko davno da su učili o Pismima i ma koje vjere bili, na njih je ostavila uticaja protestantska privrženost Starom zavjetu, tako da lahko mogu postati skloni brkanju modernog cionističkog pokreta s ispunjenjem proročanstva. Ovo se manifestiralo i u neobičnoj tvrdnji Arthura Balfoura, 1919., da "cionizam, bilo to dobro ili loše, tačno ili pogrešno, ima korjene u drevnoj tradiciji, sadašnjim potrebama i budućim nadama, što je od znatno dubljeg značaja od želja i predubjeđenja 700.000 Arapa koji sada naseljavaju tu starodrevnu zemlju (tj. Palestinu)". I Jimmy Carter je rekao nešto vrlo slično kad je, 60 godina kasnije, u izraelskom Knesetu izjavio da je odnos između SAD i Izraela "neuništiv, jer se zasniva na svijesti, moralu, religiji i vjerovanju samog američkog naroda..".

Roger Garaudy je baštinik različitih tradicija. Za njega su pitanja koja je pokrenula afera Dreyfus još živa stvarnost. On prihvata zdravo za gotovo da biti Dreyfusov protivnik - to jest biti rasist i vjerski zatucan čovjek koji osuđuje židovski uticaj na francusko društvo - znači biti pobornik političkog cionizma. Prema vlastitom svjedočenju (*Le Monde*, 30. jula 1983.) prihvatio je kršćanstvo i postao članom Komunističke partije Francuske 1933. godine, u vrijeme kad je Hitler stupio na vlast. Pristupanje vjeri i Komunističkoj partiji svoje zemlje za njega nije bilo ni najmanje kontradiktorno. U svijetu "apsurdnosti i užasa" kroz privrženost vjeri bio je u stanju ponovo pronaći smisao u vlastitom životu i historiji, ali je osjećao manjkavost crkvene društvene doktrine "koja nije omogućavala prevazilaženje ovozemaljskih kontradiktornosti u postojećem poretku". U to vrijeme se činilo da je komunistička partija najodlučniji protivnik kapitalizma i nacizma. Danas smatra jednako prirodnim da je bilo normalno da, uz svoje

dugotrajno interesiranje za arapsko-islamsku civilizaciju nađe mir i upotpunjenje u islamu, univerzalnoj vjeri koja Mojsija i Isusa ubraja u svoje vjerovjesnike i u kojoj, po riječima Garaudyja, nema podvojenosti između nauke, razuma i objave. Osim toga, islam pruža mogućnost da se savlada problem odnosa vjere i političkog djelovanja - što je od velikog značaja za čovjeka poput Garaudyja.

Garaudyeu život, ispunjen borbom protiv zapadnog političkog i kulturnog imperijalizma, rasizma i nacionalističkog ekstremizma, doveo ga je do ove javne optužbe političkog cionizma u svim njegovim prošlim i sadašnjim manifestacijama. Ova rasprava zaista zaslužuje pažnju.

Peter Mansfield

Uvod

Ova rasprava se bavi "zabranjenom" temom: cionizmom i državom Izrael. U Francuskoj se može kritikovati katolička dogma ili marksizam, napadati ateizam ili nacionalizam, osuđivati režimi Sovjetskog Saveza, SAD ili Južne Afrike, propovijedati anarhija ili monarhizam bez posebnih rizika, osim uobičajenog polemiziranja koje se može završiti i opovrgavanjem autorovih postavki. Ako se, međutim, pristupi analiziranju cionizma zakoračuje se u sasvim drukčiji svijet. Iz domena literature prelazi se u domen sudova pravde. Na temelju jednog zakona od 29. jula 1881. godine, koji, vrlo ispravno, zabranjuje klevetanje bilo koje osobe na temelju njene pripadnosti određenoj etničkoj grupi, naciji, rasi ili religiji, svaka kritika države Izrael i političkog cionizma na kojem počiva izlaže vas gonjenju.

Zbog korjenite kritike Države Izrael - a pod "korjenitom" ne mislim na kritiku pojedinačnih radnji, pa čak ni kriminalnih, nego na unutrašnju logiku jedne države koja se temelji na načelima političkog cionizma - bit ćete smjestiti tretirani kao "nacist", što će vam život dovesti u opasnost. Autor ove rasprave može posvjedočiti ovu činjenicu, budući da je iz navedenog razloga osobno doživio proganjanje, optužbu za "nacizam" i prijetnju smrću.¹

1. Ne radi se ovdje ni o čemu novom. Velečasni A.C. Forrest u knjizi *The Unholy Land* (Toronto i Montreal, MacLelland Stewart, 1971.) priča kako je, nakon što su mu prezbiterijanske crkve povjerile da pripremi izvještaj o palestinskim izbjeglicama, vrativši se sa

Kakvim mehanizmom je bilo moguće da se stremljenja političkog cionizma stave u ravan vjerskih ratova? Pomoću raznih amalgama, pomjeranja značenja i supstitucija kojima je Begin dao zeleno svjetlo kad je izrekao slogan: "Ne postoji nikakva razlika između antiizraelizma, anticionizma i antisemitizma". Ovaj slogan odmah su prihvatili i izorquestrirali širom svijeta vođe Svjetske cionističke organizacije.²

Prije nego se latimo ispitivanja ideologije i prakse političkog cionizma, potrebno je da iz strogo razloga koji su navedeni, utvrdimo predmet naše kritike definiranjem i podvlačenjem razlike između vjerskog cionizma i političkog cionizma, između cionizma i judaizma, te između biblijskog Izraela i cionističke Države Izrael.

A. Vjerski i politički cionizam

Nemoguće je ne razlikovati dva potpuno različita karaktera: karakter vjerskog cionizma i karakter političkog cionizma.

Vjerski cionizam često su ispovijedali židovski mistici. On se dovodi u vezu sa velikom mesijskom nadom

dokazima u vidu fotografija da su Izraelci upotrebljavali napalm-bombe, primio sljedeće prijateljsko upozorenje anticionističkog židovskog vođe Billa Gottlieba: "Ukoliko moje pretpostavke nisu pogrešne, doći će do javne povike cionista i možete biti spremni na sve vrste klevetničkih optužbi" (str.39.). Od slučaja Forrest od parnica pokrenutih protiv Georges Montarona (*Temoignage Cretien*), Jacquesa Fauveta iz *Le Monde*a i mene, metodi se nisu promijenili.

2. U Nacionalnom komitetu Međunarodne lige protiv rasizma i antisemitizma M.Andre Monteil je donekle parafrazirao Beginov slogan. Anticionizam, rekao je, jest "utjelovljenje antisemitizma". "Moderni antisemitizam je našao respektabilniji način izražavanja: jednostavno, nije moguće biti antisemitski raspoložen jer je riječ o anticionizmu" (*Le Monde*, 16. nov. 1982.). Poslije ćemo razmotriti razlog ove mimeze.

judaizma, prema kojoj će se sa dolaskom Mesije po isteku vremena ostvariti Carstvo Božije cijelog čovječanstva, "svih ljudskih zajednica zemlje" (*Postanje*, XII., 3), u čijem centru će biti ona mjesta u koja Biblija smješta priče o Abrahamu i Mojsiju.

Ovaj vjerski cionizam doveo je do tradicionalnog židovskog hodočašća "svetoj zemlji", pa čak i ustanovljavanja duhovnih zajednica, naročito u Safedu, kad su progoni od strane "najkatoličanskijih kraljeva" Španije (nakon dugog i sretnog suživota muslimana i Židova u toj zemlji) nagnali neke pobožne ljude da odu u Palestinu kako bi mogli živjeti u skladu sa svojom vjerom.

U nama nešto bližem vremenu, u 19. stoljeću, "ljubitelji Ciona" (Choveve Zion) težili su da u zemlji Ciona stvore duhovni centar iz kojeg bi se širile židovska vjera i kultura.

Treba istaći da se ovom vjerskom cionizmu (koji je okupljao relativno male grupe vjernika) muslimani nisu nikad suprotstavljali jer se i sami smatraju potomcima Abrahama i njegove vjere. Duhovni cionizam, kojemu je stran svaki politički program o stvaranju države i bilo kakvoj vladavini Palestinom, nikad nije vodio u sukobe između židovskih zajednica i arapskog stanovništva, bilo muslimanskog ili kršćanskog.

Politički cionizam je čedo Theodora Herzla, koji je u Beču počev od 1882. godine utemeljivao doktrinu ovog pokreta, da bi mu 1896. dao konačan oblik u knjizi *Der Judenstaat* (Židovska država). Svjetski cionistički kongres održan u Bazelu 1897. godine označio je početak konkretne primjene Herzlove doktrine. Na samom početku nužno je definirati da samo ovaj politički cionizam, sa svojim načelima i posljedicama, predstavlja temu rasprave koja je pred vama.

Prije svega, suprotno vjerskom cionizmu, Herzl je u svojim shvatanjima bio radikalni agnostik i čak se žestoko suprotstavljao onima koji su judaizam definirali kao religiju. Sa stanovišta političkog cionizma, Židovi su, prije svega, "narod". (Kad se budemo bavili "temeljnim zakonima"

države Izrael razmatrat ćemo osnovnu dvosmislenost definicije "Židov" i konstante koja se koleba između definicije po "etničkom porijeklu" i definicije po "religiji".³

Herzl, čije suštinsko zanimanje nije bilo vjerske nego političke naravi, predstavio je problem "cionizma" na radikalno nov način. Na osnovu dojma koji je, po njegovim riječima, na njega ostavila afera Dreyfus, došao je do slijedećih zaključaka:

- 1) Židovi, bilo gdje u svijetu i u ma kojoj državi živjeli, čine jedan jedinstven "narod".
- 2) Oduvijek su i svugdje bili izloženi progonu.
- 3) Ne mogu ih asimilirati narodi među kojima žive (istu pretpostavku izražavaju svi antisemiti i rasisti).

Praktični zaključci, koje je Herz izveo iz ovih mišljenja i rješenja koja je zagovarao u smislu okončavanja postojećeg antagonizma, mogu se ukratko svesti na slijedeće:

1) Odbijanje asimilacije, koju, istina, ne podržavaju zemlje Istočne Evrope, a posebno Carska Rusija, dešava se u sve većoj mjeri na Zapadu (naročito u Francuskoj, gdje je, poslije afere Dreyfus, antisemitizam razotkrio svoje sramotno lice).

2) Stvaranje ne samo duhovnog "doma", centra iz kojeg bi se rasijavala židovska vjera i kultura, nego osnivanje "židovske države" u koju bi bili dovedeni svi Židovi svijeta. Ovdje se, u ovim kasnim godinama 19. stoljeća (koje je u Evropi stoljeće "nacionalnosti"), prepoznaje jedan od izraza tipično zapadnog nacionalizma. Ovaj nacionalizam se veoma snažno manifestirao u Njemačkoj i znatno uticao na Herzla, čovjeka njemačkog obrazovanja i shvatanja.

3. Osnovno djelo na ovu temu, na koje ćemo često imati priliku da se pozivamo, napisao je vatreni cionistički pravnik Prof. Claude Klein, direktor Instituta za komparativno pravo na Hebrejskom sveučilištu u Jerusalemu. Djelo je naslovljeno: *Le Carctere juif de l'Etat d'Izraël* (Paris, izdanje Cujas, 1977.). On ne skriva da dolazi do stalnog brkanja etničkog kriterija i vjerskog kriterija u odgovoru na pitanja *ko je Židov* (Poglavlje 2, str. 47.) i *ko nije Židov* (Glava 3, str. 52.).

3) Državu treba uspostaviti na "praznom" prostoru. Ovakva zamisao, karakteristična za kolonijalizam kao preovladavajuću pojavu tog razdoblja, značila je isključivanje bilo kakve brige o domorodačkom stanovništvu. Postavka Herzla i kasnijih vođa političkog cionizma koji su bili njegovi sljedbenici zasnivale su se na ovakvom kolonijalističkom stavu, koji će biti osnova cijelog budućeg cionističkog podhvata, a kasnije i države Izrael koja je proistekla iz njega.

Pitanje izbora područja nije bilo od značaja za Herzla, koji je, kao što ćemo vidjeti, za mjesto djelovanja svoje "čarter kompanije", zametku buduće države, uzimao u razmatranje ili Argentinu (prema sugestiji barona Hirsha) ili Ugandu (koju je predlagala Britanija). Značajno je da je Herzl tražio savjet od Cecila Rhodesa koji se u to vrijeme angažirao na kolonizaciji Južne Afrike, jer je, po Herzlovim riječima i njegov vlastiti pothvat bio "kolonizatorskog" tipa.

Od svih teritorija u koje je židovska država mogla biti usađena, Herzl je, međutim, dao prednost Palestini, jer je želio iskoristiti, stremljenja "ljubitelja Ciona" i ojačati svoj pokret kanaliziranjem u svoju korist vjerske tradicije u koju sam nije vjerovao.

Za implementaciju zacrtane politike trebalo je iskoristiti svaki povod koji je podsticao ovu dvosmislenost. Najtipičniji primjer mudrog korišćenja brkanja ovih dviju vrsta cionizama, mnogo godina poslije Herzlove smrti, jest Belfourova deklaracija iz 1917. godine, kojom je britanska vlada podržala neku vrstu "nacionalne domovine za Židove" u Palestini, ali ne na štetu interesa domaćeg stanovništva. Međutim, vođe političkog cionizma iskoristili su Deklaraciju u smislu nagovještaja stvaranja "židovske države" *od* Palestine, u kojoj bi domaće stanovništvo bilo eliminirano u korist prevlasti cionističke države nad cijelom teritorijom.

Upravo ovaj kolonijalistički karakter političkog cionizma, sa mitskim "osnovama" i strašnim posljedicama i po narod

podvrgnut koloniziranju i po svjetski mir, čini jedinu temu naše kritičke analize.

B. Cionizam i Judaizam

Do prelaska sa književnog na sudski rat, a sa političke debate na vjerski sukob došlo je unošenjem još jedne zabune, još jednog amalgama. Igra sa nedopustivim brkanjem vjerskog i političkog cionizma (što omogućava, korišćenjem religije u službi politike, pravdanje određene politike i njeno pretvaranje u neku vrstu tabua koji je iznad svake kritike) nije bila dovoljna, pa je zaigrana i igra identifikacije političkog cionizma s judaizmom, da bi se za antisemitizam mogli optužiti svi kritičari izraelskih vođa cionističke politike. Dublje razmišljanje o antisemitizmu može se naći u knjizi Bernarda Lazarea *Antisemitism, its History and Causes* (Antisemitizam, njegov historijat i uzroci), objavljenoj 1894. godine,⁴ usred pregrijane atmosfere Dreyfusove afere i rođenja Herzlovog političkog cionizma.

Neistinito bi bilo reći, što se nekad dešava, da je "u svojim kasnijim radovima Lazare morao prestati pripisivati čak i djelomičnu odgovornost za antisemitizam samim Židovima". U pamfletu *Contre l'antisemitisme* (Protiv antisemitizma), koji je objavio Stock 1896., on je pisao: "Ono što sam napisao u svojoj knjizi" ponovio sam i u pamfletu pod naslovom *Antisemitisme et revolution* (mart 1895.). Ponovo, 1896., kod njega čitamo:

"Pisao sam da ne smijemo polaziti od pretpostavke da je do manifestacija antisemitizma u prošlosti dolazilo samo zbog vjerskih sukoba. Još uvijek imam takvo mišljenje. Pisao sam da je razlog pojave antisemitizma kroz historiju

4. Srećom, ovo fundamentalno djelo (*L'antisemitisme, son histoire et ses causes* 1982.) izašlo je u reprint-izdanju kuće Editions de la Difference. (Jedno ranije reprint-izdanje pojavilo se u Parizu 1934. a engleski prijevod, nažalost nepotpun, datira iz 1967. - primjedba prevodioca).

ila činjenica da je svugdje i uvijek, pa i *do dana današnjeg* (kurziv je Lazareov), 'židov bio nedruštveno biće'. Još uvijek sam tog mišljenja... Najzad, na kraju knjige sam napisao: 'uzroci antisemitizma su po svojoj prirodi etnički, vjerski, politički i ekonomski. Sve su to uzroci od dalekosežnog značaja i ne javljaju se samo zbog samih Židova niti isključivo zbog njihovih susjeda, nego uglavnom zbog prevladavajućih društvenih uvjeta'.

Poslije izvjesnog vremena, prerađujući svoju knjigu, kao što bi to učinio i svaki drugi ozbiljni pisac, Lazare je dodao:

"Kad bih trebao danas ponovo napisati jednu ovakvu knjigu, vjerovatno bih ustanovio da mnoge stvari treba promijeniti i mnoge dodati, ali ako uopće ima nešto zbog čega sebi trebam predbacivati, to je što se nisam tačnije pozabavio vjerskim uzrocima antisemitizma, odnosno, što nisam dovoljno ukazao kako oni služe ekonomskim interesima nekih kapitalista.

I, odgovarajući još jedanput Drumontu, dodao je: "Rasprava o židovskom pitanju ne treba da se izvrne u raspravu o meni osobno". (str. 18. i 19. Lazareovog pamfleta).

Djelo Bernara Lazarea napisano je kao odgovor na Drumontov bestseller o antisemitizmu *La France juive* (1886.) (Židovska Francuska). Za razliku od Drumontovog neukog pamfleta, iz kojeg izvire snažna mržnja, Lazareova studija, čak i čitaocu koji ne dijeli njegovo mišljenje po svim pitanjima (a koja se uglavnom tretiraju pošteno samo kao radne teze), doima se zasnovanom na mirnim historijskim analizama koje podstiču na razmišljanje i dovode do zaključka da i židovske zajednice snose dio odgovornosti za progone čije su često bili žrtve, ali i da antisemiti nečasno koriste objektivne prilike partikularizma **ovih** zajednica.

Lazare pravi razliku između antijudaizma kršćanskog porijekla, koji je na sceni od početka 4. do sredine 19. stoljeća, i fenomena antisemitizma, koji se pod ovim nazivom prvi put javlja 1873. godine u knjizi *Der Sieg des*

Judenthums über das Germanenthum (Pobjeda židovstva nad njemstvom), hamburškog novinara Wilhelma Marra.

Specifično kršćanski antijudaizam bio je uzgredni proizvod ideološkog i političkog konstantinizma crkve pobjednice, nasljednice ne samo tradicije velikih svećenika sinagoge nego i Rimskog carstva. Čim je stekla moć i vlast, od ranijeg progonjenika, crkva se preobrati u progonitelja drugih religija, i paganstva i judaizma. U judaizmu, do tada vrlo uspješnom u pridobijanju preobraćenika, crkva je vidjela moćnog suparnika kojeg je trebalo savladati (Prva poslanica sv. Petra, II, 9: "Vi ste izabrana generacija, kraljevsko svećenstvo, sveta nacija, poseban narod.."). Premda apsurdno, crkva je optužila Židove da su narod koji je, odbijajući da prihvate Isusa kao Mesiju, postali "bogoubice", budući da je u Nisei (Nicaea) proglašeno da je Isus Krist od iste "supstance" kao i Bog.

Bernard Lazare pokazuje kako je cjepidlački partikularizam židovskih zajednica i njihovo pribjegavanje najužem i najstrožijem tumačenju Mojsijevog zakona stoljećima pružalo jednostavne izgovore za podizanje ovakve optužbe. Židovi su se "utvrdili iza ograda koje bijahu najprije podignute oko Tore i prvih učenih pisara, zatim im zaklon postadoše feriseji i talmudisti, nasljednici Ezre, izobličitelji prvobitnog Mojsijevog nauka i neprijatelji poslanika".⁵ To je bilo u suprotnosti sa "pravim naukom Mojsijevim, kojeg su pročistili i proširili Isaija, Jeremija i Ezekiel, a obogatili i uočili judeo-helenisti".⁶

Postojeća izolacija se pogoršavala, dodaje Lazare, zbog okolnosti koja je Židovima značila nešto sasvim izuzetno: izraelski narod se "dičio savršenstvom Tore i smatrao sebe izvan i iznad svih drugih naroda".⁷

Ovakav stav se dalje potencirao jačanjem nacionalizma u Evropi 19. stoljeća. "Smatraju sebe izabranim narodom,

5. Bernard Lazare, *Antisemitism, its History and Causes*, London, 1967. str 11.

6. Ibid., str. 12.

7. Ibid., str. 10.

boljim od svih drugih naroda, a to karakterizira sve šovinističke nacije, i Nijemce i Francuze i Engleze današnjice".⁸

Povlačenje Židova u neki njima svojstven svijet nije bilo ništa novo. Najplemenitije pokušaje koji su činjeni stoljećima da se taj svijet otvori suzbijali su integralisti, tj. ultrastrogi rabini i "okamenjeni talmudizam". Lazare se prisjeća kako su se u 12. stoljeću integralisti žestoko suprotstavili pokušaju Maimonidesa, najvećeg židovskog filozofa svih vremena, da dokaže sklad vjere i razuma. Njegovo najveće djelo *More Nebuchim* (Vodič za zbu-njene) žigosali su svi od talmudista do dominikanaca. Godine 1232. rabin Salomon iz Montpelliera bacio je anatemu na svakog ko pročita spomenutu knjigu i pobrinuo se da se ona spali. Talmudisti su se borili da "ograniče židovski narod da isključivo proučava (Mojsijev) Zakon".⁹ Na nagovor izvjesnog njemačkog ljekara Ashera ien Yechiela u Barceloni se sastao koncil od 30 rabina pod predsjedavanjem Ben Adreta i ekskomunicirao sve ljude ispod 25 godina koji su čitali bilo kakve druge knjige mimo Biblije i Talmuda.¹⁰ Lazare ukratko iznosi rezultat tog nastojanja ovako: "Postigli su cilj. Isključili su židovski narod iz zajednice naroda".¹¹

U 17. stoljeću je ono isto nastojanje kojim se želio ugušiti Maimonidesov glas produženo u naporima talmudista da unište Spinozu. U 18. stoljeću predmet njihovih napada bio je Mojsije Mendelssohn. Prijevodom Biblije na njemački jezik, on je na sebe navukao osudu rabina, koji su željeli zadržati monopol talmudskog tumačenja Zakona. Budući da nisu dozvoljavali direktan pristup Tori, oni su zabranili čitanje ovog prijevoda.

Sada ćemo razmotriti kako danas u državi Izrael židovsko svećenstvo ekstremnog desnog krila vjerskih

8. Ibid., str. 133.

9. Ibid., str. 63.

10. Ibid., str. 64.

11. Ibid., str. 14.

partija nastoji održati "selektivno" i sektaško iščitavanje Biblije u nove političke svrhe i uspijeva državi nametnuti svoj stav.

Lazare ističe još jedan pristran aspekt ove tradicije:

Praviti Izrael centrom svijeta, mjestom previranja naroda, pokretačem nacija. Apsurdno je ali to rade i prijatelji i neprijatelji Židova. Bilo da se zovu Bossuet ili Drumont, oni Židovima pridaju pretjeran značaj.¹²

U djelu *Discourse on Universal History* (Rasprava o univerzalnoj historiji) Bossuet je od Judeje napravio centar svijeta. Svi historijski događaji, osnivanje i propast carstava, prouzrokovani su jedino voljom Boga odanog Sinovima Izraela, kojima je stavljeno u dužnost da čovječanstvo usmjeravaju samo ka jednom, krajnjem cilju - dolasku Krista. Dovoljno je ovu šemu okrenuti naglavačke da dobijemo *Protokole starješina Ciona*, tu patvorinu koju je, neposredno poslije Svjetskog cionističkog kongresa u Bazelu 1897. godine, stvorio tajni odjel ruske policije u svrhu podrške ideji o "judeomasonističkoj zavjeri" skovanoj s ciljem uspostavljanja dominacije svijetom, što bi značilo čistu pobjedu zla. Savršena je simetrija sa Bossuetovom koncepcijom.

Kad kod Bernarda Lazarea spominjemo struje u židovskoj misli koje naglašavaju židovsku izuzetnost naspram univerzalizma, struje koje podvlače duh pobjede, dominacije i krvoprolića kod Jošue, rasnu diskriminaciju kod Ezre, sklonost da se narod Izraela pretvori u centar i svijeta i njegove historije, činimo to slijedeći tok Lazareovog mišljenja da bismo otklonili konfuziju koju su antisemiti stvorili hotimično u pokušaju da cionističko iskrivljavanje istine izvedu iz navodno temeljne nesavršenosti judaizma.

12. Ovaj odlomak se ne pojavljuje u engleskom prijevodu. Nalazi se na strani 263. druge sveske francuskog izdanja iz 1934. Međutim, to je učinio čak i Andre Neher u svojoj divnoj knjizi *L'essence de prophetisme* (Calmann-Levy, 1972. str. 111.): *"Israel is the axis of the world, its nerve, its centre, its heart."*

Bogata tradicija judaizma, kao i tradicija kršćanstva i islama, sadrži uzajamno kontradiktorne tendencije i, upravo poput kršćanskog konstantinizma i integralizma i muslimanskog integralizma i zatvaranja vrata idžtihada (pravu individualnog tumačenja islamske doktrine), tako i u historiji judaizma ima tendencija koje vode integralizmu i zatvorenosti. Najfanatičniji cionisti danas izrabljuju upravo te tendencije u judaizmu, u koji oni sami ne vjeruju. Mi se suprotstavljamo takvom selektivnom tumačenju Biblije i židovske tradicije koju Židove izoluju od drugih naroda. Ni jednog trenutka ne prestajemo biti svjesni da u velikoj tradiciji judaizma i njegovom doprinosu uzdizanju čovječanstva postoji, nasuprot nepomirljivostima, ferment božanskog rascvjetavanja života. Sa temama zavjeta i obećanja, zavjeta i obećanja na koje su pozvane, prema Postanju, "sve ljudske zajednice zemlje", cijelo čovječanstvo, pojavljuje se u humanoj formi jedan novi zahtjev - da čovjek, da svi ljudi u svakom trenutku svoje historije nastoje dokučiti Božiju namisao, božansku namjeru i da im se pokore i ispune ih, kao što je i Abraham učinio prinoseći svoju žrtvu, te da tako učine relativnom svu našu mudrost i etiku kako bi vjera počinjala tamo gdje misao završava.

S Abrahamom, sa mesijanskim obećanjem kraljevstva Božijeg, sa Božijim zapovijestima koje su objavljene Mojsiju, sa pojavom mnogobrojnih poslanika, sa internacionalizacijom vjere uz odbacivanje svih vanjskih formalnosti vezanih za nju, sa proklamacijom Hosea (VI,6) "... jer ja sam želio milost više nego srdžbu, spoznavanje Boga više od spaljene žrtve", sa Amosom, Isaijom i Jeremijom, koji obećanje "pravednog Boga i Spasitelja (Isaija, XIV, 21) čine univerzalnim, sa velikim židovskim mesijanizmom, koji je, zacijelo, najveći doprinos judaizma svjetskoj civilizaciji, pojavljuje se razdoblje nade, razdoblje upiranja pogleda u budućnost i ispunjenje same budućnosti. Odajući poštovanje judaizmu u *Appelu aux vivants* (Poziv živima), pisao sam:

Takav je suštinski doprinos judaizma, novo shvaćanje vremena kakvo su zastupali veliki poslanici: razdoblje

obećanja, nade, gledanja u budućnost... Svojom vjernošću Zavjetu narod postaje vrijedan ispunjenja obećanja: ostvarenja Kraljevstva Božijeg. Odazivajući se Božijem pozivu koji svjedoče i prenose Božiji poslanici, ljudi uzimaju učešća u Božijem neprekidnom stvarateljskom djelovanju kroz historiju. Historija je konstantno pojavljivanje onog što je radikalno novo u životima ljudi... Ona je osvijetljena mesijanskim obećanjem svršetka vremena".¹³

Dalje sam pisao: "Jedna od najvećih nesreća današnje države Izrael leži u tome što potrebu za poslanicima u ovoj zemlji nadomještaju tako što je podvrgavaju zakonu rabina integralista".¹⁴

Ni stoljećima nakon pojave velikih poslanika Pisama, poslanički upliv, sa svom svojom ljudskom snagom i toplinom nije iščezao među onima koje Gerschom Scholem zaziva u svojoj knjizi *Major Trends in Jewish Mysticism* (Glavni pravci židovskog misticismizma), koja je postala klasikom.

On navodi gnosticizam Židova Philoa iz Aleksandrije, na razmeđu uticaja Istoka i Grčke, i njemački "hasidizam" skoncentriran oko rabina Yehude, tako bliskog njegovom suvremeniku sv. Franji iz Assissie u smislu propovijedanja posvuda prisutnog Boga i Ljubavi.

U Španiji, u susretu judaizma i islama andaluzijskih sufija i iz njihovog doživljavanja ličnog i neposrednog kontakta s Bogom, što ih dovodi, kako Gerschom Scholem ističe, u blisku vezu sa tibetanskim budizmom i hinduskim spiritualizmom, rađaju se najbolji plodovi judaizma: velika sinteza židovske vjere, koju je na arapskom jeziku napisao Maimonides (1135.-1204.), prijatelj i učenik muslimana Averroesa (Ibn-Rushda), te *Zohar* (Knjiga veličanstvenosti) Mojsija od Leona (kraj 13. stoljeća), gdje se strah od Boga zamjenjuje ljubavlju prema Bogu, kao i kod njegovog

13. Roger Garaudy, *Appel aux vivats*, Edition de Seuil, biblioteka "Point", 1979., str. 154.

14. Ibid., str. 155.

suvremenika kršćanskog monaha iz Kalabrije Joachima Florisa.

Konačno, posljednji "hasidizam", rođen u Poljskoj u 16. stoljeću - tako blizak viziji mistika Rheinlanda i Meistera Eckharta - i njegov dalji procvat u 19. stoljeću s pojavom djela *Letters to the Hasidism on ecstasy* ponovo bude u svakom čovjeku Božansku iskrnu koju nosi unutar samog sebe.

Nauk o općem spasenju - veličanstveni univerzalizam poslanika, koji tako snažno prožima Spinozinu *Etiku*, uprkos suzdržanosti kartezijanskog matematičkog formalizma, mesijanizam koji pokreće mladog Marxa i čini njegovo djelo fermentom revolucionarnog duha cijelog stoljeća.

I dalje, sve do duhovne poruke Martina Bubera, koji konačno otvara pukotinu u pet stoljeća dugom kanibalističkom individualizmu i podsjeća nas da središte "jastva" leži u drugom: "Mi živimo u tokovima univerzalne uzajamnosti".¹⁶ Po njegovom mišljenju, duh se ne može tražiti u svom "ja" nego u njegovom odnosu prema drugom. Isto pravilo važi i za civilizacije i za pojedince; civilizacije opstaju i cvjetaju samo putem uzajamnog oplođivanja. Otkrovenje Božije se najpotpunije doživljava u uzajamnom odnosu ljudi.

Na temelju ove prastare univerzalističke tradicije judaizma politički cionizam stvara neku vrstu nacionalističke i kolonijalističke distorzije, koja svoj nastanak ne duguje judaizmu nego evropskom nacionalizmu i kolonijalizmu 19. stoljeća. Koristi se selektivnim i plemenskim tumačenjem, Biblije iskrivljujući tako stvarnu Božiju namisao, a sve u cilju prikrivanja i kamufliranja svojih političkih ciljeva.¹⁷

15. Jerusalem, 1941.

16. Martin Buber, *I and Thou*, Edinburgh, 1970., str. 69. i 67.

17. Bernard Lazare je rekao da nas Talmud odvraća od Biblije:

"Crkveni oci su ubili poslanike" (Ne nalazi se u engleskom prijevodu; u francuskom izdanju iz 1934., sveska 2, str. 184). Ovdje se, ipak ne želimo upuštati u polemiku o Talmudu. Bilo bi nepošteno služiti se smicalicama u pogledu ovih ili onih stranica Talmuda sa kojih izbijaju osjećaji mržnje i okrutnosti vezanih za običaje određene epohe ili za shvatanje vjere koje je karakteristično za tu epohu. Kad je rabin

C. Biblijski Izrael i današnja

"Cionistička država" Izrael

U posljednjoj etapi historije cionističke države, koja bi se mogla nazvati militantnim cionizmom, pribjegavanje biblijskim pretekstima poprima nove dimenzije.

U trenutku kad Izrael troši, prema izvještajima Svjetske banke, više od 50 procenata svog budžeta na ratnu mašineriju, i kad ova militarizacija, prema riječima samog Ariela Sharona, kao i u politici cionističkog pokreta, o kojem ćemo govoriti kasnije, nema za cilj samo odbranu Izraela nego dezintegraciju arapskih država u regionu, citiranje odlomaka iz Biblije treba pomoći u "opravdavanju" stalnog širenja granica i metoda državnog terorizma i krvoprolića.

Sama po sebi ova stvar nije nova.¹⁸ Još 1937. godine Ben-Gurion¹⁹ je trasirao granice Izraela pozivajući se na Bibliju. Po njegovom mišljenju, zemlja Izraela trebala je obuhvatiti pet oblasti: južni dio Libana sve do rijeke Litani (ovaj dio on naziva sjevernim dijelom Zapadnog Izraela); južnu Siriju; Transjordaniju (sada Jordan); Palestinu (koju

Simeon ben Yokhai rekao: "Treba ubiti najbolje pripadnike nežidova", nije bio ništa okrutniji od Saint Louisa kad je ovaj preporučivao da ni jedan svetovnjak ne treba da se prepire sa Židovom, ali "čim čuje da se kršćanska vjera kleveče, treba ustati u njezinu odbranu i to samo mačem i da ga zarije protivniku što dublje u utrobu" (Joinville, *The Life of St. Louis*, Sheed and Ward, 1955., str. 36). Drama leži u tome što se danas iz Biblije rabin Jošua, a iz Talmuda rabin Simeon ben Yokhai da bi se opravdala politika i što se hotimice okreću leđa univerzalističkoj i proročanskoj tradiciji judaizma.

18. Ovakvo tumačenje Biblije analizirat ćemo u prvom poglavlju ove studije ne samo da bismo ilustrirali nego i dokazali potpuno nepostojanje osnova za takav pristup.

19. Izvještaj podnesen svjetskom kongresu Poalei Zion, Zürich 29. jula 1937. godine (Tel-Aviv, 1938., str. 206., 207.).

zove teritorijom /britanskog/ Mandata) i Sinaj. Sjeverna granica države trebala bi da ide geografskom širinom grada Hama u Siriji, jer ga on poistovjećuje sa Hamathom, koji u Četvrtoj knjizi Starog zavjeta (XXXIV,1-8) označava sjevernu granicu Kanana. Neki drugi cionisti, strastveni "tumači Biblije", vođeni vlastitim interesima, identificira Hamath sa Aleppom, dok ima i onih koji ga smještaju čak u Tursku! Rabin Adin Shteinsalz, blizak partiji Shelli, na jednom kolokviju koji je organizirao Sartre u Izraelu, predlagao je da se uzmu u razmatranje židovska "historijska prava" na Kipar! Godine 1956. Ben-Gurion je, uz odobravanje Kneseta, izjavio da je Sinaj činio dio "Kraljevstva Davida i Solomona". Kad su SAD i Sovjetski savez u vrijeme napada na Suez zauzdali ove neutemeljene ambicije, "biblijska geografija" našla se ispod stola da bi ponovo 1967. ugledala svjetlo dana. U definiranju granica obećane zemlje, slično je "rijeka Egipat" ponekad tumačena kao rijeka Nil (ali koje od njezinih ušća?), a ponekad kao Wadi el-Arish.

U ovako elastičnoj koncepciji granica, uvijek je u datom trenutku, bitno pozivanje na Bibliju - da bi se prije svega legalizirala agresija ili, nakon svršenog čina, opravdala aneksija.

Na sadašnjem stupnju ekspanzije cionizam se da bi opravdao pothvate izraelskog militarizma poziva na paranoičnu fantaziju rabina "vjerskih partija", koji su najfanatičniji zagovornici osvajanja. Nije slučajno što je, prilikom invazije na Liban, Begin odlučio da subotom, u znak poštivanja sabata, obustavi letove zračne kompanije El Al.

Ovakvim obilježjima, koja su karakteristična za integraliste, obilno se daju ideološka opravdanja: ne samo da su okupirane teritorije Libana postale zemlje "plemena Asher", nego su za potrebe ovog cilja "osvještana" i sama krvoprolića. Razaranje Tira i Sidona, bombardiranje Bejruta, te pokolji u Sabri i Šatili nisu bili samo direktno produženje "Oradoura" Deir Yasina (u izvođenju Beginovog Irguna 1948. godine), Qibyae i Kafr Kasema i

drugih krvavih pothvata Sharonove "101. jedinice"; svako ovo ubijanje dobilo je počasni naziv. Kad današnja država Izrael postupa sa Arapima onako kako se nekad postupalo sa Kanitima i ostalim bivšim stanovnicima ove zemlje, za nju se kaže da samo ponavlja sveto djelo Biblijskog Izraela.²⁰

"Od ljudi ovih gradova, koje ti Gospod tvoj Bog daje u naslijeđe, nećeš ostaviti u životu ništa što diše. Nego ćeš ih potpuno uništiti: i Hitite, Amorite, Kanite i Perizite, Hivite i Džebuzite, kao što ti je naredio tvoj Gospod Bog".²¹

Ili ovo: "Sada idite i kaznite Amaleke i potpuno uništite sve što imaju; i ne štedite ih; ubijajte muško i žensko, dijete i dojenče, goveda i ovce, kamile i magarce".²²

"Biblijsko" pravdanje genocida, legitimiziranje uzastopnih agresija i nasilnog prisvajanja područja sadašnje cionističke države Izrael, koja se predstavlja za legitimnog nasljednika i nastavljača biblijskog Izraela, čini da i ono što je apsolutno neprihvatljivo lahko prihvataju Židovi u dijaspori i mnogi kršćani koji nekritički prihvataju kao istinu katolički katekizam i protestantske nedjeljne propovijedi i tako nesvjesno promoviraju cionističku mitologiju, čiju osnovnu nesupstancijalnost egzegeza dokazuje već čitavo jedno stoljeće, a osobito zadnjih godina.

Ovdje nalazimo dokaz mobilizirajuće snage mita. U jednom članku novina *Nekudah* pod naslovom "Snagom do završetka posla",²³ rabin Eliezer Waldman daje politici Sharona i Begina onakvu "teološku" podlogu kakva odgovara njihovim državnim planovima: koristeći se mnogim citatima iz Biblije, on objašnjava da je okupacijom Libana Izrael dokazao da može uspostaviti "novi poredak" ne samo na Srednjem istoku nego i šire i da je to "početak spasenja" svijeta. Nije više zadovoljan veličanjem odbrambenog

20. U prvom poglavlju ove knjige objasniti ćemo čisto mitski karakter ovih "svetih istrebljenja".

21. *Deuteronomion*, XX, 16.-17. (Peta knjiga Mojsijeva)

22. *I. Samuel*, XV, 3

23. Analiza Aharona Mogeda u *Davaru* od 3. sept. 1982.

rata: rat sam sobom nosi vrijednosti. Ovim načinom "spasenja", kaže on, Izrael je u Libanu dosegao "napredniji stadij nego Šestodnevni ratom". "Ovim ratom smo pokazali našu vojnu snagu. Mi smo odgovorni za red i na Srednjem istoku i u svijetu".

U suočenju s ovako megalomanskom pohlepom izraelskog nacionalizma i militarizma, lahko je shvatljiva proročanska tjeskoba i upozorenje jednog ranog cioniste koji se 1958. godine prisjećao kako je, šezdeset godina ranije, stupio u pokret. Martin Buber, jedan od najvećih mislilaca našeg stoljeća, autor djela *The Kingdom of God, The Knowledge of Man, On the Bible i Israel and the World* (Kraljevstvo Božije, Znanje čovjeka, O Bibliji, Izrael i svijet), replicirao je Ben-Gurionu u Jerusalemu 1957.:

"I sada nam Ben-Gurion govori da je mesijska ideja živa i da će živjeti do dolaska Mesije. Ja mu odgovaram pitanjem: 'U koliko srca ove generacije u našoj zemlji mesijska ideja živi u bilo kojem drugom obliku osim u usko nacionalističkom koji se ograničava na dovođenje izgnanika?' Mesijska ideja lišena žudnje za spasenjem čovječanstva i želje za uzimanjem učešća u njegovoj realizaciji daleko je od mesijanskih vizija poslanika Izraela".²⁴

Tokom cijelog svog života, sve do smrti u Izraelu, Buber nije nikad prestao, u svojstvu cioniste, javno žigosati političko i nacionalističko izopačavanje vjerskog cionizma:

"Govoreći o duhu Izraela, mi držimo da smo drukčiji od ostalih naroda. Ali, ako duh Izraela znači samo sintetički identitet naše nacije, samo lijepo pravdanje našeg kolektivnog egoizma, samo transformaciju našeg gospodara u idola - nakon što smo odbili da za gospodara prihvatimo bilo koga drugog Gospodara svemira - onda smo mi zaista slični drugim narodima; s njima pijemo iz iste čaše opojnosti".²⁵

Nacionalna ideologija, *duh* nacionalizma, korisna je samo

24. Martin Buber, *Israel and the World* (New York, Schochen, 1948., str. 263.)

25. Ibid., str. 185. (predavanje na Univerzitetu u Tel-Aviv, 1939.)

do trenutka dok naciju ne dovede do njenog skončavanja u njoj samoj. Judaizam nije samo nacija. Judaizam, uistinu, ima i to značenje, ali, zbog njemu prirodene specifične osobine da znači i vjersku zajednicu, judaizam je nešto više od toga.²⁶

Pokazujući duboke korijene izopačenosti političkog nacionalizma, koji nije nikao iz judaizma nego iz evropskog nacionalizma 19. stoljeća i koji je sad postao zamjena za religiju - idolatrijski kult jedne države koja sebe naziva Državom Izrael, on je pisao:

"Židovska religija je iskorijenjena i to je srž bolesti indicirane usponom židovskog nacionalizma sredinom 19. stoljeća... Ta prvobitna čežnja je oslonac svih vidova prerusavanja koje je moderni nacionalni judaizam posudio od modernog nacionalizma Zapada... Ovdje se može postaviti pitanje u kakvoj je to vezi sa svim tim idejama o izabranosti židovskog naroda. Ta ideja ne indicira osjećaj superiornosti nego, više, ima smisao sudbine. Ona ne izbija iz poređenja sa drugima nego iz usredotočene odanosti zadatku... Poslanici su zadatak formulirali, ali nikad nisu prestali upozoravati: ako se budete samo hvalisali svojom odabranošću umjesto da pokažete da ste je vrijedni, ako je preobratite u statički objekat umjesto da je prihvatite kao zapovijest, vi ćete je proigrati."²⁷

Ukazujući na "nacionalističku krizu" političkog cionizma, koji je izopačenje duhovnosti judaizma, on zaključuje:

"Nadali smo se da židovski nacionalizam neće počiniti grešku uzdizanja naroda na pijedestal idola. Naša nada je blila uzaludna".²⁸

Martin Buber bio je strastveno privržen i odan zemlji Ciona. To je 1939. godine istakao u jednom pismu upućenom Gandhiu, odgovarajući na njegovo pitanje zašto

26. Ibid., str. 221.-222. (upućeno 12. cionističkom kongresu, Karlsbad, 5. sept. 1921.)

27. Ibid., str. 223.-224.

28. Ibid., str. 224.

cionisti ne osjećaju vezanost za zemlju svog rođenja i zašto se u toj zemlji ne pridruže drugim građanima u borbi protiv ugnjetavanja nego traže drugu, "nacionalnu" državu. Buberov odgovor je glasio da židovska vjera ne može opstati pod bilo kojim drugim okolnostima osim u zajednici, u skladu sa svojim vlastitim zakonima i na vlastitoj teritoriji:

"Od odlučujućeg značaja za nas nije obećanje zemlje nego zahtjev čije ispunjenje je nerazdvojno vezano za zemlju, za postojanje slobodne židovske zajednice u toj zemlji".²⁹

Kad ga je Gandhi podsjetio da Palestina pripada Arapima i da je bilo nepravedno i nehumano nametnuti Arapima židovsku vlast, Buber je odgovorio: "Nije nam želja da ih obezvlastimo nego da živimo s njima".³⁰

U predavanju koje je održao 1958. godine u New Yorku naglašeno je definirao svoj nepromijenjeni stav po pitanju odnosa s Arapima. Po njegovom mišljenju, "ponovno rađanje židovskog naroda" treba se događati ukorak sa "njihovim učlanjenjem u svijet Bliskog istoka", što je isključivalo pribjegavanje sili: "Najpogubnije od svih pogrešnih učenja jest ono po kojem se smjer historije određuje samo silom", koja je uvijek "pobjeda nehumanosti nad humanošću i gruba "izdaja vjere". Najgora grješka, po Buberovom mišljenju, bilo je smatrati Izrael "enklavom Zapadnog svijeta". Godine 1958. podsjećao je da je još 1921. izložio "zamisao stvaranja Federacije Bliskog istoka, u kojoj trebamo da učestvujemo".³¹ "Međutim, suprotno prijedlozima o dvonacionalnoj državi ili židovskom učešću u bliskoistočnoj federaciji, desila se nesretna podjela Palestine, naprslina između dva naroda široko se raskolila i otpočeo je rat".³² Buber je spominjao da u početku nije bio protiv nasilja i da nije osporavao nastajanje države Izrael, ali je čvrsto ostao na stanovištu,

29. Ibid., str. 229. (Pismo Gandhiu, 1939.)

30. Ibid., str. 223.

31. Ibid., str. 255.-256.

32. Ibid., str. 256.

poslije prva dva izraelsko-arapska rata, kojima je bio svjedok, da "mir između Židova i Arapa koji znači samo prestanak borbe nije nikakav mir; ono što je moguće je istinska suradnja". "Danas se mnogima čini apsurdnim... razmišljati o izraelskom učešću u blisko- istočnoj federaciji. Sutra, sa promjenom koja će nezavisno od nas nastupiti u svjetskoj političkoj situaciji, ova mogućnost se može pojaviti u krajnje pozitivnom smislu".³³

Ovakve izjave bi danas bile dovoljne da Begin ili njemu lojalni agenti cionističke organizacije tretiraju Bubera kao protivnika Izraela, "odnosno" kao antisemita - Bubera, najvećeg židovskog poslanika koji je živio u državi Izrael od njezina osnivanja.

Srećom, ova tradicija, premda vezana za skromnu manjinu zbog ideološkog usmjeravanja djece u školama, rabinskog preodgoja vojnika i utjecaja na cijelu populaciju putem službene propagande, nije u potpunosti izumrla. U vrijeme agresije i krvoprolića u Libanu čuli smo, primjerice, krik prof. Benjamina Cohena, sa Univerziteta u Tel-Avivu, upućen P. Vidal-Nacquetu 8. juna 1982. godine:

'Pišem vam dok slušam radio koji je upravo objavio da smo 'mi' angažirani na 'postizanju naših ciljeva' u Libanu, naime, na osiguravanju 'mira' za žitelje Galileje. Ove laži, koje ne bi umanjile ni 'slavu' Goebbelsa, dovode me u ludilo. Očito je da ovaj divljački rat, barbarskiji od svih ranijih, nema nikakve veze sa pokušajem ubojstva u Londonu, ili sa sigurnošću Galileje... Je li moguće da su Židovi, sinovi Abrahamovi... Židovi, i sami žrtve tolikih brutalnosti, postali tako okrutni?... Najveći uspjeh cionizma je, dakle, samo 'dejudaizacija' Židova. Dragi prijatelji, učinite sve što je u vašoj moći da spriječite Begine i Sharone da postignu svoj dvostruki cilj: konačnu likvidaciju (danas je to moderan izraz) Palestinaca kao naroda i Izraelaca kao ljudskih bića".³⁴

33. Ibid., str. 257. (Predavanje održano 30. aprila 1958. u New Yorku, američkim prijateljima lhuda).

34. Pismo objavljeno u *Le Mondeu*, 19. juna 1982.)

Po svojoj žestini, ova osuda ravna je osudama poslanika, kao, naprimjer, Jeremijinoj, koji je proklinjao one "koji vam propovijedaju laži u moje ime... Oni su počinili sramotan čin u Izraelu..". (Jeremijah, XXIX 21, 23). Ili Mikaijina, koji osuđuje vođe Izraela: "Molim vas, poslušajte ovo, vi starješine kuće Jakovljeve i prinčevi kuće Izrailove, koji prezirete razboritost i izopačujete jednakost... Oni jačaju Cion krvlju a Jerusalem krivdom" (Micah, III. 9-10).

Danas se svi oni koji žigošu politiku "prinčeva kuće Izrailove", politiku cionističke države Izrael proglašavaju antisemitima. Po tom kriteriju, Amos, Isaija, Mikaija, Jeremija, svi veliki židovski poslanici, bili bi optuženi kao "antisemiti". Jer, od svih velikih tradicija judaizma, današnje cionističke vođe odabrale su da se priklanjaju samo onima koji mogu opravdati njihovu politiku pričama o Jošuinom masakru nad Kanitima, nagovještavajući tako pokolje nad Arapima Palestine i Libana, a ne prokletstvima Jeremijinim ili Mikaijinim; Ezrinim zakonima rasne diskriminacije, a ne univerzalističkom mesijanizmu Ezekijela i Isaije. Odabrali su "svete oce koji ubiše Poslanike".

Ovakvom prijevarom, koja svaku kritiku politike cionističke države Izraelizjednačava s antisemitizmom, prouzrokuje se ozbiljan rizik pojave stvarnog antisemitizma.

Ono što bi moglo prouzrokovati antisemitizam u današnje vrijeme nije kritika politike agresije i krvoprolića nego slijepa, bezuvjetna podrška toj politici.

Jer, ni Menachem Begin, ni Ariel Sharon ni Itzhak Shamir nisu sami sposobni svojim svirepostima proizvesti antisemitizam. Ovi odavno ozloglašeni ratni zločinci (čiji masakri u Libanu su logična posljedica njihove ideologije, mitologije i politike kolonijalističke ekspanzije) ne mogu se, zaista, ni na koji način pobrkati s izraelskim narodom u cjelini, a još manje sa našim sunarodnicima koji pripadaju židovskoj vjeri i tradiciji.

Najveću opasnost u ohrabrivanju antisemitizma predstavljaju

35. Sažetak njihovih "biografija" vidjeti u zadnjem poglavlju ove knjige.

vođe nekih takozvanih "predstavničkih" organizacija koji se ponašaju kao istinski agenti cionističke vlade Izraela, jer odobravaju njene najflagrantnije zločine i laži i prihvataju njezine slogane. Oni nadalje tvrde, bez ikakvih dokaza, da govore u ime "židovske zajednice" kao cjeline, dok se mnogi članovi te zajednice, slijedeći primjer stotina hiljada Izraelaca u samom Izraelu, gnušaju tih zločina i njihovih počinilaca.

Bez svake sumnje je da dolazi do opasnih zabluda kad Begin i njegov tim imaju financijsku podršku rabina "vjerskih partija", koji pozivaju na "sveti rat", tumače Bibliju u plemenskom duhu i pogrešnom upotrebom tema o "odabranom narodu" i "obećanoj zemlji" zavaravaju i Židove i kršćane da bi, u ime navodno božanskog prava, opravdali krvavo kršenje ljudskih prava. Služiti ciljevima judaizma i kršćanstva znači odbacivati prijevaru nastalu manipulacijom svetih stvari; odbijati izjednačavanje judaizma, tj. vjere Abrahama i Mojsija, velikog univerzalizma poslanika, sa rasističkim šovinizmom cionizma i ne nazivati mučitelje u službi Haddada i njemu sličnih koji rade prljavi posao za vladu u Tel-Avivu "libanskim kršćanima". Naš jasan cilj je borba protiv ovakvih zabluda i konfuzija: treba podvlačiti razliku između države Izrael i njezine politike, s jedne strane, i mase izraelskog naroda s druge strane, koji počinje postajati svjestan da njime manipuliraju njegovi upravljači; treba praviti razliku između judaizma i cionističke mitologije koja ga deformira u političke svrhe; treba odbiti popuštanje intelektualnom terorizmu izraelskih rasističkih agenata koji bi željeli svijet podijeliti na cioniste i antisemite, jednako kao što su dojučerašnji rasisti pokušavali da ga podijele na Židove i nežidove.

Vodimo borbu protiv političkog cionizma upravo zato što smo antirasisti. Anticionizam ne daje povoda antisemitizmu, nego to čini sam cionizam.

Borimo se protiv cionizma koji želi da iskoristi religiju za opravdanje određene politike.

Da bismo se probili iz opasnog brkanja vjerskog cionizma

ia političkim cionizmom, Biblijskog Izraela sa cionističkom državom Izrael pokušat ćemo analizirati politički cionizam dolazeći od mitologije na kojoj se zasniva, historijske i pseudobiblijske, i političku stvarnost koja, utemeljena na nističnim postavkama političkog cionizma, postaje neminovnost, naime: unutrašnju politiku zasnovanu na asizmu; vanjsku politiku agresije i ekspanzionizma kojoj je cilj zaposjedanje "životnog prostora" za smještaj potencijalnih migranata; metod političkog djelovanja za koji je tipičan državni terorizam.

PRVI DIO

*HISTORIJSKI
MIT*

MIT O "HISTORIJSKIM PRAVIMA"

"Ova zemlja je historijska domovina Židova", kaže se u Memorandumu Cionističke organizacije Mirovnoj konferenciji 1919. godine.

Proklamiranje države Izrael 14. maja 1948. godine u Palestini učinjeno je "na temelju prirodnog i historijskog prava židovskog naroda na domovinu u toj zemlji".

Ideju "historijskih prava" cionistička propaganda stalno veže za ideju "obećane zemlje", što Izraelcima treba poslužiti kao podloga za istinsko "božansko pravo" na posjedovanje i dominaciju Palestinom.

Međutim, ova dva problema tretirat ćemo odvojeno. To nije teško, jer se osim u biblijskim tekstovima nigdje drugdje ne može naći nikakav trag starozavjetnih priča o događajima koji su se desili prije 10. stoljeća stare ere. O njima nema spomena ni u tekstovima srednjoistočnih naroda a ni u arheološkim iskopinama. Čak i učenjak kojemu je toliko stalo da se sačuva autentičnost Starog zavjeta dominikanac otac De Vaux priznaje da, osim u Bibliji, nije moguće naći "izričite podatke o hebrejskim patrijarsima, periodu provedenom u Egiptu ili zauzimanju Kanana. Osim toga, sumnja se da bi neki novi tekstovi mogli baciti više svjetla na ovo pitanje".¹

1. R. de Vaux, O.P., *The Early History of Israel*, London, 1978., sveska 1, str. 156.

Tako se tema "obećanja" zemlje Palestine pojavljuje samo u tekstovima onih koji polažu pravo da se koriste tim obećanjem. U prošlom stoljeću neki tumači Svetih pisama došli su do još radikalnijih zaključaka, o čemu će biti govora kasnije, kad budemo raspravljali o "obećanoj zemlji" (Von Rad, Thompson, Van Seters, Albert de Pury...).

Čim se prestanemo zadovoljavati nekritičkim prihvatanjem "historijskih" dijelova Starog zavjeta, prvo opažanje koje nam se nameće je da historija Hebreja ne samo što ne predstavlja "središte" historije svijeta, što tvrde teze političkog cionizma koje je preuzela i izvjesna kršćanska katekeza, nego se ni u jednom svom razdoblju ne pojavljuje drukčijom od historije velikih imperija kakve su bile mezopotamska, hititska ili egipatska.

Ako ostavimo po strani arheologiju, koja svjedoči da je više od deset tisuća godina čovjek prisutan na području koje odgovara Palestini, i ako se ograničimo na historijski period za koji postoje pisani dokumenti, shematski možemo razlikovati:

1) Rano bronzano doba, koje traje do trećeg milenija stare ere. Iz tog razdoblja postoje dokazi (osobito poslije otkrića tekstova Ebla, 1976. godine) o postojanju velike urbane civilizacije u Kananu, koju su činili narodi zapadno-semitskih jezika, u koje ubrajamo aramejski i hebrejski

2) Razdoblje (2200-1900) koje karakterizira najezda nomada

3) Nova faza urbanizacije (1900-1550) u srednjem bronzanom dobu

4) Od sredine 16. stoljeća stare ere regionom dominira Egipat: faraoni 18. dinastije pretvorili su Palestinu u egipatsko granično područje

Oblast u srcu "plodnog polumjeseca", koja se prostire od Nila do Eufrata, područje je kroz koje su prolazile najrazličitije zajednice ljudi i tu se miješale. Kad su nomadi ili polunomadi Mezopotamije ili Transjordanije, koji su već bili na putu da napuste nomadski način života, stigli - u

toku svojih sezonskih seljavanja - u Kanan početkom 2. milenija stare ere, dakle, u rano bronzano doba, zatekli su tamo Kanite, koji su već odavno bili učinili Kanan svojom domovinom i imali urbanu civilizaciju, a krajem 2. milenija bili i na pragu da prihvate upotrebu željeza i praksu alfabetskog pisma.

"Hebreji", suprotno tradicionalnoj shemi Biblije, prije nomadskog upada u Kanan nisu činili posebnu etničku zajednicu. Oni su predstavljali konfederaciju različitih etničkih grupa i bili samo jedan od elemenata velikih nomadskih migracija (prema ocu De Vaxu, Amoriti ili Aramejci).

Neka od ovih nomadskih plemena nastanila su se u Kananu, dok su druga nastavila put ka Egiptu. Prvi (među kojima su bili i oni koji će kasnije dobiti ime Hebreji) preuzeli su od Kanita jezik, pismo i religiju, dok nisu, oko 1400. godine, možda slijedeći osvajače Hyksose, ponovo krenuli u potragu za pašnjacima u Egiptu.

Kad su Hyksosi istjerani iz Egipta, oni koji su vjerovatno stigli skupa s njima i uživali njihovu zaštitu i privilegiran status smatrani su njihovim "suradnicima" i bili podvrgnuti užasnom ugnjetavanju i teškom načinu života. Ovi buntovnički nastrojeni ljudi, koji su nastanjivali granična područja i nisu predstavljali neku etničku skupinu nego više kategoriju ljudi neprijateljski raspoloženih prema faraonu, zvani *apiru* (od čega, po mišljenju oca De Vauxa, vjerovatno potiče riječ "Hebrew"), pobjegoše iz Egipta. Mora da je ovakva vrsta "egzodusa" nezadovoljnih autsajdera bila prilično česta i obična kad u egipatskim hronikama nema ni spomena o ovom "incidentu", pa čak ni u izvještajima graničnih straža, iako takvi izvještaji postoje od 19. stoljeća stare ere naovamo.

"Izvori" kojima raspolažemo o ovom događaju, uz one iz Starog zavjeta, mogu se nabrojati na prste jedne ruke. Najranije spominjanje imena "Izrael" pojavljuje se na jednoj uspravnoj nadgrobnoj kamenoj ploči iz perioda oko 1225. godine, na kojoj se slave pobjede faraona Merneptaha.

Tu se kaže, bez navođenja pojedinosti, da je on, kad je zauzeo gradove u Palestini, uništio i "Izrael". "Izrael je uništen, njegovo pleme više ne postoji". Ovaj tekst više ništa ne kaže o Izraelu.²

Nadalje, četiri stotine glinenih tablica koje su otkrivene od 1887. godine naovamo u Tel-el-Amarni, prijestolnici faraona Amenophisa IV. (Akhenaton, 1375.-1358.) sadrže zapise koji svjedoče o korespondenciji između faraona i vazalskih prinčeva Palestine i Sirije. U njima nema ni traga o Izraelu, ali pružaju zanimljive podatke o gradovima-državama Kanana i njihovom rivalstvu.

Iz slabih tragova o Izraelu koje nalazimo u historijama drugih naroda dolazimo do dva zaključka:

Prvo, židovskom narodu nije moguće "pravo prvog osvajača" pripisati kao "historijsko pravo". Kad su njihova plemena, sa talasom Aramejaca, stigla u Palestinu, zatekla su tamo "domaće" Kanite, Hitite (oko Hebrona, čiji su oni bili osnivači), Amonite (oko Amana), Moabite (istočno od Mrtvog mora) i Edomite (na jugoistoku). Istovremeno, s Egejskog mora stizao je još jedan narod, Filistejci, koji su se nastanili između Mount-Carmela i pustinje. Stoga, oni koji se danas nazivaju Palestincima ne vode porijeklo samo od Arapa. Arapi su u malom broju stigli u 7. stoljeću nove ere, preveli na islam najveći dio stanovništva (uključujući i Izraelite), stopili se s njima posredstvom mješovitih brakova i uveli svoj jezik. Pojava Arapa u Palestini u 7. stoljeću bila je daleko više kulturni nego etnički fenomen. Palestinci vode porijeklo od domaćih Kanita koji su nastanjivali Palestinu najmanje još prije pet hiljada godina (od početka historijske epohe), Filistejaca (koji su zemlji dali ime Palestina - arapski Filastin), ali i od Perzijanaca, Grka, Rimljana, Arapa i Turaka, koji su, poslije Babilonaca, Hitita i Egipćana, uzastopno osvajali zemlju. "Prvi osvajači"

2. "To se nije moglo odnositi na cio Izrael, tj. na svih 12 plemena, jer 'cio Izrael' nije bio ni konstituiran u to vrijeme. Stoga se moralo odnositi na Izrael u mnogo užem smislu". (Ibid., sv. 1 str. 390.)

zemlje su oni Palestinci koji je nastanjuju od samog svanuća historije.

Drugi zaključak koji se nameće iz historije Palestine jest da su Hebreji (*apiru*), kad su stigli iz Egipta u 13. stoljeću stare ere i naselili se u Palestini, bilo postepenim prodiranjem ili osvajanjem, (na ovo ćemo se vratiti kasnije kad budemo raspravljali o biblijskim pripovijedanjima) bili samo jedan od osvajačkih naroda (u koje se ubrajaju Babilonci, Hititi, Egipćani, Perzijanci, Rimljani, Arapi, Turci, Britanci).

Tek poslije njihovog nastanjanja u Kananu, a to je otprilike u 13. stoljeću, može se govoriti o izraelskom narodu, koji je bio samo jedno pleme u savezu plemena raznog etničkog porijekla, i pozivati se na izvore bilo unutrašnje ili vanjske: prvenstveno zato što, kako je već spomenuto, nema nikakvog drugog izvora osim Biblije koji govori o periodu prije toga,³ a i stoga što ni jedan od biblijskih tekstova nije sastavljen prije razdoblja vladavine Solomona (10. stoljeće). Prve biblijske verzije bile su inspirisane političkim preokupacijama tog vremena (potaknute bilo zanosom ili kritikom kraljevstva, legitimiziranjem posjedovanja zemlje ili njezinim zaposjedanjem itd.) i zasnivale su se na usmenoj tradiciji. One su bile poput norveških snaga, Homerovih spjevova, legendi o kralju Arturu, herojskih genealogija afričkih *griotsa*, ili priča u kazivanju arapskih pripovjedača u kojima se, kako kaže otac De Vaux (op. cit., str. 182.):

Imena mjesta ili imena grupa unutar plemena kao i prezimena predaka objašnjavaju popularnom etimologijom. Kroz priče se dokazuje plemensko pravo na korišćenje izvjesne teritorije ili na uživanje izvjesne privilegije i u njima glavnu ulogu igra ona skupina kojoj pripada autor.

Iz analize biblijskih tekstova (jer ne posjedujemo druge) saznajemo da je oko hiljadite godine stare ere vođa jedne skupine (koji bi u 16. stoljeću nove ere bio imenovan

3. Uzet ćemo samo najznačajniji primjer: samo ime David i priča o njemu ne pojavljuje se ni u jednom drugom izvoru osim u Bibliji - ni u tekstovima ni u arheološkim ostacima.

condottiereom) iz plemena Juda, na čelu filistejskih i kritskih plaćenika, vješto se koristeći izbalansiranošću snaga dviju "supersila" tog doba, Babilona i Egipta, uspio stvoriti kraljevstvo i, uz pomoć tjelesne straže Krićana i Filistejaca, ustoličiti se u Jerusalemu, gdje je dotadašnjim stanovnicima Džebuzitima dopustio da i dalje žive. Vođa ove družine, David, koji je komandovanje nad jednom trećinom svoje vojske povjerio Filistejcu imenom Ittai od Gatha, a u Transjordaniji u vrijeme pobune Absaloma dobio podršku amonitskog vladara Shobia, nije ni pokušao "judaizirati" Kanan. Naprotiv, stvorio je višenacionalnu državu, prihvatajući pod svoje okrilje narode različitih vjera i porijekla. Njegova prababa bila je Maobićanka, i kad je zapao u teškoće stavio je svoju rodbinu pod zaštitu kralja Maoba.

S jednom ženom iz roda Hitita imao je sina Solomona, koji ga je naslijedio na prijestolju i koji je zadržao i čak proširio višenacionalni karakter države.⁴

Poslije Solomonove smrti, Davidovo kraljevstvo je podijeljeno na Izrael na sjeveru i Judeju na jugu. Godine 721. Asirci su zaposjeli Izrael, a 587. Judeju su pokorili Babilonci. Uglednici zemlje otjerani su u izgnanstvo. Kad je perzijski kralj Kir zauzeo Babilon, dozvolio je prognanicima da se vrate (iako su mnogi više voljeli ostati u Babilonu). Poslije toga Hebreji su uzastopno živjeli pod vlašću Perzijanaca, Grka i Rimljana do pobune Maka-bejaca u 2. stoljeću stare ere, koja je bila usmjerena protiv Antiochusa Epiphanesa, Aleksandrovog pristaše iz dinastije

4. Zanimljivo je primijetiti da na osnovu zakona sadašnje države Izrael, po kojima je neko Židov samo ako mu je majka Židovka ili ako je prihvatio židovsku vjeru, kralj Solomon ne bi bio smatran Židovom niti bi se mogao koristiti "zakonom o povratku" - prvo, zato što mu majka nije bila Židovka nego pripadnica Hitita, a drugo, zato što nijedan ortodoksni rabin koji je ovlašten da potvrdi preobraćenje ne bi pristao da preobraća čovjeka koji je u Jerusalemu podigao oltare za bogove svojih konkubina iz Egipta, Edoma, Maoba, Sidona itd. Isto bi važilo i za Savla, čija je majka bila kanićanka kao i za kralja Davida, čija je prababa Ruth bila Maobićanka.

Seleuković. Poslije dvadesetogodišnje borbe Makabejci su osnovali dinastiju Hazmoneanaca. Ona se raspala zbog unutrašnjih sukoba. Godine 63. stare ere Pompej je osvojio Palestinu i učinio je vazalskom monarhijom pod Irodnom, nakon čega je postala rimskom provincijom. Dvije pobune protiv rimskog okupatora, 70. i 135. godine nove ere, ugušene su. Poslije ugušenja druge pobune, koju je predvodio Bar Kokhba, Hram je razoren. Židovski narod se raspršio po svim obalama Mediterana. U Palestini je prestala postojati židovska zajednica.

Benjamin iz Toleda, židovski hodočasnik, prilikom posjete Jerusalemu 1170. godine zatekao je u cijeloj Palestini samo 1.440 Židova. Nahmanides je 1267. sreo samo dvije židovske porodice u Jerusalemu.

I, dok su križari prilikom zauzeća Jerusalema 1099. godine spalili Židove u njihovoj sinagogi, Saladin je, nakon što je oslobodio ovaj grad, dozvolio Židovima da se vrate.

Židovi su se vraćali u Palestinu samo zbog progona koje su trpjeli drugdje, a ne iz nostalgije za "domovinom svojih praotaca". U 15. stoljeću među prvim povratnicima u Palestinu bili su Židovi Španije, koji nisu imali nikakve potrebe da emigriraju tokom osam stoljeća koegzistencije s Arapima, ali su pobjegli od netolerancije inkvizicije i "najkatoličanskijih od katoličkih kraljeva". Samo je mali broj Židova Španije došao u Palestinu. Velika većina našla je utočište u Francuskoj, Holandiji, Italiji, Egiptu, Kipru ili na Balkanu. Godine 1845. u Palestini je od ukupno 350.000 stanovnika bilo samo 12.000 Židova, a 1880. tek 25.000 od ukupne populacije koja je brojala 500.000. Proganjanja koja su počela 1882. godine u Rusiji dovela su do novog talasa doseljavanja u Palestinu, poslije čega su uslijedili talasi izbjeglica iz Poljske i Rumunije.

Stigavši sada do momenta kad se, poslije objavljivanja knjige Theodora Herzla *The Jewish State* (Židovska država), 1896., počeo razvijati politički cionizam, potrebno je da sumiramo problem takozvanih "historijskih prava" da bismo mogli shvatiti nove motivacije ovog pokreta.

Ne samo što Hebreji nisu bili prvi "stanari" Palestine, nego nisu bili ništa više do jedne od komponenti mješavine mnogobrojnih naroda u "plodnom polumjesecu". Nemaju nikakvih osnova da polažu pravo na izuzetno mjesto u ovoj dugoj historiji. Politički cionizam učestvuje u sistematskom manipuliranju i izvrtnanju činjenica kad u izraelskim školskim udžbenicima i u propagandi za vanjski svijet ističe kao značajne za historiju Palestine samo one malobrojne momente kada su Hebreji u njoj igrali izvjesnu ulogu. Takvi su:

1) Plemensko zauzimanje zemlje Kanan u vrijeme Jošue, koje biblijski tekstovi iz 10. stoljeća smještaju u 13. stoljeće stare ere. Teolozi 6. stoljeća, koji su nekoliko stotina godina poslije spomenutog događaja ponovo pisali historiju, preinačili su ovo prodiranje u "sveti rat", vodeći računa o određenim političkim ciljevima. (O tome će biti više riječi kad se budemo bavili vjerskom mitologijom cionizma kao dopunom historijske mitologije)

2) 73 godine vladavine Davida i Solomena.

3) Izgnanstvo u Babilon i povratak iz izgnanstva.

4) Konačno, pobune protiv rimske vlasti u periodima od 66.do 70. i od 132. do135.

Sav ostali dio palestinske historije izbrisan je kao da se za dvije tisuće godina, sve od 3. milenija pa do dolaska Hebreja, nije ništa dogodilo u toj zemlji, kao ni za skoro dva naredna milenija, od konca pobune Bara Kokhba,135. nove ere, do stvaranja države Izrael, 1948.!

Dakle, osnovni historijski mit stvoren je tako što su historije duge pet tisuća godina proizvoljno zadržane samo nekoliko epizoda: migracija Hebreja, između tolikih drugih migracija; kraljevstvo Davidovo, među tolikim drugim kraljevstvima; ili pobune Makabejaca ili Bara Kokhbe, od svih drugih pobuna kojima vrvi historija.

Historija Palestine koja se predaje u školama države Izrael djelo je krivotvoritelja. Ali, i "sveta historija" kojoj podučavaju i katolički katekizam i nedjeljne protestantske

škole, držeći se Biblije i zanemarujući stvarnu historiju drevnog Istoka, nenamjerno pomažu propagandu političkog cionizma i pripremaju milione kršćana širom svijeta da mitologiju koja je pogubna za palestinski narod i svjetski mir prihvate kao istinitu. Jer, ova mitologija služi političkom cionizmu kao osnova za teritorijalne pretenzije, aneksije i agresije.

Ovom početnom iskrivljavanju istine cionisti dodaju još dva historijska mita:

1) Pretvarajući Palestinu u historijsku pustinju (izuzev u periodima kad su oni bili tamo), oni je transformiraju u geografsku pustinju: "Dajte zemlju bez naroda narodu bez zemlje", poznata je formulacija Israela Zangwilla.⁵

2) Nakon što je uništio historijski kontinuitet zemlje Palestine, cionizam (poput antisemita) stvara rasni i rasistički kontinuitet "židovskog naroda" izmišljanjem genealogija i odbacivanjem asimilacije u svrhu opravdanja vraćanja zemlji "predaka" ovog naroda - kao da su "Židovi" današnjice potomci i prirodni nasljednici Izraelita iz biblijskih vremena i kao da konačno tako ispunjavaju prдавnu i vječnu želju svih "židovskih" zajednica svijeta.

Analizirat ćemo ova dva historijska mita.

1. Mit o "pustinji"

Kad je Herzlova *Židovska država* (The Jewish State) 1896. godine otvoreno i jasno definirala politički cionizam, počelo je potpuno ignoriranje prisustva naroda Palestine. Ovo prisustvo je ostalo nespomenuto i u Herzlovoj knjizi i na konstituirajućim skupštinama svjetskog cionističkog pokreta. Nepostojanje palestinskog naroda jedan je od

5. Israel Zangwill, *The Return to Palestine*, *New Liberal Review*, decembar 1901., str. 672. (Palestina je zemlja bez naroda; Židovi su narod bez zemlje")

osnovnih postulata cionizma i u korijenu je svih kasnijih zločina. U *Sunday Timesu* od 15. juna 1969. godine, gospođa Golda Meir je rekla: "Palestinci nisu postojali i u tome je suština. To nije isto kao da je postojao palestinski narod, a mi onda došli, izbaciti ga i zauzeli njegovu zemlju. Oni nisu postojali".

Ako Palestinci ne postoje, a ipak pružaju otpor, ovaj "odsutni ali prisutni" narod mora biti ili istjeran ili uništen, upravo kao što se dešavalo Indijancima sa dolaskom doseljenika u Ameriku.

Kad je Einstein upitao Weizmanna dok je ovaj bio jedan od vođa Svjetskog cionističkog pokreta: "Šta će biti sa Arapima ako Palestina bude data Židovima?", Weizmann je odgovorio: "Kakvi Arapi? Oni nisu ni od kakvog značaja".⁶

Profesor Ben-Zion Dinur, prvi ministar obrazovanja u državi Izrael i bliski prijatelj osnivača države Davida Ben-Guriona, u uvodu svog djela *History of the Haganah*, u izdanju Svjetske cionističke organizacije, pisao je: "U našoj zemlji ima mjesta samo za Židove. Reći ćemo Arapima: Izlazite! Ako ne pristanu i pruže otpor, istjerat ćemo ih silom".

Joseph Weitz, bivši direktor Odjela za naseljavanje pri Židovskoj agenciji, pisao je 1940.: "Nama mora biti jasno da nema istovremeno mjesta za oba naroda u ovoj zemlji... Jedino rješenje je Eretz Israel, barem Zapadni Izrael bez Arapa, i stoga preostaje samo preseljavanje Arapa odavde u susjedne zemlje".⁷

Ipak, stvarnost je bila sasvim drukčija. Poslije Balfourove deklaracije 1917. godine, poslije 20 godina političkog cionizma i njegove propagande za "povratak", poslije prvih talasa židovskih imigranata koji su bježali od pog-

6. Citirao Alfred Lilienthal, *The Zionist Connection*, New York, 1978., str. 341.

7. *Davar*, 29. sept. 1967. Naveo Noam Chomsky, *Israeli Jews and Palestinian Arabs*, *Holy Cross Quarterly*, ljeto 1972. (Preštampano u djelu Chomskog *Peace in the Middle East*, London, 1975., str. 94.)

roma u Rusiji, Poljskoj i Rumuniji, prema popisu koji su izvršili Britanci 31. decembra 1922. godine, u Palestini je bilo ukupno 757.000 stanovnika, od čega su 663.000 bili Arapi (590.000 muslimana i 73.000 kršćana) i 83.000 Židova, tj. 88 procenata populacije činili su Arapi, a 11 procenata Židovi. Treba napomenuti da je ova takozvana "pustinja" bila izvoznik žita i citrusnog voća.

Godine 1891. jedan od prvih cionista Asher Ginzberg (koji se koristio pseudonimom Ahad Ha'am) pisao je poslije posjete Palestini: "Mi vani smo naviknuti da vjerujemo da je Palestina gotovo potpuno zapuštena: samo gola pustinja u kojoj je moguće kupiti zemlju po vlastitoj želji. Stvari stoje drukčije. U cijeloj zemlji teško je naći ziratno zemljište koje nije obrađeno..."Jedina mjesta koja nisu kultivirana su, kako je sam istakao, pješčane dine i kameniti brežuljci, gdje ništa ne uspijeva osim voća i to nakon mnogo mučnog rada na raščišćavanju i nasipanju tla.⁸

Ustvari, prije dolaska cionista "beduini" (odnosno, zemljoradnici) izvozili su 300.000 tona žita godišnje; područje pod voćnjacima u vlasništvu Arapa utrostručilo se između 1921. i 1942. godine; gajevi u kojima su se uzgajale naranče i drugi citrusi sedmerostruko je povećano u periodu od 1922. do 1947.; proizvodnja povrća bila je deseterostruko veća 1938. nego 1922.

Ako se uzme u obzir samo citrusno voće, u Peelovom izvještaju koji je Državni sekretar za kolonije podnio britanskom parlamentu 1937. a koji se temelji na rapidnom porastu voćnjaka pod narančama u Palestini, procijenjeno je da će proizvođači i izvoznici 30,000.000 sanduka zimskih naranči, na koliko se očekivalo da će porasti svjetska proizvodnja u narednih deset godina, biti zastupljeni ovim redom:

8. Ahad Ha'ma, *Complete Works* (na hebrejskom), Tel Aviv, Devir Publishing House, i Jerusalem, *The Hebrew Publishing House*, 8. izdanje

Palestina:	15,000.000 sanduka
SAD:	7,000.000 sanduka
Španija:	5,000.000 sanduka
Druge zemlje:	
(Kipar, Egipat, Alžir itd.):	3,000.000 sanduka

Ovaj "projekt" i podaci na kojima se zasnivao mogu se naći u Peelovom izvještaju, poglavlje 8, paragraf 9, str. 214.

Ako se uzme u obzir opći napredak koji je ostvaren u poljoprivredi svih zemalja tokom zadnjih pedeset godina i tome doda nevjerovatan iznos financijske "pomoći" koju država prima iz inozemstva (o čemu ćemo više govoriti u vezi sa financiranjem države Izrael), jasno je da se u ovoj oblasti nikako ne može govoriti o "čudu zvanom Izrael".

Mit o historijskoj i geografskoj praznini trebao je poslužiti kao osnovno polazište cionističke politike u Izraelu, u svrhu pravdanja progona, pljački i represalija o čijim dometima i jačini će biti riječi na narednim stranicama.

2. Mit o rasi

Drugi osnovni historijski mit cionizma govori o kontinuiranosti rase i stalnoj čežnji za povratkom. Lažna genealogija cilja na nametanje vjerovanja da su svi današnji Židovi svijeta potomci jedne "rase" koja je, po Božijem naređenju, s Abrahamom i patrijarsima stigla *en bloc* u "obećanu zemlju" Kanan, potom je izbjegla u Egipat, da bi zatim, posredstvom svog Boga, bila oslobođena ropstva čudesnom seobom koju je predvodio Mojsije u ili oko 13. stoljeća, i koja je konačno pod vođstvom Jošuinim pokorila "obećanu" zemlju, iskorjenjujući, prema Božijim naredbama, domaće stanovništvo s ciljem da izgradi carstvo Davidovo - da bi nakon svega bila pobijeđena i protjerana u izgnanstvo.

Kada je 539. godine Kir dozvolio izgnanicima da se vrate, dva čovjeka bliska perzijskom dvoru, visoki svećenik Nehemijah i pisar i svećenik Ezra, u brizi da sačuvaju čistotu svoje rase i religije i izbjegnu stapanje Židova u narode među kojima su živjeli, propisali su stroge zakone koji su zabranjivali ženidbe sa nežidovskim ženama i kodificirali Zakon koji je još ranije objavljen Mojsiju, uspostavljajući apsolutnu svećeničku vlast.

Zakoni koji su se odnosili na rasnu podvojenost bili su osobito strogi: "Odvojite se od ljudi ove zemlje i stranih žena" (Ezra, X, 11). Supruge iz tuđih naroda trebalo je otjerati u roku od tri mjeseca. Kod Nehemije (XIII, 3) čitamo:

"U to vrijeme viđao sam Židove koji su bili oženjeni ženama iz plemena Ačshdoda, Amonita i Maobita. Njihova djeca govorila su više jezikom svojih majki i nisu umjela govoriti židovskim jezikom. Borio sam se s njima i proklinjao ih, kažnjavao neke od njih, i čupao im kosu i tjerao ih da se zaklinju Bogom, govoreći im: "Vi nećete dovoditi njihove kćerke svojim sinovima niti davati svoje kćerke njihovim sinovima, ili dovoditi njihove kćeri sebi samima" (XIII. 23-25).

"Tako sam očistio narod od svih stranaca i naimenovao odjele svećenika i levita, svakog sa posebnim zadatkom" (XIII, 30).

Dakle, u načelu čuvan od svakog vanjskog utjecaja, judaizam je trebao biti ovjekovječen pod budnim nadzorom visokih svećenika.

Kad budemo analizirali kako suvremeni cionizam selektivno, mitski i plemenski tumači Bibliju, vidjet ćemo da ova "službena" verzija židovske historije, "zlatna legenda", apologetika u službi jasno utvrđenih ciljeva, predstavlja njegov glavni element.

Ovakva historija predstavlja se i "dijaspori", Židovima raspršenim među svim narodima svijeta, u kojoj se za židovske zajednice, po mišljenju cionista uvijek i svugdje

proganjane, kaže da su sačuvale mesijsku nadu u "povratak" u "obećanu zemlju" koju su samo privremeno bili izgubili.

Stoga su jedino oni od svih naroda svijeta nasljednici "svećeničkog naroda", zaduženi božanskom misijom da svojom patnjom i neuništivom vjerom svjedoče temeljni Božiji naum. Iz tog razloga, historija cijelog čovječanstva okreće se oko sudbine ovog naroda.

Kasnije ćemo vidjeti kako je današnji politički cionizam "sekularizirao" ovu shemu da bi čak i pred onima (i u Državi Izrael i u "dijaspori") koji više ne ispovijedaju židovsku vjeru opravdao neke oblike politike sile.

Prije nego što pređemo na raspravu o osnovnom pogrešnom teološkom tumačenju koje je podloga cionističke ideologije, sa temama "obećanja" kojim se stiče "božansko pravo" na zemlju Palestinu i "izabranosti" židovskog naroda koja mu dozvoljava da u ime tog "božanskog prava" gazi sva ljudska prava onih koji godinama žive i rade u Palestini, razmotrit ćemo dva pomoćna mita: mit o "židovskoj rasi" i mit o vječnoj čežnji za povratkom.

Pojam "rase" je izum Evrope 19. stoljeća, koja je, da bi našla opravdanje za kolonijalno vođstvo Zapada, samovoljno preinačila razliku između lingvističkih grupa u pojam biološke razlike i, prije svega, u hijerarhiji među velikim etničkim razdiobama čovječanstva.

Prije nego što se ovaj tragični mit razvio (osobito kroz umobolna tumačenja grofa Josepha-Arthura de Gobinea-ua u djelu pod naslovom *Essay on the Inequality of the Races of Mankind* (Esej o nejednakosti ljudskih rasa), 1853. godine, najbliže pojmu rase bilo je plemensko shvaćanje krvne zajednice, "pravdane" u svim civilizacijama mitskom projekcijom zajedničkog pretka, "eponimičkog" junaka plemena ili legendarnim genealogijama kakve nalazimo kod američkih Indijanaca ili u *Eneidi* (Virgilovom spjevu) i Starom zavjetu. Međutim, ovo shvaćanje nije imalo značenje "rase" u onom smislu koji je ta riječ poprimila u Evropi 19. stoljeća. Naime, smisao nekoliko velikih skupina ljudskih bića. Ono je značilo osobe istog porijekla u malim

plemenskim zajednicama ili izvjesnim društvenim slojevima. U francuskom jeziku 16. stoljeća, naprimjer, određena kraljevska dinastija nazivala se "race", a u 18. stoljeću nasljedno plemstvo, "de race" ,suprotstavljano je novopečenim plemićima koji nisu imali rodoslovlja.

Tek u 18. stoljeću, primjerice sa Buffonom, pojavila se predstava o iskonskom obrascu čovječanstva, o bijeloj rasi, koja se sve više "degenerira" sa udaljavanjem od umjerenog pojasa. Zatim je, u ime visoko etnocentričnog "evolucionizma", Evropa, njegov glavni stožer, kao i uvijek, počela gledati na nezapadne narode kao "primitivne" i pravdati kolonijalna osvajanja bijelog čovjeka kao vid širenja "progres". Današnji pojam "nerazvijenosti" ovjekovječuje ovu hijerarhijsku koncepciju prema kojoj je model putanje čovječanstva model Zapada: neki narod je više ili manje "razvijen" zavisno od toga koliko je blizu ovome modelu. Levi-Strauss, u *Race et Histoire* (Rasa i historija), snažno napada ovaj etnocentizam i pokazuje kako djeluje na osiromašivanje, jer isključuje dijalog među kulturama: "Jedinstvena grješka koja može prouzrokovati patnje jedne ljudske zajednice i omesti je u potpunom ispunjenju njene prirode jest izoliranost od drugih".⁹

Psudoteorija o rasi uvijek je služila za opravdavanje dominacije i nasilja. Vrhunski primjer je nacizam. Hitler u *Mein Kampf* optužuje Židove da su "doveli crnce u područje Rajne sa krajnjim ciljem križanja bijele rase koju mrze", tvrdeći da "Židovi truju krv drugih, ali čuvaju vlastitu od patvorenja".

Mora se istaknuti da je Hitler, od drugih mogućih rješenja, izabrao da imitira svoju žrtvu. Zakonodavac koji je objavio krvave Nirnberške zakone naveo je u preambuli da su mu inspiracija bile prve historijske odluke koje su sa svrhom očuvanja čistote rase donijeli Ezra i Nehemija.

Ovdje nije riječ samo o drevnoj historiji ili arheologiji, jer, na temelju rabinske tradicije, osnovni zakon današnje

9. C.Levi-Strauss, *Race and Victory* u *Structural Anthropology*, sveska 2, London, 1977., str. 356.

države Izrael definira "Židove" onako kako su tražili Ezra i Nehemija i kako je ustanovljeno rasističkim Nirnberškim zakonima. Židov je čovjek koji je rođen od majke Židovke (rasni kriterij) ili je primio židovsku vjeru (teokratski kriterij).¹⁰ Jedine osobe koje mogu imati koristi od Zakona o povratku i privilegija koje iz toga proističu u državi Izrael su oni koji zadovoljavaju ove kriterije. Tako se ovdje ne radi samo o *rasnoj* definiciji nego i *rasističkoj* diskriminaciji, jer, kao što ćemo vidjeti, pripadnost jednoj ili drugoj etničkoj skupini donosi ili privilegije ili podređenost.

Rasizam nema naučne utemeljenosti. Sa biološkog stanovišta stara teorija o "kranijalnom indeksu", koja pravi razliku između "dolichocephalous" i "brachycephalous" smatra se neupotrebljivom. Moderna genetika, prema kojoj izvjesni "geni" upravljaju serološkim osobinama krvi, također pokazuje neprihvatljivost biološkog koncepta rase.

Arhaični mit Postanja (XI, 18-27) služi, poput drugih rasističkih mitova, da "opravda" hijerarhije i dominacije. Tri Nojeva sina, koji su se, po iskrcavanju iz Barke, poduzeli "napućivanja cijele zemlje", trebali bi se smatrati začetnicima Azijata (Shem), Evropejaca (Japhet) i Afrikanaca (Ham). Ovi zadnji bili su osuđeni na ropstvo i nasilje. Feudalni Srednji vijek vidio je u Hamu pretka robova, a u Japhetu pretka gospodara. Shem je kao predač svećenstva dospio u vrh hijerarhijske ljestvice. Leon Poliakov u knjizi *The Aryan Mith* (Arijski mit) primjećuje da je prema hebrejskoj tradiciji (ili tačnije rabinskoj), iako se ona izričito ne poziva na "rasu", "barijera između izabranog naroda" i "naroda" trebalo je očuvati svećeničku funkciju ovog prvog".¹¹

Historija ne nudi ništa objektivniju osnovu pojma rase od biologije. Tvrditi da su "Židovi" "rasa" drukčija od ostalih "naroda" znači stvarati mit, i to mit koji je prihvatljiv i za antisemite i cioniste. Antisemitizam i cionizam oslanjaju se na istu pretpostavku i vode ka istim rezultatima.

10. Vidjeti Joseph Badi, *Fundamental Laws of the State of Israel*, New York, 1960., str. 156.

11. Leon Poliakov, *The Aryan Mith*, London, 1874., str. 327.

Ova zajednička pretpostavka jest vjerovanje u izvjesnu "židovsku" posebnost koju *ne mogu asimilirati* drugi narodi, bez obzira radi li se o posljedicama "izabranosti" ili "ekskluzivnosti".

Rezultat stava i antisemita i cionista jest zaključak da "Židovi" moraju biti izdvojeni iz ostalih naroda i okupljeni u jednom *svjetskom* getu, što je uvijek bio cilj antisemita.

U stvarnosti nije nikad postojala nikakva židovska rasa osim u pomahnitalosti Hitlera i trabunjanjima cionista. Na svakom stupnju historije "Židovi" su bili jedna od komponenata većih etničkih skupina (koje, uz to, nisu bile rase).

Nomadi ili pastiri koji su ušli u zemlju Kanan i koji su već bili na putu da prihvate život u stalnim nastambama bili su Aramejci, došljaci iz oblasti sjevernog Eufrata, Transjordanije ili Arabije, dakle, "Semiti", ali ne na temelju krvi nego jezika, kao što su to i današnji Arapi i Izraelci. Srodstvo hebrejskog i arapskog jezika potvrđuje tu činjenicu.

Apiru ili habiru (Hebreji) koji su izišli iz Egipta (*Exodus*, Druga knjiga Mojsijeva) bili su samo društvena kategorija, (ljudi sa ruba društva, disidenti), a ne etnička skupina.

Plemena koja su prodirala u Kanan, miroljubivo ili oružjem, izmiješala su se kulturom i krvnim vezama sa domaćim stanovništvom, o čemu svjedoče nekoliko stoljeća kasnije rasni zakoni Ezre i Nehemije.

Kraljevstvo Davida i Solomana bilo je višenacionalno i pružalo je dobrodošlicu stranim etničkim grupama i njihovom religijskom kultu.

Kad je Kir dozvolio izgnanicima u Babilonu da se "vrate", velika većina je ostala u Mezopotamiji, gdje su već bili pustili duboko korijenje.

Konačno, kad su Rimljani izgnali Izrailce poslije pobune Bara Kokhbe i pobune iz 70. godine nove ere, ovi su se često laćali preobraćenja u svoju vjeru stanovništva koje ih je prihvatilo. Joseph Reinach je 30. marta 1919. pisao u *Journal des Debats*:

"Židovi Palestine predstavljaju samo neznatnu manjinu.

Poput kršćana i muslimana, Židovi su bili vrlo revnosni u preobraćanju naroda u svoju vjeru. Prije početka kršćanske ere, Židovi su već bili preobratili u monoteističku Mojsijevu vjeru brojne druge Semite (ili Arape), Grke, Egipćane i Rimljane. Ni kasnije Židovi nisu bili manje aktivni u pridobijanju preobraćenika u Aziji, cijeloj sjevernoj Africi, Italiji, Španiji i Galiji. U židovskim zajednicama, koje Gregory od Toursa spominje u svojim hronikama, nesumnjivo su dominirali galski i rimski preobraćenici. Među Židovima koje je Ferdinand Katolik protjerao iz Španije i koji su se naselili u Italiji, Francuskoj, na istoku i u Smirni (Izmiru), bilo je mnogo preobraćenika iberijskog porijekla. Velika većina ruskih, poljskih i galicijskih Židova potomci su Khazara, tatarskog naroda iz južne Rusije, koji su gomilice prevedeni na judaizam u vrijeme vladavine Karla Velikog. Govoriti o nekakvoj židovskoj rasi znači ili biti neznalica ili nepošten... Židovi su bili samo jedno od brojnih arapskih ili semitskih plemena koja su se naselila u zapadnoj Aziji".

Jasan je zaključak Josepha Reinacha: "Budući da ne postoji ni židovska rasa ni židovska nacija, nego samo židovska religija, cionizam je, zaista, besmislica - trostruka grješka: historijska, arheološka i etnička".

Maxime Rondison potvrđuje Reinachovo gledište sa još više naučne tačnosti:

"Vrlo je moguće - i fizička antropologija nastoji dokazati da je to tačno - da takozvani arapski stanovnici Palestine (koji su, uostalom, kad je riječ o većini 'postali Arapi') imaju mnogo više starohebrejske 'kvi' od većine Židova dijasporne koje vjerska isključivost nije ni na koji način spriječila da apsorbiraju preobraćenike različitog porijekla. Stoljećima je židovski proselitizam bio značajan čak i u zapadnoj Evropi, a nastavljen je drugdje tokom dugih vremenskih razdoblja. U historijskom smislu, dovoljni dokazi toga su židovska država južne Arabije u 6. stoljeću, čiji su podanici bili južni Arapi preobraćeni na judaizam; ruska židovska država Khazara u

jugoistočnoj Rusiji od 8. do 10. stoljeća, osnovu koje su činili Turci, Fino-Ugrijci, a nesumnjivo djelomice i Slaveni; Židovi Kine, koji su se potpuno "pokinezili"; crni Židovi Cochina, Židovi Etiopije i drugi. I sa antropološkog stanovišta, pogled na bilo koji skup Židova različitog *backgrounda* dovoljan je da nam da predstavu o obimu drugih naroda.¹²

Iz ovog patvorenja historije Thomas Kiernan je formulirao najjasniji zaključak: "Antropolozi su zaključili ... da istočnoevropski židovski izumitelji cionizma imaju malo ili nimalo biloške veze sa Palestinom".¹³

Da bismo raspravu o ovim navodnim "historijskim pravima" doveli do kraja, trebamo uzeti u obzir tri ključna momenta u stvaranju države Izrael:

1) Balfourovu deklaraciju, sadržanu u pismu upućenom baronu od Rothschilda 2. novembra 1917:

"Vlada Njegovog Veličanstva sa blagonaklonošću gleda na uspostavljanje nacionalne domovine židovskog naroda u Palestini i trudit će se da olakša postizanje tog cilja, s tim da se jasno razumije da se ničim neće okrnjiti građanska i vjerska prava postojećih nežidovskih zajednica u Palestini ili prava i politički status Židova u ma kojoj drugoj zemlji".

I sam Balfour ubrzo je postao svjestan postojanja opasnosti. Devetnaestog februara 1919. godine pisao je Lloyd Georgeu: "Slaba tačka našeg položaja je, naravno, to što u slučaju Palestine hotimično i s pravom odbijamo prihvatiti načelo samoopredjeljenja". "Kad bismo tražili

12. Maxime Rodinson, *Isreal: A Colonial Settler Statel*, New York, 1973., str. 79, 80. Također, vidjeti Ilan Halevi, *La Question juive*, Paris, *Editions de Minuit*, 1981, str. 116-125., i njegovu raspravu o knjizi Arthura Koestlera o Khazarima, *The Thirteenth Tribe*, London, 1976.

13. Thomas Kiernan, *The Arabs*, *Abacus Edition*, 1975., str. 296.

mišljenje sadašnjih stanovnika", dodao je, "oni bi neosporno donijeli antižidovsku presudu".

Ovo je potvrdio i izvještaj Komisije King-Crane koju je poslao predsjednik Wilson da ustanovi "opcije i želje stanovništva u cjelini". U poruci o Palestini koju su članovi Komisije uputili Predsjedniku 12. juna, stoji:

"Ovdje starije stanovništvo, i muslimansko i kršćansko, ima jedinstven i vrlo neprijateljski stav prema bilo kakvoj ekstenzivnoj židovskoj imigraciji ili nastojanjima da se uspostavi vlast Židova nad njima. Sumnjamo da iko od britanskih ili američkih službenika ovdje vjeruje da je provođenje cionističkog programa moguće na neki drugi način osim uz podršku snažne vojne sile.¹⁴

Odbacujući najveći dio cionističkog programa, Komisija je predložila da se podrži ujedinjenje Sirije i Palestine pod američkim mandatom, uz osiguravanje ograničenog nacionalnog obitavališta za Židove.

Arthur Koestler je odlično definirao ono što je postignuto Balfourovom deklaracijom: "Jedan narod svečano je obećao drugom narodu zemlju trećeg naroda".¹⁵

S ovom deklaracijom počele su se nizati jedna za drugom ogromne laži kao putokazi u historiji države Izrael i djelovanju njezinih vođa. Ne samo da je klauzula Balfourove deklaracije o poštivanju ljudskih prava "nežidovskih zajednica" stalno ismijavana, nego je i zamisao koju je definirala britanska Bijela knjiga iz 1922. godine o "židovskom nacionalnom obitavalištu" kao centru iz kojeg bi se širila židovska kultura i religija bila samo maska iza koje se je skrivalo stvaranje *cionističke države*, 26. februara 1919. lord Curzon je pisao:

"Dok vam Weizmann možda govori jedno i dok vi pod nacionalnim zavičajem podrazumijevate nešto drugo, on sprema nešto sasvim treće. On ima na umu židovsku državu, židovsku naciju, potčinjavanje arapskog stanovniš-

14. Harry N. Howard, *The King-Crane Commission*, Beirut, 1962., str. 92.

15. Arthur Koestler, *Promise and Fulfilment*, London, 1949., str. 4.

tva pod židovsku vlast itd. Njegovi planovi su vješto maskirani, a nastojat će ih ostvariti pod zaklonom britanskog skrbništva".

Očigledno je licemjernost cionističke diplomacije. U martu 1921. godine Židovsko nacionalno vijeće uputilo je Winstonu Churchillu memorandum u kojem se kaže da židovski narod "ne može trpjeti sumnjičenja da poriče prava drugom narodu".

Golda Meir je, međutim, 25. juna 1969. godine u Knesetu izjavila suprotno: "Želim židovsku državu s odlučujućom židovskom većinom koja se ne može stvoriti preko noći... Uvijek sam vjerovala da je to suština cionizma".

2) Odluku o podjeli Palestine, koju je 29. novembra 1947. godine usvojila Generalna skupština UN.

Židovi su tada činili 32 procenta ukupnog stanovništva zemlje i posjedovali 5,6 procenata zemljišta. Cionističkoj državi dodijeljeno je 56 procenata teritorije sa najplodnijim zemljištem.

Glasanje o planu podjele bilo je uzrokom nekih prljavih rabota. Osmanaestog decembra 1947. godine član Predstavničkog doma UN Lawrence H. Smith podsjetio je Kongres o onome što se dogodilo:

"Pogledajmo zapisnik da vidimo što se desilo na zasjedanju Skupštine UN *prije* glasanja o podjeli: za usvajanje rezolucije bile su potrebne dvije trećine glasova. Skupština je trebala glasati u dva navrata i glasanje je oba puta odgođeno. Postoje pouzdani izvještaji da su u međuvremenu predstavnik Sjedinjenih Američkih Država u Skupštini i "najviši zvaničnici Washingtona" vršili snažan pritisak na predstavnike triju malih naroda... Odlučujući glasovi za podjelu dobijeni su od Haitia, Liberije i Filipina. Ti glasovi bili su dovoljni da se postigne dvotrećinska većina. Prije toga, ove zemlje su se suprotstavljale spomenutoj mjeri... Pritisak koji su vršili naši predstavnici, naši zvaničnici kao i privatni građani Sjedinjenih Država, zaslužuje svaki ukor".¹⁶

16. U.S. Congressional Record, 18 dec. 1947., str. 1174.

Drew Pearson, u svojoj rubrici *Merry-Go-Round* (Vrtuljak) od 2. decembra 1947., iznio je ovakve pojedinosti:

"Harvey Firestone, koji posjeduje plantaže kaučuka u Liberiji, sklopio je posao sa liberijskom vladom..".

Sam predsjednik Truman izložio je besprimjernom pritisku Ministarstvo vanjskih poslova. Državni potsekretar, Sumner Welles, pisao je: "Bijela kuća je izravno naredila da se na američke zvaničnike izvrše svi oblici pritisaka direktnih i indirektnih kako bi se u dogledno vrijeme osigurala potrebna većina".¹⁷

Ovo potvrđuje i James Forrest, tadašnji sekretar Ministarstva odbrane:

"Metodi kojima su pribjegavali ljudi izvan organa izvršne vlasti da bi vršili prisile i pritiske na druge narode u Generalnoj skupštini graniče sa skandalom".¹⁸

3) Između odluke o podjeli donesene 29. novembra 1947. godine i stvarnog kraja britanskog mandata 15. maja 1948. godine cionističke trupe zauzele su teritorij, u zoni koja je bila dodijeljena Arapima; primjeri su Jaffa i Acra.

Pod datim okolnostima može li se zamjeriti Palestincima i susjednim zemljama što se nisu pomirili s monstruoznom nepravdom "gotovog čina" i što su odbili "priznati" cionističku državu?

Međutim, cionističkoj državi nije bila dovoljna sama zemlja. Trebalo ju je očistiti od domaćeg stanovništva da bi se stvorila kolonija, ali ne tradicionalnog tipa kojoj je cilj eksploatacija domaće radne snage nego kolonija doseljenika koji trebaju zauzمامu mjesto domorodaca.

Da bi ostvarila ovaj cilj, cionistička država se upustila u ono što se može nazvati samo jednim imenom - državni terorizam, tj. u istinske pogrome protiv palestinskog stanovništva. Najizrazitiji primjer je Deir Yasin. Devetog

17. Sumner Welles, *We Need not Fail*, Boston, 1948., str. 63.

18. *The Forrestal Diaries*, New York, 1951., str. 63.

aprila 1948. godine, povodeći se za primjerom nacista u Oradouru, trupe Irguna, čiji vođa je bio Menachem Begin, izmasakrirale su 254 osobe ovog sela - muškarce, žene, djecu, starce.¹⁹ U svojoj knjizi *The Revolt* Begin piše da bez onog što je učinjeno u Deir Yasinu ne bi bilo države Izraeli dodaje: "U međuvremenu, Haganah je vršio uspješne napade na drugim frontovima... Arapi su počeli bježati u panici, uzvikujući 'Deir Yasin!' (str. 165.).

Tek 15. maja 1948. godine Generalni sekretar Arapske lige obavijestio je Generalnog sekretara UN da su arapske države primorane intervenirati da bi zaštitile Palestine.

Poslije prvog izraelsko-arapskog rata 1949. godine, cionisti su kontrolirali 80 procenata Palestine, a 770.000 Palestinaca bilo je protjerano iz zemlje.

Ujedinjene nacije su imenovala posrednika, grofa Folkea Bernadottea. U svom posljednjem izvještaju grof Bernadotte je napisao:

'Načela elementarne pravde bila bi uistinu povrijeđena ako bi se ovim nevinim žrtvama sukoba zaniijekalo pravo povratka kućama u vrijeme dok židovski imigranti stalno pritječu u Palestinu. Zaniijekati to pravo značilo bi prihvatiti prijetnju permanentnog raseljavanja arapskih izbjeglica koji su vijekovima pružali svoje korijenje u ovoj zemlji".

On je opisao "pljačke, haranje i otimačinu ogromnih razmjera" i "primjere uništenja sela koja nisu bila nikakvi vojni ciljevi".

Ovaj izvještaj (dokumenat UN A.648, str. 14) predložen je UN 16. septembra 1948. godine. Dan kasnije, 17. septembra 1948., godine grof Bernadotte i njegov francuski pomoćnik pukovnik Serot ubijeni su u dijelu Jerusalema koji je bio pod okupacijom cionista.

19. Što se tiče masakra u Deir Yasinu zanimljivo je uporediti verziju koju je ispričao Begin u svojoj knjizi *The Revolt*, u engleskom izdanju 1951., i svjedočenje Jaxquesa de Reyniera, upravnika misije Međunarodnog crvenog križa u Jerusalemu u njegovoj knjizi 1948. *a Jerusalem* (Neuchatel, Editions de la Baconniere, 1950., reprint 1969., str. 69.-78.)

Suočena s općim svjetskim ogorčenjem, izraelska vlada je uhapsila vođu *grupe Stern* Friedman-Yellina i osudila ga na kaznu zatvora u trajanju od pet godina. Amnestiran je i 1950. izabran u Kneset. U julu 1971. godine Baruh Nadel, jedan od vođa *grupe Stern* iz 1948. godine tražio je da mu se oda priznanje zato što je izdao naređenje za masakr.²⁰

Cionistički vođa države Izrael može s lahkotom izigravati Ujedinjene nacije zato što je većina članova tog tijela prešutno dopustila cionističku uzurpaciju Palestine.

Prije talasa "dekolonizacije" 1948., Organizacijom UN uveliko su dominirale sile Zapada. Odbijajući Arapima, koji su u to vrijeme činili dvije trećine palestinskog stanovništva, pravo odlučivanja o svojoj sudbini, Organizacija je prekršila vlastitu Povelju.

Ako se stvari sagledavaju čak i sa samo pravnog aspekta, javlja se niz pitanja.²¹ Odluku u korist podjele donijela je Generalna skupština, a ne Svjet sigurnosti. Stoga ona ima značaj samo preporuke, ali ne i pravo-snažne odluke. Osim toga, nisu samo Palestinci odbili ovu podjelu. Beginov Irgun izjavio je u to vrijeme da je takva podjela nezakonita i da nikad neće biti prihvaćena

"Jerusalem je bio i uvijek će ostati naša prijestonica. Eretz Izrael bit će ponovo vraćen narodu Izrailovom. Cio i zauvijek... Ono što trebamo pripremati nisu lokalni odbrambeni planovi nego široki strateški planovi, i za odbijanje napada i za pripremu ofanzive oslobodilačke židovske armije."²²

20. O ubojstvu generala Bernadotta vidjeti izvještaj generala A. Lundstroma (koji se u vrijeme ubojstva nalazio u Bernadottovom automobilu) koji je poslat UN istog dana kada se ubojstvo dogodilo. General Lundstrom je napisao i knjigu objavljenu u Rimu 1970.: *Un tributo alla memoria del Conte Foke Bernadotte*, a Ralph Hewin knjigu: *Count Bernadotte, His Life and Work*, (London, 1950.). Ispovijest Barucha Nadela pojavila se u milanskom tjedniku *Europa*, a prenio ju je i *Le Monde* 4. i 5. jula 1971.

21. O aspektu ovog problema vidjeti: Henry Cattan, *Palestine, the Arabs and Israel*, London, 1969.

22. Begin, *The Revolt*, str. 335-337.

Ben-Gurion je lično pisao: "Dok Britanci nisu otišli, ni u jedno židovsko naselje, ma koliko udaljeno, nisu ušli Arapi i zaposjeli ga, dok je Haganah... zauzeo mnoge arapske položaje i oslobodio Tiberias i Haifu, Jaffu i Safad".²³

To je način na koji je teritorija, koju je OUN prvobitno dodijelila cionistima (56 odsto) uvećana na gotovo 80 odsto.

Ukratko, pogrešno je govoriti da su državu Izrael "stvorile" Ujedinjene nacije. Ona je stvorena nizom "gotovih činjenica", nasiljem Haganaha, Irguna i *grupe Stern*.

Tako se priča o "historijskim mitovima" završava zapisom o lažima i krvoproliću. Nije ni moglo biti drukčije, ako ni zbog čega drugog a onda zbog same ideje o "historijskim pravima" koja kad se primjenjuju na duge staze, vodilje apsurdnostima i strahotama rata.

Kad bismo "cionistički" način "svojetanja" koji se zasniva na "historijskim pravima" generalizirali, cijela naša planeta bi se našla u haosu. Zašto Italijani ne bi dokazivali "historijska prava" nad Francuskom, gdje su, nakon što je Julije Cezar pokorio Galiju, Rimljani vladali mnogo duže nego kraljevi Izraela Palestinom? Zašto Skandinavci ne bi svojatali Normandiju, Englesku i Siciliju u ime svojih norveško-normanskih "predaka"? I šta bi bilo od Afrike kad bi njeni drevni osvajači tražili rekonstrukciju imperije Mandingo ili vrhovnu vlast plemenskih poglavica Fula?

Ako se ograničimo čak samo na Evropu, bismo li bili u stanju pretpostaviti slijed događaja do kojih bi neminovno došlo kad bi se današnje evropske zemlje latile dokazivanja "historijskih prava" na teritorije kojima su vladale ili gdje su činile većinsko stanovništvo u nekoj od minulih vremenskih epoha. Ako bismo se vratili samo od Vestfalskih ugovora 1648. godine, samo nekih 350 godina unazad, koji su označili "novi početak" Evrope, sa konačnim raspadom "kršćanstva" i rađanjem države-nacije, Evropa bi kontradiktornim "historijskim" potraživanjima svake od svojih država bila

23. David Ben-Gurion, *Rebirth and Destiny of Israel*, New York, 1954., str. 530.

bačena u užasan krvavi metež. Požari bi plamsali od Švedske do Italije i Austrije, i od Alzasa do Balkana. A šta bi se tek desilo kad bi se trebalo vratiti do propasti Rimskog carstva, prije petnaest stoljeća? Sve "nacije", skupa sa svojim granicama, u znatnoj su mjeri samo rezultat međusobnih sukoba, odnosa snaga, "savršenih činjenica" i svega drugog što čini historiju. Blaise Pascal je oštroumno primijetio da "ne uspjevši da pravednosti istovremeno damo moć, mi smo moć preinačili u pravednost".

Krajnji primjer ove apsurdnosti može se naći u Americi. Teolog Albert de Pury, sa Univerziteta Nauchatel, pisao je: "Kolonijalizacija Amerike zasnivala se na sramnom istjerivanju indijanskih plemena sa njihove zemlje, ali ta činjenica se ne bi danas mogla uzeti kao osnova za osporavanje država koje su stvorene na tom kontinentu".²⁴ Ipak, "historijska prava" Indijanaca znatno su vjerodostojnija nego prava cionista. Indijanci nisu bili samo prvi nego i jedini posjednici Amerike i živjeli su tamo hiljadama godina prije dolaska Španaca, Britanaca i drugih evropskih naroda, koji su ih desetkovali i oteli im zemlju. Dok oni danas imaju nezastarivo prvo da postojano traže da im se vrate sredstva za život, ko bi mogao i pomisliti da ih smatra jedinim gospodarima Amerike sa pravom da protjeruju i ugnjetavaju etničke grupe evropskog porijekla?

Znači li to da se u bilo kojem trenutku historije čovjek treba predati i prepustiti "poput mrtvog psa u jarku" udarcima i "savršenim činjenicama"? Ne, nipošto. Trajanje nepravde ne dovodi do sticanja prava. Iščeznuće Poljske sa karte Evrope koje je trajalo stotinu i dvadesetak godina (1795.-1918.) nije dovelo do historijske smrti te zemlje i jedino je nesavladivo odbacivanje stranog podjarmljivanja u kojem je ustrajavao narod Poljske, učinilo mogućim njezino ponovno rađanje. Isto vrijedi danas i za palestinski narod, koji je već desetljećima istisnut iz zemlje u kojoj je živio i radio tisućama godina, s ciljem da bude protjeran ili

24. Na Evropsko-arapskom kolokviju održanom u Parizu septembra 1977. godine, *France/Pays Arabes*, 1978., str. 136-140.

natjeran da u vlastitoj kući živi kao stranac. Otpor Palestinaca ne znači traženje nekog apstraktnog ili dalekog "historijskog prava" nego vitalno, neosporivo odbacivanje permanentnog čina nasilja nad samim korijenima njihova života.

Ovo nema ničeg zajedničkog sa mitom koji je proizveo politički cionizam. Prije tri tisuće godina, kao rezultat jedne od mnogih invazija, nastalo je jedno kratkotrajno kraljevstvo (trajalo je samo 73 godine), kraljevstvo koje čak nikad nije težilo etničkoj homogenizaciji. Kob historije dovela je tu državu do propasti, kakvu sudbinu su doživjele i sve imperije i dominioni. Oni osvajači koji su pokazali da nisu voljni da budu apsorbirani u svijet u koji su ušli bili su izgnani, što se desilo i križarima koji su osvojili Palestinu u 11. stoljeću i svojevrijedno izabrali da u njoj žive kao strano tijelo potčinjavanjem domaćeg stanovništva pod svoju vlast, upravo kako to radi današnja država Izrael s osloncem na moć oružja i novac Zapada. Poslije dva stoljeća okupacije (1096.-1291.), koja je bila obilježena nizom ratova protiv domaćeg stanovništva, križari su istjerani. Posljednji križar isplovio je iz Acre 1291. godine.

Propagandisti političkog cionizma s historijskog stanovišta nemaju ništa većih "historijskih prava" nad Palestinom nego što su ih imali križari.

Kolonijalistička stvarnost cionističke države 20. stoljeća maskirana je mitom o vječnoj čežnji za "povratkom". Predvodnici židovskog duhovnog života koji su zagovarali povratak u Palestinu ostali su izolirane figure. Takav je bio slučaj i sa Judom Halevi (1075.-1141.), židovskim filozofom i pjesnikom onog perioda kada su u muslimanskoj Španiji Židovi uživali privilegiran položaj. Ovaj veliki pjesnik - mistik, koji je u svakom Židovu vidio proroka, objavio je da "božanska intuicija kojom je Bog posebno obdario Židove može doživjeti napredak samo u Izrailovoj zemlji". Njegov apel (na koji se današnji politički cionisti pozivaju iako ne

dijele njegovo mišljenje) ostao je svojevremeno bez odjeka, a njegov primjer (otišao je u Jerusalem i umro na gradskim kapijama) bez sljedbenika. Isto se desilo i u 13. stoljeću sa filozofom i mistikom Nahmanidesom, koji je otišao da se nastani u Jerusalemu, ali na svom putu nije imao istomišljenika.

Ono što je dovelo do velikog vala useljavanja Židova u Palestinu nije vječita "čežnja" koja ne nalazi poticaja čak ni u mesijskom propovijedanju rabina,²⁵ nego progoni. Kad su Židove, koji su križari nasilno izbacili iz Jerusalema, protjerani i iz Španije 1492. godine "katolički kraljevi" (osim onih koji su promijenili vjeru pred terorom inkvizicije), oni su u velikom broju našli utočište u evropskim zemljama, a jedan mali broj i u Palestini, gdje su mistici Safada stapali u jedinstvenu cjelinu svoju uzvišenu univerzalističku viziju božanske ljubavi i jedinstva svijeta sa mitskom interpretacijom historije Izraela. Zadatak političkog cionizma bio jeda igra na kartu stalnog brkanja proročanske veličine judaizma i historijskog mita koji je temelj političkog cionizma. Činjenica da su mistici učinili Safad središtem duhovnog utjecaja judaizma nije imala kao posljedicu neku masovnu imigraciju. Kad je 1570. don Joseph Nasi, vojvoda od Naxosa, bježeći pred portugalskom inkvizicijom, dobio od svojih muslimanskih prijatelja sultana Sulejmana i Selima II. dozvolu da ponovo podigne Tiberijadu (sjeverna Palestina) za sljedbenike židovske vjere, njegov pokušaj političke obnove nije probudio nikakvo zanimanje među židovskim zajednicama i uskoro je propao.

Na duhovnoj ravni, s pojavom Barucha Spinoze najveće univerzalističke tradicije judaizma konačno su odvojene od historijskih mitova, od židovskog etnocentrizma "odabranog naroda" i njegovih šovinističkih i rasističkih posljedica.

25. Od kraja 13. stoljeća osnovni tekst kabalističke literature, odnosno *Zohar* (*Knjiga svjetlosti*)²⁵ najvažnija knjiga Kabale) tumačio je čovječanstvo kao sažetak kosmosa, a misija židovskog naroda u okviru čovječanstva je da obnovi jedinstvo svijeta i uspostavi sveopće Kraljevstvo Božije

Karl Marx, čije je cjelokupno djelo produžavanje u 19. stoljeće odjeka univerzalističkog mesijanstva velikih proroka i Spinoze, u svom djelu *On the Jewish Question* (O židovskom pitanju) (1844.) nije mogao zamisliti bilo kakvu emancipaciju Židova izvan univerzalnog oslobađanja čovječanstva iz sistema unutar kojeg je Židovima bila namijenjena specifična uloga.

Politički cionizam nastao je na potpuno drukčijem tlu od onog na kojem je rođen židovski misticizam. On je težio da iznađe čisto kolonijalističko rješenje za problem proganjanja Židova u Evropi.

Istjerivanje Židova iz Španije odmah poslije pada Granade, koji je značio i kraj posljednjeg muslimanskog kraljevstva u toj zemlji; pokolj 300.000 Židova u Poljskoj 1648. godine za koji je odgovoran Bogdan Khmel'nitsky sa svojim kozacima; pogromi koje su organizirali ruski carevi počev od 1882. godine; Dreyfusov slučaj u Francuskoj (1894.-1906.), u kojem je došla do izražaja sva besramnost koju su bili kadri ispoljiti iskvarena visoka buržoazija, ponižena vojna struktura, srozana štampa i crkva s ciljem da se posluže nacionalizmom kao instrumentom očuvanja stečenih privilegija po svaku cijenu; i, konačno, nacizam, koji je borbom protiv Židova htio prikriti svoj osnovni cilj - vladavinu svijetom, i satrati svog glavnog protivnika - revolucionarni pokret radničke klase, - svi ovi događaji doveli su do pojave pitanja iznalaženja mjesta koje bi poslužilo kao sigurno utočište proganjanim Židovima.

Theodor Herzl,²⁶ koji uopće nije bio pobožni Židov i kojem ni na pamet nije padoo neki "mistični" povratak u Jeresalem, bio je motiviran vlastitom brigom za spas Židova od proganjanja. Inspirirao ga je, kako je sam rekao, Dreyfusov slučaj. Smatrao je da bi najbolje rješenje problema bilo iznaći teritoriju na kojoj bi bila stvorena "židovska država".

U kolonijalističkom političkom kontekstu tog perioda, a suprotno duhovnom cionizmu koji su zagovarali, primjerice,

26. *The Jewish State* je objavljena u Beču 1896.

"Obožavaoci Ciona", i na čelu sa židovskim piscem ruskog porijekla Asherom Ginsbergom (Ahad Ha'am), sanjali o stvaranju duhovnog središta razvoja židovske kulture i religije, kristalizirajući tako težnje onih židovskih zajednica u svijetu kojima nije bio cilj stvaranje političke ili ekonomske moći, Theodor Herzl izradio je plan sasvim drukčijeg poretka. Na Kongresu u Bazelu 1897. godine objelodanio je cionizam političkog a ne duhovnog karaktera. Obratio se najtipičnijem britanskom kolonijalisti Cecilu Rhodesu (po kojem je Rodezija dobila ime). U obraćanju Rhodesu 11. januara 1902. godine, u kojem je objasnio svoj plan, dodao je:

"Zašto se obraćam baš Vama kad se ovo ni na koji način Vas ne tiče? Zaista, zašto? Zato što je riječ o nečem što ima kolonijalistički karakter... A ono što želim da vi uradite je... da stavite pečat svog autoriteta na cionistički plan i da nekolicini ljudi koji se vama zaklinju izjavite slijedeće: "Ja, Rhodes, ispitao sam ovaj plan i smatram ga ispravnim i izvodivim".²⁷

Ovo je bilo polazište političkog cionizma: Herzl je nastojao od jedne Zapadne sile dobiti kolonijalističke koncesije kao garanciju za svoj pothvat.

Imao je pravo kad je izjavljivao: "Židovsku dražavu osnovao sam još u Bazelu",²⁸ jer će sve buduće karakteristike države Izrael, neumoljivom logikom, proisteći iz kolonijalističkih načela na kojima se temelji.

Na početku se politički cionizam nije posebno orijentirao na Palestinu. U kolonijalističkom žargonu tog doba u pitanju je bilo samo iznalaženje "praznog prostora", tj., teritorije pod upravom Zapada na kojoj ne bi bilo potrebe voditi računa o domaćem stanovništvu. Herzl je pokušavao "dobiti teritorijalne koncesije u Mozambiku i u Belgijskom Kongu".²⁹

27. Theodor Herzl, *Complete Diaries*, London, 1960., sv. 3, str. 1194.

28. Ibid., sveska 2, str. 581.

29. J.-P. Alem, *Juifs et Arabes, 3000 ans d'histoire*, Paris, 1968., str. 67.

Neki njegovi suradnici koji su učestvovali u osnivanju političkog cionizma dobili su i nadimke prema teritoriji koju su zagovarali. Tako je Max Nordau prozvan "Afrikancem"³⁰, a Chaim Weizmann "Ugandijcem". Raspravljani su i drugi projekti: Argentina 1897., Kipar 1901.-1902., Sinaj 1902. i, konačno, Uganda 1903.-1904., koju je Herzlu predložila britanska vlada. Svjetska cionistička organizacija odlučila se u korist Palestine tek 1905., godinu dana nakon Herzlove smrti.

Palestina, na raskrižju triju kontinenata, bila je za Herzla samo jedna od mogućnosti, ali je u njegovim nastojanjima bila privlačnija od drugih, jer je predstavljala teritoriju prikladnu za pregovore sa kolonijalnim silama. U vrijeme kad su suparničke kolonijalne sile Njemačka, Rusija i Britanija dolazile u sukob na Bliskom stoku, kad je Wilhelm II. pokrenuo projekt željezničke pruge Berlin - Bizantija - Bagdad, kad je carska Rusija težila ka Moreuzu da bi izišla na Mediteran i kad je Britanija budno nadzirala put za Indiju kroz Suecki kanal i naftna polja u Zaljevu, Herzl je igrao na kartu svih kolonijalističkih strasti odjednom. U *Židovskoj državi* pisao je: "Mi tamo trebamo stvoriti dio odbrambenog bedema Evrope protiv Azije, predstražu civilizacije naspram barbarizma".³¹

Kao što je Herzl i predviđao, bez apsorpiranja u Bliski istok i pristanka da postane agenturom kolektivnog kolonijalizma Zapada, država Izrael ne bi mogla egzistirati u tom regionu.

Herzl i osnivači političkog cionizma nisu oklijevali da se u razgovoru s protivnicima, pa čak i sa najžešćim antisemitima, služe jezikom koji je bio po volji njihovih sugovornika. U svom dnevniku za 1895. godinu Herzl je napisao: "Kajzeru ću reći: Pustite naš narod da ide! Mi

30. 19. decembra 1903. godine student Zelig Louban pucao je u Parizu iz revolvera na Nordaua, uzvikujući: "Smrt Nordauu, 'Afrikancu'".

31. Herzl, *The Jewish State*, New York, 1946., str. 96. U istom djelu pisao je: "Društvo Židova će pregovarati sa sadašnjim gospodarima zemlje, stavljajući se pod protektorat evropskih sila"

smo ovdje stranci kojima nije dopušteno da se asimiliraju s ovim narodom, niti mi to možemo".³²

Cionistički pisac A. Chouraqui u svojoj biografiji o Herzlu spominje da je 4. marta 1896. Herzl pisao: "Moj najodaniji pristaša do sada je antisemit Ivan von Simonyi iz Pressburga (Bratislava)".³³

Zamišljajući budućnost "oslobođenih" Židova, u Herzlovim ušima odzvanjaju njihove riječi: "Antisemiti su bili u pravu. Ali, ne budimo ljubomorni. I mi ćemo biti sretni".³⁴

32. Herzl, *Complete Diaries*, sveska 1. str. 23.

33. A. Chouraqui, *A Man Alone*, Jerusalem, 1970., str. 106.

34. Ibid., str. 67. Međusobno približavanje cionizma i antisemitizma potvrđeno je još u doba Hitlera. Izvještaji njemačkog Ministarstva vanjskih poslova otkrivaju stadije sporazuma postignutog između Hitlerovog Rajha i Židovske agencije koji je trebao olakšati transfer i emigraciju njemačkih Židova u Palestinu. Dokument datiran 22. juna 1937. godine svjedoči o neodlučnosti nacista: "Ovakav njemački stav diktiran zahtjevima domaće politike praktično pomaže konsolidaciju židovstva u Palestini i time ubrzava razvoj židovske države u toj zemlji".

Ipak, sam Hitler je odlučio nastaviti započetim putem. Zamjenik direktora Odjeljenja za ekonomsku politiku pri Ministarstvu vanjskih poslova Clodius bilježi 27. januara 1938.: "Firer je nedavno ponovo donio odluku... da svim raspoloživim sredstvima treba i dalje podupirati židovsku emigraciju iz Njemačke. Sva pitanja koja su do ovog momenta mogla iskršavati da li po Firerovom mišljenju iseljavanje Židova treba usmjeravati prvenstveno prema Palestini ili ne, ovim dobijaju potvrđan odgovor". (*Dokumenti o njemačkoj vanjskoj politici, 1918.-1945.*, Serija D., sv.5, London, 1953., str. 752.-784.).

Nekadašnji vođa grupe Stern, Nathan Yalin-Mor (ranije Friedman Yellin) navodi argumente kojima se koristio emisar te grupe u toku pregovora sa nacistima 1942. godine u punom jeku rata:

"Naši planovi o sveobuhvatnom iseljenu pružali su Njemačkoj dodatnu prednost u ispunjavanju ciljeva koje je javno priznala, očišćenja Evrope od Židova". (Nathan Yalin-Mor, *Israel-Israel... Histoire de Groupe Stern, 1940.-1948.*, Paris, 1978., str. 98.)

Suradnju cionističkih lidera i nacista potvrđuje i Hannah Arendt u svojoj knjizi *Eichmann in Jerusalem*. Radeći za cionistički pokret, sr. Kastner je s Eichmannom napravio sporazum kojim je trebalo odobriti "ilegalni odlazak" nekoliko hiljada istaknutih Židova i članova cionističkih omladinskih organizacija u Palestinu. Zauzvrat, u logorima iz kojih su stotine i hiljade Židova slati u Auschwitz trebali

Što se Rusije tiče, carev ministar financija Witte cinično je ispričao Herzlu da je u jednoj prilici rekao caru Alexandru III.: "Vaše Veličanstvo, ako je moguće utopiti šest ili sedam miliona Židova u Crnom moru, ja uopće nemam ništa protiv toga".

No, Herz mu je saopćio da ipak očekuje izvjesno ohrabrenje od ruske vlade, na što je Witte uzvratilo: "Mi ohrabrujemo Židove na iseljavanje dobrim udarcem nogom u stražnjicu, naprimjer".³⁵

Herzl je priznao: "Optužit će me, i to s punim pravom, da služim ciljevima antisemitizma jer tvrdim da smo mi narod, jedinstven narod".³⁶

Kad je riječ o Britaniji, u vrijeme Balfourove deklaracije 1917. Weizmann je poslao notu Ratnom kabinetu u kojoj se kaže:

"Podnoseći našu rezoluciju, mi smo povjerali svoju nacionalnu i cionističku sudbinu Ministarstvu vanjskih poslova i Državnom kabinetu rata u nadi da će se problem razmatrati u svjetlu načela Imperije i načela za koja se zalaže Atlanta".³⁷

Da bi se shvatilo u kojoj mjeri su cionizam i antisemitizam braća blizanci treba još jedanput naglasiti da je sam Balfour bio antisemist. On je bio jedan od onih političara koji su 1905. godine vodili žestoku kampanju u korist Zakona o strancima, naime, zakona o izgonu ruskih

su vladati "red i mir". (Hannah Arendt, *Eichmann in Jerusalem*, London, 1963., str. 37. i 38.).

O problemu suradnje cionističkih vođa i nacista može se konsultirati i dokument *The Holocaust Victims Accuse: Documents and Testimony on Jewish War Criminals* od Reba Moshe Shanfielda, u izdanju Neturei Karta iz SAD, G.P.O.B. 2143, Bruklin, New York 11202.

35. Chouraqui, citirano djelo, str. 236.

36. Ibid., str. 199.

37. Chaim Weizmann, *Trial and Error*, London, 1949., str. 258:

"Ono što smo i željeli", pisao je Weizmann, "bio je britanski protektorat". Zatim je u prilog lorda Roberta Cecila pojasnio: "Židovska Palestina bila bi zaštita Engleskoj, naročito u pogledu Sueckog kanala". (Ibid., str. 242, 243.).

Židova iz Britanije. Za njega, kao i za ruskog cara ili kajzera, njegova deklaracija je značila usmjeravanje Židova ka Palestini (čemu se čvrsto suprotstavljao jedini Židov u Kabinetu Edwin Montagu), jer ih nije želio u svojoj zemlji.

Ako je u jednom kasnijem periodu i došlo do sukoba cionista i Britanije, on je po karakteru bio sličan sukobu između Južne Afrike i Britanije kao prijestolničke zemlje Imperije i nije bio antikolonijalni. Kad su se u razdoblju od 1936.-1939. godine palestinski Arapi pobunili i protiv britanskog imperijalizma i židovskog kolonijalizma, taj istinski antikolonijalistički pokret ugušen je intervencijom britanske vojske potpomognute cionističkim postrojbama.

Dakle, kad se sa političkog cionizma svuku sve lukavštine vezane za historijski mit na kojem se, prema tvrdnjama njegovih osnivača, on zasniva, politički cionizam se u svojoj biti pojavljuje kao kolonijalni fenomen. Jedino po čemu se razlikuje od klasičnog "kolonijalizma" (britanskog ili francuskog tipa, naprimjer) jest činjenica da mu izrabljivanje domaćeg stanovništva kao jeftine radne snage ili osiguravanje tržišta za proizvode "matične zemlje" nije jedina preokupacija. On je na djelu zbog *kolonijalnog naseljavanja*: nije mu cilj da samo izrabljuje "domoroce" nego da zauzme njihovo mjesto, da im oduzme zemlju, da ih protjerivanjem liši posla, da ih prisili na izgnanstvo i da ih putem rasne diskriminacije u vlastitoj zemlji dovede do političke nemoći. Ovo je pravo značenje slogana političkog cionizma u Izraelu: židovska zemlja, židovska radna snaga, židovska država.

Da bi nadomjestili potpuno nepostojanje utemeljenosti svog insistiranja na "historijskim pravima", cionisti rabe, i zlorabe, jedan drugi element koji se uistinu oslanja na historijsku stvarnost - pokolj koji je Hitler izvršio nad Židovima.

Potpuno je razumljivo opravdano nastojanje onih "cionista"

koji se ne služe mitologijom u pravdanju svoje ideologije da se iznađe mjesto koje će biti utočište žrtvama progona. Međutim, nepravda koju su počinili neki drugi ne može se ispraviti izgonom nevinog naroda i pokoravanjem njegove zemlje, naroda koji nije imao udjela u hitlerovskim zločinima nad Židovima.

Progoni i pokolji koje su Židovi pretrpjeli u periodu vladavine nacizma zahtijevaju odštetu. Ali to ne znači da naknadu treba uzeti od onih koji nisu počinili zločin.

Neki ljudi, među koje spadaju i politički cionisti, smatraju da je jedino rješenje problema sigurnosti Židova stvaranje židovske države. No, to rješenje, očito, nije prihvatljivo. Koja država je kroz svoju historiju bila pošteđena uništenja? A tek manje kolonijalne "imperije" osnovane, poput cionističke države, protiv volje domaćeg stanovništva: ni jedna od njih, bez obzira na vojnu moć okupatorske sile, nije uspjela preživjeti. Iskustvo kolonijalističkog pothvata stvaranja cionističke države u Palestini - države koja je već samom svojom suštinom osuđena na ekspanzionističku politiku da bi dobila "životni prostor", dovoljno mjesta za neograničeno useljavanje - pokazalo je da to podrazumijeva stalno stanje rata i sve veću zabrinutost za budućnost. Ovo je doseglo takve razmjere da je danas židovska država Izrael najnesigurniji dio svijeta za Židove. Velika većina svjetske židovske populacije (80%) potpuno je svjesna te činjenice, jer daje prednost ostanku u zemlji svog porijekla: nakon više desetljeća iskustva kroz koje je prošla država Izrael broj Židova koji je napuštaju premašuje broj doseljenika.

Međutim, i da se treba složiti da je stvaranje cionističke države jedino moguće rješenje, niko se ne bi mogao usprotiviti, naprimjer, da se onima koji su preživjeli nacistički genocid kao poravnaje da teritoriju jedne od njemačkih *Lander*, kao potpuno nezavisne države, koju bi novčano podupirali oni Evropljani koji su bili krivi za zločin i koji bi je prešutno prihvatili. Genocid nad Židovima čini dio evropske historije i sramne nacističke epizode.

Isplatiti naknadu za ovaj zločin na račun Arapa, koji s njim nisu imali nikakve veze, čisti je kolonijalistički pothvat

koji se želi opravdati navodnim historijskim kontinuitetom biblijskog Izraela i sadašnje države Izrael, kontinuitetom koji je po svemu što je do sada utvrđeno u cijelosti samo mitološki. Takvo je, dakle, pogrešno tumačenje neobičnog argumenta "holokausta" kojim se želi legitimizirati osnivanje države Izrael u zemlji ukradenoj od Arapa. "Holokaust i osnivanje države Izrael" piše Gerschom Scholem "dvije su strane jednog te istog golemog historijskog događaja".³⁸ "Dražava Izrael" kaže jedan drugi autor, "omogućava nam da podnesemo agoniju Auschwitzu bez neizlječivog očaja".³⁹

Načini na koje se koristi "holokaust", u ime kojeg se traži legitimiziranje ne samo države Izrael nego i apsolutno svakog zahtjeva njezinih vođa, navode nas da se duboko zamislimo nad njima.

Prije svega, sama riječ "holokaust" ima vjerski prizvuk: ona znači vjersko žrtvovanje koje se sastoji od prinošenja jedne ili više žrtava nekom bogu. Ovdje se ne radi samo o vokabularu. Nacistički zločin protiv Židova nije po svom karakteru bio vjerski: on predstavlja politički problem koji čini dio jedne cjeline.

Govoriti o "holokaustu" znači i izdvajati Židove iz one ogromne mase Hitlerovih žrtava rata čiji broj se penje na više od 60 miliona ubijenih ljudi i žena. Od civilnog stanovništva istrijebljena su tri miliona nežidovskih Poljaka i preko šest miliona civila drugih Slavena. Je li u interesu samih Židova da se izdvoje iz ukupnosti svih onih koji su trpjeli Hitlerov fašizam i borili se protiv njega? Zašto bi smrt imala "sveti" karakter samo za jedan dio čovječanstva?

Nadalje, ovaj partikularizam skriva pravu prirodu hitlerovskog pothvata, kao da se nacizam može definirati samo jednim svojim aspektom: antižidovskim rasizmom. Budući da sam boravio u istom koncentracionom logoru u kojem je bio zatočen i moj prijatelj Bernar Lecache, osnivač

38. Gerschom Scholem, *The Messianic Idea in Judaism*, London, 1971., str. 311.

39. Abraham Heschel, *Israel: An Echo of Eternity*, New York, 1969., str. 115.

Međunarodne lige protiv rasizma i antisemitizma, prisjećam se da smo u teškom iskušenju i nevolji, čime smo bratski bili povezani, imali upravo isti motiv borbe za slobodu. Od svega onoga što smo kazali jedan drugom ne mogu se sjetiti ničeg čemu bi se ispriječila činjenica da je on bio Židov, a ja nisam. Svim našim drugovima u logoru bilo je drago kad mu je gradonačelnik New Yorka, La Guardia pomogao da izađe na slobodu, kao što smo podijelili istu bratsku žalost, godinama kasnije, kad smo čuli za njegovu smrt.

Nazivati pokolj Židova "holokaustom" ne znači samo izdvajati Židove iz ukupnosti od 60 miliona Hitlerovih žrtava i skrivati pravu prirodu hitlerovskog projekta. To, također, znači dati ovom pokolju kvazi-mističan karakter, učiniti ga dijelom samo židovske historije kao jednim momentom u vječnom proganjanju kao posljedici vječnog božanskog izbora i izdvojiti ga iz historije Evrope, tj. zaboraviti da su zločini nacističkog imperijalizma protiv Židova i mnogih drugih bili nastavak zločina zapadnog imperijalizma u cjelini, počev od genocida desetina miliona američkih Indijanaca ili više od stotinu miliona crnaca u Africi, do deportacije deset miliona robova u Ameriku. Genocid koji je poduzeo Hitler nije bio ni prvi zločin imperijalizma a ni zločin sa najvećim brojem žrtava, te stoga izdvajati Židove u "holokaust" koji predstavlja "izuzetak" znači skrivati duboke uzroke ovih genocida, propustiti da se Židovima pomogne skupa sa drugim žrtvama zločina i odustati od borbe protiv korijena uzroka zla.

To, također, znači odsijecati Izrael iz historije svijeta, a posebno iz Trećeg svijeta. Na jednom sastanku u Gush Etzionu, u govoru održanom stranim židovskim delegatima, Ariel Sharon je izjavio: "Imamo pravo da od svijeta tražimo što god želimo.

Kao Židovi mi nikom ništa ne dugujemo, dok ostatak svijeta ima prema nama veliki dug".

Boaz Evron,⁴⁰ odbacujući još jednom podizanje ograde između Židova i "drugih", u značenju svih drugih, odgovorio

40. *Yediot Aharonot*, 27. nov. 1981.

mu je da će "ostatak svijeta" reći Izraelu da je to "stvar koja se tiče vas i Evropljana, a ne cijelog svijeta".

U Kini, Japanu, Indiji, Africi i Latinskoj Americi, gdje žive tri četvrtine svjetskog stanovništva, malo ljudi je za vas ikad i čulo. Tamo niste ni proganjani ni uništavani, i tamo vam ljudi ništa ne duguju. Osim toga, da budem iskren, tamo ste se uvijek priklanjali bijelim, kolonijalistima i uzimali učešća u izrabljivanju obojenih, crnaca, Azijaca i Indijanaca. Ako u tom dijelu svijeta ima neizmirenih računa onda ste vi dužnici... S Evropljanima vi trebate izmirivati račune... Zato, izvolite i prepirite se s onima čijoj kulturi pripadate. Ostavite nas barbare na miru. Uzgred, kad već govorimo o pravima i obavezama, a šta vaše puške uzis i galil" rade u rukama represivnih snaga u El Salvadoru?

A što se tiče Evropljana, nastavio je Boaz Evron, oni bi mogli odgovoriti: "Morate se prisjetiti da su i milioni Rusa, Britanaca, Francuza i drugih ubijeni u tom ratu. Oni su porazili Njemačku i tako spasili vas... Da nije bilo njih, danas od vas ne bi bilo ni traga".⁴¹

Ako, pak, umjesto da odvajamo Židove od nežidova - što je Hitler činio - nacistički pokolj Židova u Evropi posmatramo kao dio cjeline, tj. kao jedan aspekt hitlerovskih nakana prema svima onima koji su od nacizma branili dostojanstvo čovjeka, svakog čovjeka, Židovima pripada mjesto u svjetskoj historijskoj perspektivi u skladu sa njihovim najvišim mesijskim tradicijama.

41. Ibid. Dodajmo da tokom historije progoni nisu bili sudbina samo Židova. Bilo je progona kršćana u vrijeme Nerona i Dioklecijana, zatim progona "heretika" - krvavih orgija istrebljenja kataru u Languedocu (katar - pripadnik jedne od raznih asketskih i dualističkih sekti koje su se pojavile u kasnom Srednjem vijeku i ispovijedale vjeru u andeoskog Krista koji nije iskusio ni rođenje ni smrt u ljudskom smislu - prim. pr.), ugušivanja husita u Bohemiji (Češka), pokolja valdensa (pristalica Petera Valdoa, juž. Francuska, 12. stoljeće - prim. pr.), španske inkvizicije, masakra Bartolomejske noći, proganjanja hugenota uz pomoć vojske itd. To su samo neki od primjera netolerancije, čije su žrtve između ostalih, bili i Židovi.

Međutim, politički cionizam u suštini insistira na "izuzetnosti" i separatizmu, što treba poduprijeti ideju da Židovi ne mogu imati sigurnost u dijaspori nego samo u izdvojenoj državi - kao da država pa čak i imperije, bez obzira koliko su bile moćne, nisu sve, bez izuzetka, bile u nekom momentu historije pokorene i uništene, a njihovo stanovništvo prepušteno milosti ili nemilošti osvajača. Nije tačno da je politički dionizam, bilo kao zamisao ili kao realizacija te zamisli u vidu države, spasio Židove. Židovi jesu spaseni od nacizma, ali su ih spasili Staljingrad i A! Alamein. Bez zadržavanja hitlerovskog prodora prema istoku, Palestina bi, sa cionističkom državom ili bez nje, bila podvrgnuta nacističkom teroru.

U osnovi cionističkih razloga za falsifikaciju historije leže politički motivi. Glavni cilj, koji je ostvarivan na temelju "izuzetnosti", jeste: državu Izrael izdvojiti iz međunarodne zajednice i - umjesto normalnih odnosa zasnovanih na uzajamnom razumijevanju, zajedničkim interesima i miroljubivoj koegzistenciji, sa drugima uspostaviti iznimne odnose krivice, tako da i sami pomen "holokausta", izuzet iz ukupnog historijskog konteksta, bude dovoljan da se izuzetnoj žrtvi dozvoli sve - čak i to da se prastari pokolji preokrenu u čar, i da danas "izuzetna pomoć" Sjedinjenih država Izraelu prelazi 750 \$ po glavi stanovnika ⁴² - što iznosi dvostruko više od nacionalnog dohotka po glavi stanovnika afričkih zemalja. Šta bi bilo da američki Indijanci prisile "ostatak svijeta" da na ovakav način otplaćuje genocid koji je nad njima izvršen? Ili da afrički crnici zahtijevaju naknadu "duga" za stotine miliona žrtava trgovine robljem?

Predanost političkog cionizma širenju mita o izuzetnosti ima posljedicu potpune izolacije zemlje. Izolacija Izraela u UN odraz je cjelokupnog stanja i može je podnijeti samo

42. Za 1983. godinu američki Senat je, povećavajući iznos pomoći koju je Bijela kuća odobrila Izraelu, podigao iznose na 850 miliona dolara za privredu i 910 miliona za nabavku oružja. U ove cifre nisu uključeni doprinosi Židova "dijaspore".

zahvaljujući do sada bezuvjetnoj i neograničenoj pomoći SAD. Kada bi, međutim, vanjska pomoć Izraelu jednog dana presahla (što se, recimo, desilo križarima u pogledu oružja i novca), financijska i vojna zavisnost cionističke države bila bi tolika da bi se lahko razotkrilo kako je politički cionizam priredio Židovima jednu od najgorih katastrofa. Da bi prikriji ovu strašnu istinu, izraelske vođe služe se svim sredstvima kako bi stvorili uvjerenje da se njihov narod i dalje nalazi na ivici istrebljenja ("novog holokausta"). U tu svrhu potreban im je antisemitizam izvana i udarci "arapskih prijetnji" sa Srednjeg istoka - dok su, ustvari, oni ti koji su od Deir Yasina do Sabre i Shatile masakrirali desetine hiljada Arapa, počinili zločine koji su potpuno u disproportiji sa napadima koji su isprovocirani njihovom kolonijalnom okupacijom Palestine.

Ukratko, želja za izuetnošću i pseudoposvećenjem židovske historije spriječila je cionističke vođe da postignu ono što je navodno bio njihov cilj, da omoguće Židovima da žive u državi kakve imaju drugi narodi svijeta.

II

"BIBLIJSKI" MIT

"Ova zemlja postoji kao rezultat obećanja samog Boga. Bilo bi smiješno tražiti priznanje njene legitimnosti". Ovo je osnovni aksiom političkog cionizma kako ga je formulirala gospođa Golda Meir.¹

"Ova zemlja nam je obećana i mi imamo pravo na nju", kaže Begin.²

"Ako postoji Biblija i Narod Biblije onda mora postojati i zemlja Biblije - zemlja sudaca i patrijarha u Jerusalemu, Hebronu, Jerihonu i njihovoj okolini".³

Ovakvo se vođe izraelskog cionizma, bilo da sebe nazivaju desnim ili lijevim, članovima Laburističke ili Likud partije, zastupnicima vojske ili rabinata, neprekidno pozivaju na "biblijski" argument kao osnovu za dokazivanje svojih teritorijalnih pretenzija, "božanskog prava" na posjedovanje Palestine. Stvar predočavaju kao čin poklona sa Božijim potpisom kojim stiču pravo da izvlaste svakog drugog posjednika zemlje koja je u pitanju.

Ovakvo poimanje i "obećanja" i sredstva njegovog ostvarenja (budući da ih vođe političkog cionizma izvode iz Knjige o Joshui u kojoj on priča o svojim junaštvima pri

1. Vidjeti kontekst ove izjave u *Le Mondeu*, od 15. okt. 1971.

2. Beginova izjava data u Oslu, prenesena, u *Davaru* 12. dec. 1978.

3. Moshe Dayan, u *Jerusalem Postu*, 10. aug. 1967.

istrebljenju zatečenih stanovnika po Božijem naređenju i uz njegovu pomoć), uz teme o "izabranom narodu" i "Velikom Izraelu" od Nila do Eufrata, čine ideološku osnovu političkog cionizma.

Kolonijalisti svih epoha i svih nacija uvijek su tražili "izlike" za svoje aneksije, pljačke i prevlast. Izlika se obično tražila u navodnoj "superiornosti" kulture kojom je osvajač opravdavao "prosvjetiteljsku misiju" svoje "rase". Vjerski predtekst je također, pružao dragocjenu dodatnu pomoć takvim kolonijalnim osvajanjima ili, govoreći općenitije, svakoj prevlasti jedne društvene grupe nad drugom.

Sve je dozvoljeno onom narodu koji je Božiji "izabranik", "službenik Apsolutnog". *Gesta Dei per Francos* značilo je da su "Franci" bili ruka Božija, pa je tako došlo do križarskih ratova. Španija "najkatoličanskijih kraljeva" je Španija inkvizicije i genocida nad američkim Indijancima. "Sveta Rusija" bila je Rusija pogroma. *Gott mit uns* značilo je Bismarčovu Njemačku prije nego što je postala Njemačkom Hitlera i Auschwitza. "Vi ste Kristovi vojnici", govorio je general Spellman američkim ekspedicionim snagama u Vijetnamu.

Godine 1972. Vorster, premijer Južne Afrike, ozloglašen zbog okrutnog rasizma *apartheida*, oglašavao se sličnom porukom: "Ne zaboravimo da smo mi Božiji narod kojem je povjerena misija".⁴

U judaističkoj vjerskoj tradiciji "izabraništvo" u suštini znači "izabraništvo kroz patnju", a to je uzvišeni duhovni poziv na odgovornost i žrtvovanje onog ko je primio božansku poruku. No, prisjetimo se još jednom da je naša kritika izravno usmjerena na politički cionizam, koji eksploatira ne samo temu "izabraništva", nego to čini i sa "izabraništvom kroz patnju" tako što "holokaust" rabi u političke svrhe. U kolonijalističkom smislu, izabranost podrazumijeva superiornost koja se, još uvijek u čistoj kolonijalističkoj tradiciji ideologije opravdanja, predstavlja

4. *Vivant-Univers*, No. 290, jan.-feb. 1974.)

kao superiornost odgovornosti i bolnog žrtvovanja, o čemu je, naprimjer, govorio Rudyard Kipling kao o "teretu bijelog čovjeka".

Ideja izabranog naroda je *historijski infantilna*, jer su svi narodi u svojim spisima izražavali privilegirano shvaćanje o sebi u smislu izabranosti. Zašto bi se vjerovalo samo jednom narodu kad su u pitanju njegova pisma?

Ideja izabranog naroda je *politički zločinačka*, jer je uvijek opravdavala agresiju, ekspanziju i dominaciju.

Ideja izabranog naroda je *teološki netolerantna*, jer "izabranost" samo jednih znači "odbačenost" svih drugih.

Cionistički kolonijalizam nije izuzetak od ovog pravila. Već smo vidjeli da on podrazumijeva poricanje samog postojanja palestinskog naroda (Golda Meir) ili njegovo protjerivanje od Deir Yasina do Beiruta (Begin) i vjerovatno još takvih i sličnih vanrednih pothvata.

Ideološki fenomen značaja koji se u Izraelu pridaje nekim pasusima Biblije utoliko je veći što se politički cionizam razvio u opoziciju judaističkom vjerskom protestu rabina, koji su, 1897., izjavljivali da pokoriti Palestinu novcem i oružjem znači isto što i izdati najviše i najplemenitije tradicije judaizma.

U vrijeme početaka Herzlove kampanje 1890-ih odbijen je prijedlog o održavanju židovske konferencije u Münchenu zato što su se njemački rabini tome suprotstavljali tvrdeći da su "pokušaji da se osnuje židovska nacionalna država u Palestini suprotni mesijskim obećanjima judaizma".⁵ Tridesetih godina 20. stoljeća Albert Einstein je pisao:

"Daleko radije bih prihvatio razuman sporazum s Arapima na bazi zajedničkog življenja u miru nego stvaranje nekakve židovske države. Na stranu politički razlozi, moja svijest o suštinskoj prirodi judaizma protivi se ideji židovske države koja bi imala granice, vojsku i neki stepen svjetovne moći, bez obzira koliko skroman on bio.

5. Forrest, *The Unholy Land* (Profana zemlja), cit. djelo, str. 53

Bojim se da će judaizam pretrpjeti unutrašnju štetu, naročito od razvoja uskog nacionalizma unutar naših vlastitih redova... Nismo mi više Židovi makabejskog razdoblja. Okretanje naciji u političkom smislu riječi bilo bi ravno odustajanju od spiritualizacije naše zajednice koju dugujemo geniju naših poslanika.⁶

Ogromna većina današnjih Izraelaca nisu Židovi po vjerskom ubjeđenju i prakticiranju vjere, a razne "vjerske stranke", i pored presudne uloge koju igraju u državi Izrael, u pogledu članstva veoma su malobrojne. Ovaj očigledan paradoks dobro je objasnio Nathan Weistock: "Ako rabinsko mračnjaštvo gospodari Izraelom to je stoga što cionističkoj mistici nedostaje koherentnosti, osim u pogledu Mojsijeve vjere. Ukinite koncepcije "izabranog naroda" i "obećane zemlje" i srušit ćete temelje cionizma. Stoga, iako je to paradoksalno, vjerske partije crpe snagu iz složenosti cionističke agnostike. Potreba unutrašnje koherentnosti cionističke strukture Izraela primorala je njegove vođe da ojačaju vlast svećenstva. Socijaldemokratska partija *Mapai* je ta koja je, na inicijativu Ben Guriona, uvela izučavanje religije kao obavezan školski predmet. To nisu učinile vjerske stranke".⁷

Zbog istog razloga u Izraelu se ne može sklopiti građanski brak. Židov se može oženiti, razdvojiti ili rastaviti samo u skladu sa pravilima Tore, tj. vjerskih zakona izloženih u Petoknjižju Starog zavjeta.

Glavna posljedica nemogućnosti odvajanja sinagoge od države manifestira se u činjenici da država Izrael ni poslije 44 godine od svoj nastanka još nema ustav: "Da bi se izbjegao sukob sa klerikalnim strankama, koje ustrajavaju na korišćenju Tore kao osnovnog zakona zemlje, neophodno je suzdržavanje od donošenja ustava".⁸

6. Citirao Moshe Menuhin, *The Decadence of Judaism in Our Time*, 1969., str. 324.

7. Nathan Weinstock, *Le Sionisme contre Israel*, Paris, Maspero, 1969., str. 315.

8. Ibid., str. 316.

Ono što predstavlja suštinsko načelo cionističke države, naime, definicija "Židova", tj. osobe koja samo u tom svojstvu može koristiti osnovnim, konstitutivnim Zakonom povratka, ima isti klerikalni i diskriminatorni karakter.

Zakon o povratku (5710-1950.) kaže:

1. Svaki Židov ima pravo postati stanovnikom ove zemlje kao useljenik...

40. U svrhu ovog zakona, Židovom se smatra osoba rođena od majke Židovke, ili osoba preobraćena u judaizam ili osoba koja ne ispovijeda neku drugu vjeru.⁹

Navode se, dakle, samo dva kriterija: rasni (naslijeđe putem majčine krvi) i vjerski (preobraćenje). Uzgred rečeno, ovaj drugi smatra se validnim samo ako ga potvrdi "ortodoksni" (a ne "obraćeni") rabin.

Ideologija opravdavanja koja je karakteristična za cionizam poziva se na obećanje dato Abrahamu u *Postanju* (XV, 18): "Istog dana Gospodar je napravio ugovor s Abrahamom, govoreći: 'Tvom sjemenu dao sam ovu zemlju, od rijeke Egipta do velike rijeke, rijeke Eufrat'".

Već smo isticali da nigdje drugdje ne postoji nikakav dokaz ove drevne historije Izraela osim u zapisima Starog zavjeta. Pitanje koje se, stoga, odmah postavlja jeste: može li bilo koja zajednica ljudskih bića nametnuti drugima svoju vlast upravljajući njihovom egzistencijom ako iza nje ne stoji nikakvo drugo svjedočanstvo osim vjerovanja dotične zajednice u vlastitu tradiciju?

Pitanje postaje još razložnije ako se uzme u obzir da su svim narodima Srednjeg istoka - Mezopotamejcima, Hetitima, Egipćanima - data ista božanska obećanja kao i Abrahamu: zemlja i potomstvo. Zašto Sirijci ne bi svojatali

9. Tekst zakona dao je Claude Klein, direktor Instituta za komparativno pravo na Hebrejskom univerzitetu u Jerusalemu, u *Le Caractere jif de l'Etat d'Israel* (Paris, izdanje Cujas 1977., str. 155. i 156. Ovaj rad istaknutog cionističkog pravника, objavljen na francuskom, od fundamentalnog je značaja zbog izvanredne analize odluka Vrhovnog izraelskog suda

- kao svoje historijsko i božansko pravo - obećanje koje je božica Arinna dala njihovim hetitskim "precima" (čije je carstvo, za razliku od Davidovog i Solomonovog, trajalo gotovo tisuću godina, od 18. do 8. stoljeća stare ere) "ustanovljavajući granice" obećane im zemlje?¹⁰ Takav zahtjev s pravom bismo smatrali apsurdnim. Zašto onda zauzimati drukčiji stav prema sličnim tekstovima koji proističu iz neke susjedne civilizacije, ako ne zato što, s pravom ili ne, vjerujemo da smo nasljednici te civilizacije? (Vidjeti Prvu poslanicu sv. Petra koja je već citirana.)

Stoga od početka moramo smatrati ovo tumačenje Biblije "plemenskim", tj. tumačenjem koje *a priori* drži tradiciju "našeg" plemena jedinom valjanom, dok tradicije drugih plemena, čak i susjednih, nemaju nikakvu valjanost.

Takvo tumačenje Biblije, čak i uz prihvatanje plemenske pretpostavke o ekskluzivnoj vrijednosti te knjige, izdvojeno iz cjelokupnog konteksta religija Srednjeg istoka koje su mu tako bliske, znači *selektivno* tumačenje kojim se izdvajaju određene epizode zato što služe u svrhu opravdavanja nekog današnjeg ponašanja i isključuju neke druge zato što naginju osudi tog ponašanja.

Istina je da u Starom zavjetu ima odlomaka koji bi, da se uzmu kao uzori ponašanja, opravdali Oradour ili Deir Yasin, nasilnu okupaciju teritorije ili genocid. Joshuina knjiga, na koju se tako često danas pozivaju vojni rabini u Izraelu u propovijedanju svetog rata i koju forsiraju u školskoj nastavi,¹¹ stavlja naglasak na posvećeno istrebljenje pokorenog stanovništva "mačem" - "muškaraca, žena, mladog i starog" (Joshua, VI, 21) - što čitamo u priči o Jerihonu i mnogim drugim gradovima.

Brojevi (4. knjiga Starog zavjeta, XXXI, 7-18) kazuju nam o junačkim djelima one "djece Izrailja" koja su, savladavši Midianite, "poklali sve muškarce", "uzeli sve žene midianitskih

10. *Les religions du Proche-Orient asiatique*, Paris, izdanje Fayard, 1970., str. 557.

11. Znakovito je da je ministar obrazovanja vođa jedne vjerske stranke.

zarobljenika" i "spalili sve njihove gradove". Kad su se vratili pred Mojsija, on je bio ljut... " I Mojsije im je rekao. Zar ste ostavili na životu sve ove žene?... Stoga sada ubijte svako malodobno muško dijete i svaku ženu koja je spavala s muškarcem. Ali nevinu žensku djecu ostavite na životu za sebe.

Ove priče su mogle biti djelo samo teologa koji su željeli proklamirati vjeru u nepobijeđenog Boga unatoč porazu koji su trpjeli kao njegov narod. Svoju pobjedu Asirci su slavili kao pobjedu svog boga Assura nad poraženim Jehovom. Teolozima perioda izgnanstva bilo je stoga stalo da pokažu da poraz njihovog naroda nije ležao u nemoći Jehovinoj nego u njihovom nevjerstvu, zbog čega su bili kažnjeni.

Umnožavanje priča o od Boga naređenim masakrima i istrebljenjima je, ustvari, kritika načina na koje su kraljevi vodili ratove da bi od njih imali materijalnu korist. U tradiciji "svetog rata", zapravo, materijalna nije dolazila u obzir korist od pobjede. Takvo vjerovanje i praksa važili su u tom dijelu svijeta u periodu o kojem je riječ. "Anatema" koja je podrazumijevala uništenje pobijeđenih, pa čak i njihove stoke, bila je, ustvari, zakletva Bogu o odricanju od svakog ratnog plijena samo ako On dopusti pobjedu. Pobijeđeni ne bi bili prodavani u ropstvo, a pobjednici ne bi uzimali njihovu stoku. Svi i sve bilo bi uništavano. To je bilo istrebljenje po naređenju Božijem, ispunjenje zavjeta datog Bogu.

Kao samo jedan primjer fabrikacije ovakvih historijskih legendi uzet ćemo "zauzeće Jerihona", koje je apsolutna izmišljotina. Arheolozi su ustanovili da je "Jerihon bio uništen u 14. stoljeću, a napušten tokom perioda za koji se općenito pretpostavlja da je bio za vremena Joshuina".¹²

Međutim, ove historijske konstrukcije koriste se u školama Izraela sa svrhom podsticanja fanatizma među mladima. Psiholog G.Tamarin sa Univerziteta Tel-Aviv

12. De Vaux, *The Early History of Israel*, sveska 2, str. 480.

izvršio je slijedeći opit. Učenicima od 4. do 8. razreda uzrasta od 8 do 14 godina koji su čitali Knjigu o Joshui, a čiji je broj prelazio tisuću, podijelio je priču o genocidu u Jerihonu ispričanu u toj knjizi (VI, 20, 21) i postavio ovakvo pitanje: "Pretpostavite da izraelska vojska borbom zauzme neko arapsko selo. Slažete li se ili ne da bi protiv stanovnika tog sela trebalo poduzeti iste onakve akcije kakve je Jeshua poduzeo protiv stanovnika Jerihona?" Broj učenika koji su dali pozitivan odgovor kretao se između 66 i 95 procenata, zavisno od škole ili kibbutza, odnosno grada u kojem su djeca živjela.¹³ Objavljivanje rezultata ove ankete, koja je otkrila pravo lice jednog društva, dovelo je do istjerivanja profesora Tamarina sa Univerziteta.

Rabin i armija nastavljaju s ispiranjem mozgova svojih štićenika. Za vrijeme invazije na Liban 1982. godine vojni rabini nisu prestajali propovijedati doktrinu "svetog rata". Središnju temu ponudio je jedan rabin u činu kapetana:

"Ne smijemo zanemariti biblijske izvore koji opravdavaju ovaj rat i naše prisustvo ovdje. Kao Židovi mi svoju vjersku dužnost (mitzvah) ispunjavamo ovdje. Tako je zapisano: vjerska je dužnost (mitzvah) zauzeti zemlju od neprijatelja".¹⁴

Ovdje se zaista radi o *selektivnom* tumačenju Biblije, tumačenju koje je nekritično i nehistorijsko, i koje se drži samo onih pasusa koji mogu služiti za ozakonjenje osvajanja i primjenu barbarskih metoda, jer ima i drugih odlomaka u Starom zavjetu koji su inspirirani sasvim drukčijim duhom.

Prije svega, kad se radi o "obećanju", Abraham je vrlo malo smatrao sebe vlasnikom zemlje kananske da se u Hebronu, uz vrlo veliku uljudnost, obratio molbom Ephronu,

13. *Liban-Palestine*, objavio Centre Protestant de l'Ouest, Paris, izdanje L'Harmattan, 1977., str. 84-86. (Izveštaj o ovom nacrtu pojavio se u *The Zionist State and Jewish Identity*, objavljen kao *Israca* No.5 jan. 1973. - prev.)

14. *Ha'aretz*, 5. jula 1982.

Hetitu, da mu proda polje u Machpelachu, prije Mamre, da bi tamo mogao sahraniti svoju ženu Saru (*Postanje*, XXIII, 3-20).

Evo još jednog primjera ove dvojne tradicije: u Knjizi o sudijama (I,8) kaže se da su Judina djeca, poslije Joshuine smrti, zauzeli Jerusalem i iskorijenili njegove stanovnike. No, u istoj knjizi (I,21) čitamo i suprotno: "I djeca Benjaminova ne istjeraše Džebuzite kojinstanji-vahu Jerusalem nego ih ostaviše da žive s njima sve do dana današnjeg".

U Drugoj knjizi Samuilovoj vidimo da David smatra zemlju do te mjere malo "obećanom" da od Araunaha, kralja džebuzitskog, kupuje polje za izgradnju Hrama i plaća 50 srebrenih sekela za njega (XXIV, 24). Prva knjiga hronika ponovo nam priča o tome kako je David kupio već spominjani komad zemlje (XXI, 18-25) i ,premda se u ovoj verziji džebuzitski kralj zove Ornan a cijena penje na šest stotina zlatnih sekela, ove kontradikcije nisu od velikog značaja. Ono što je zajedničko objema verzijama jeste činjenica da se David nije ponašao kao vlasnik zemlje i nije protjerivao domaće stanovništvo, nego je, naprotiv, uljudno s njim pregovarao, upravo kako je to činio i Abraham u svoje vrijeme.

Stvari stoje isto i kad se radi o primjeni metoda. Verzija priče o ulasku u Kanan u Knjizi o sudijama sasvim je suprotna onoj koju kazuje Knjiga o Joshui. Umjesto invazije koju opisuje Joshua, i u kojoj plemena ujedinjena u jedinstvenu državu i pod jedinstvenom komandom masakriraju stanovništvo pri svom napredovanju, verzija iz Knjige o sudijama predočava sliku postupne infiltracije, obično mirne, premda ponekad snažne, bez ikakvog većeg sukoba sa kananskim gradovima čija ratna bojna kola neujedinjena i neorganizirana nomadska plemena nisu mogla lahko potući. Pobjednički spjev koji pjeva Deborah u 5. poglavlju Knjige o sudijama, jedan od najstarijih dijelova Starog zavjeta, sličan ratnim pjesmama Egipćana iz doba Tethmosisa III. ili Ramsesa III., jedna je

od rijetkih pobjedničkih epizoda u ovoj verziji, jer ideologija svetog rata i istrjebljenja u ime Boga ne prevladava ovdje kao u *Joshui*.

Nesumnjivo daleko od ekskluzivizma i odbacivanja asimilacije, od poricanja i ugnjetavanja "drugih", Stari zavjet stalno podsjeća čitaoca: "Stoga, volite stranca; jer u Egiptu vi ste bili stranci" (*Deutoronomion*, X, 19: cf. *Exodus*, XXII, 21 i *Leviticus*, XIX 33-34). Protiv bilo kakve diskriminacije propisuje se da će "isti zakon važiti za one koji su ovdje rođeni i strance koji borave među vama" (*Exodus*, XII, 49).

Plemensko, nacionalističko i rasističko tumačenje Biblije kakvo prakticira politički cionizam, neće da prihvati kletve Mikaije:

"Čujte ovo, molim vas, vi starješine kuće Jakovljeve i prinčevi kuće Izrailove, koji prezirete sud i izopačujete svaku pravdu... Oni Cion jačaju krvlju a Jerusalem nepravdom... Zato će Cion zbog vas biti preoran poput polja, a Jerusalem će se pretvoriti u ruševine..."

Selektivno tumačenje Biblije stavlja u prvi plan tri suštinska mita: o odabranom narodu, Kananu kao poklonu ovom narodu i isključivo židovskom "Velikom Izraelu".

Kritičko tumačenje Biblije koje smješta ove teme u period u kojem su ponikle i traži odgovor na pitanja o političkim i teološkim ciljevima kojima su bile inspirirane jeste jedini način da se one integriraju u historiju čovjeka i sudbine i Božije namisli.

Ako je za vjernika Biblija objava Božijeg posredovanja u ljudskim životima da im se dalo određeno značenje, ono što je pri njezinom tumačenju važnije od svega jeste razlučivanje "poetskih" (tj. kreativnih) manifestacija od božanskog. Stoga se Biblija ne može čitati kao historijski udžbenik, kao što se, primjerice, čita historija Rima. Prvenstveno zato što bi sa ovog stanovišta bila veoma "inferiorna" u smislu "objektivne" vrijednosti u odnosu na tu vrstu historije. U biblijskim pričama ništa se ne može "objektivno" provjeriti o djelima patrijarha, boravku u Egiptu, seobi Izraelićana iz Egipta, Mojsiju i ustoličenju u

Kananu, jer nije moguće nikakvo unakrsno provjeravanje, niti na osnovu pisanih dokumenata koji potiču iz vanbiblijskih izvora niti na osnovu arheoloških nalaza. Solomonova "smrt je najraniji događaj u historiji Izraela koji je moguće s tačnošću datirati",¹⁵ jer u ovom slučaju možemo uspostaviti komparativni historijski odnos sa hronologijom Naosairske imperije, koja je pouzdana, budući da je sa sigurnošću utvrđena astronomskim računanjima.

Danas ni jedan ozbiljan egzeget ne odbacuje pretpostavku da su najstariji dijelovi Biblije, oni koji se nazivaju "jehovističkim" izvorom, mogli biti sastavljeni najranije za vrijeme vladavine Solomona (sredinom 10. stoljeća stare ere) i da su kompilacija usmenih predanja. Ako se, dakle, držimo samo kriterija historijske "objektivnosti", ove biblijske priče o događajima koji su se dogodili i nekoliko stoljeća prije nisu ništa više "historijske" u pozitivističkom smislu riječi nego što su Ilijada ili Ramayana.

Sa stanovišta kratkovidog i dehumanizirajućeg historijskog pozitivizma koji se zanima samo za "činjenice" a ne i značenja, "obećanje" dato Abrahamu, "ugovor", "izabraništvo", žrtvovanje Abrahamovog sina Ishaka, iseljenje Izraelićana iz Egipta, te sama ličnost Mojsijeva ne posjeduju nikakvu "historijsku" realnost.

Stoga, sa "naučnog" stanovišta (u uskom smislu te riječi, odnosno u pozitivističkom naučnom smislu), ništa ne preostaje od izabraništva, ugovora ili cjelokupne historije Izraela prije Davidove vladavine.

Međutim, ako, suprotno tome, na historiju ne gledamo slijepo nego istinski ljudski, tj. ako iz prošlosti pokušamo otkriti kako je čovjek postao ljudskim bićem i prihvatimo njegova "pjesnička" izmišljanja kao nastojanja da pomoću njih, za razliku od drugih životinjskih vrsta, da smisao svom životu i smrti, uz predožbe o junaku i svecu, koje je izmišljao ili sticao kroz iskustvo, da bi što je moguće dalje

15. Martin Noth, *History of Israel*, London, 1958., str. 224.

otišao u istinski ljudskom načinu življenja, zašto, onda, postavljanjem historijskog problema izbijati tlo ispod nogu ovakvom stanovištvu.

Problem nije više u spoznaji je li Abraham, zaista rođen u "Uru Kaldejaca" (što je čak anahronizam);¹⁶ je li, uistinu, putovao opisanom rutom; je li Bog sišao njemu (i u kojem obliku) da mu obeća poklon u zemlji i potomstvu, ili, recimo, u saznanju na koju goru treba postaviti "goreći grm" Mojsijev, ili je li Joshua bio glavnokomandujući plemena i ubica Kanita (kao što su drugi, mnogo stoljeća kasnije imali postati ubicama Indijanaca) itd.

Problem je sasvim drukčiji i ne isključuje najstrožije naučno istraživanje nego ga, naprotiv, podrazumijeva i pretpostavlja. Problem leži u slijedećem: U kojem trenutku, u kojim historijskim okolnostima, u kakvim ljudskim zajednicama i u koje svrhe su ove osnovne priče o junacima, stvarnim ili mitskim, stvorene - priče koje su bile od odlučujućeg značaja za formiranje čovjeka i njegova života? Ono što je važno je to da su ljudi bili u stanju zamisliti ili stvoriti takve predodžbe o sebi. Nastojali su živjeti u skladu s ovim uzorima, što je predstavljalo početak jedne druge stvarnosti ¹⁷ koja je otvarala nove horizonte, horizonte bez granica, otkrivala novi kriterij po kojem su se svi ljudski planovi i njihova realizacija svodili samo na relativno značenje u poređenju s ovim bezgraničnim horizontom, koji se pružao pred karavanom čovječanstva. Taj bezgranični horizont koji se u abrahamskoj tradiciji naziva "Bogom" omogućava čovjeku da postigne u naj-

16. Naziv *Chaldea* ne se pojavljuje prije devetog stoljeća nego tek u stoljećima poslije perioda u koji tradicija smješta patrijarhe.

17. Ono što oduševljava jest činjenica da su ljudi "pjesnici" bili u stanju zamisliti i stvoriti takve likove kao što su Hektor ili Rama, koji još imaju utjecaja na naše živote, čak i pod pretpostavkom da su Hektorova borba sa Ahilom kod Troje ili Ramina pobjeda nad Ravanom u Šri Lanki čiste legende. Ako pod "stvarnošću" podrazumijevamo ono što na nama ostavlja svoj biljeg i inspirira naša djela, onda su ove legende stvarnije od mnogih svakodnevnih "činjenica"

ovosvjetskim djelima "kretanja u pravcu beskonačnosti", kako je Kierkegaard pisao u svom izvanrednom razmišljanju o Abrahamu, "vitezu vjere".¹⁸

Iz ovog "teološkog" ¹⁹ ugla razmotrimo ponovo teme o izabranosti, ugovoru, obećanja zemlje i potomstva, ne sa ciljem da ih shvatimo kao "činjenice" (kao dokaz prava vlasništva, ili politički program, što su pretenzije, istovremeno pogubne i apsurdne, političkog cionizma) nego da njihovo "značenje" shvatimo kao veliko naslijeđe judaizma na početku Abrahamovog potomstva kojem pripadaju svi, i Židovi i kršćani i muslimani.

Ako prihvatimo datume ustanovljene naučnim metodama prema kojima je najstariji hroničar "jehovist" napisao svoja djela tek u doba vladavine Solomona, moramo se zapitati kakvu on "poruku", prema našim saznanjima, pokušava prenijeti svojim suvremenicima.²⁰ Neki kao, primjerice, Von Rad u djelu *Theology of the Old Testament* (Teologija Starog zavjeta) u hronici Jehoviste vide ozakonjenje Kraljevstva Davidovog u smislu suprotstavljanja onima koji su još žalili za starom plemenskom konfederacijom. Drugi, poput Alberta de Perya, naglašavaju nelikujući, kritički aspekt djela Jehovista, koji podsjeća čitaoca da se Božija namisao o "obećanju" ostvaruje unatoč činjenici što izabrani nisu toga vrijedni. On ističe čak i Abrahamove propuste u pogledu same suštine "obećanja". Uključujući u svoje

18. Soren Kierkegaard, *Fear and Trembling*, London, 1939., str. 48. Ovo razmišljanje o činu na kojem se zasniva vjera o "Abrahamovoj lozi" - judaizmu, kršćanstvu, islamu - čini nam se danas od značaja, jer rješava važne probleme našeg vremena, naročito probleme odnosa između vjere, s jedne strane, i moralnosti, politike i nauke, s druge strane

19. Pod pridjevom "teološki" mislim na studiju o čovjeku i njegovoj historiji koja *a priori* ne isključuje transcendentalnu dimenziju čovjekovu, naime, njegovu stalnu sposobnost da "poetski" raskine vezu sa (realnim, ali pristranim i lokalnim) determinizmima svoje prošlosti, i neprkidnim "traganjem" za značenjem svog života i smrti.

20. Na ovu temu vidjeti britiku sintezu Alberta de Perya *Les Sources du Pentateuque: une breve introduction u Les Cahiers Protestants*, sept. 1977., str. 37.-48.

kazivanje Abrahamov boravak u Egiptu, hroničar ukazuje da je Abraham iznevjerio dva prećmeta "obećanja": zemlju (koju je napustio) i potomstvo (koje je na kukavički način ugrozio prikazujući svoju ženu Saru sestrom i dopuštajući da bude uzeta u faraonov harem).²¹

Jehovist je očigledno zaokupljen željom da čitaoca impresionira Božijom veličinom i dragovoljnošću njegovih poklona. Bog ne gubi ništa od svoje veličine unatoč nevjernosti ljudi kojima je dato "obećanje" i koji ga zato nisu vrijedni. Neke epizode svjedoče da uvijek kad se patrijarh ili članovi njegove obitelji posluže prijevarom ili nasiljem u poslovima sa drugim ljudima uslijedi neka katastrofa: kad Abraham dozvoli da njegova žena Sara stekne toliki upliv na njega da otjera sluškinju koja mu je rodila sina (*Postanje*, XVI); kad Josipa izdaju braća (*Postanje*, XXV-XXVII); ili kad sinovi Jakovljevi izvrše masakr nad stanovnicima Šekema (Nablusa) u toku ritualnih ceremonija (*Postanje* XXXIV).

Svaki put kad Abraham pokuša da "prisvoji" Obećanje i ostvari ga na vlastiti način, silom ili lukavstvom, njegov pothvat propadne. On ustanovljava da ne može živjeti drukčije nego u dogovoru sa susjedima.

Nadalje, u duhu općeg univerzalizma, jehovist svodi, u kosmičkoj namisli Božijoj, ostvarenja Kraljevstva Davidovog i Solomonovog samo na relativan značaj, podsjećajući da se Božije Obećanje neće ispuniti sve dok "u tebi sve porodice svijeta ne budu blagoslovljene".²²

Kad se radi o cilju naše rasprave, istraživanje drugih mlađih izvora bilo bi nesvrsishodno (kao Elohiste, koji, nesumnjivo, pripada 8. stoljeću, deuteronomiona iz 7. stoljeća, svećeničkog zakonika i historiografije deuteronomiona koji su začeti u 6. stoljeću u doba izgnanstva).

Čak i ako patrijarsi i Abraham nisu bili historijske ličnosti, ako Ugovor, Obećanje i Odabranost pripadaju legendi i

21. *Postanje*, XII, 10.-20.

22. *Postanje*, XII, 3.

poeziji a ne historiji, to nas nikako ne sprječava nego, dapače, podstiče da utvrdimo njihov značaj, budući da Ugovor predstavlja odnos čovjeka i Boga, Obećanje odnos Božije namisli i ljudskog nauma, a Odabranost pitanja čovjekove odgovornosti kad on poprimi svoju transcendentnu dimenziju.

U Kur'anu se više puta ponavlja: "Svaki poslanik kojeg smo slali ljudima propovijedao je na jeziku svog naroda kako bi svoju poruku mogao učiniti jasnom".²³ Kad se prilikom egzegaze Biblija rasloji na različite nanose od kojih se sastoji, dolazimo do nekoliko sukcesivnih verzija obećanja zemlje i potomstva. Tu je, prije svega, obećanje dato nomadima, koji su prakticirali sezonsko premještanje svojih stada, obećanje zemlje na kojoj će se moći nastaniti i smiriti (*Postanje*, XXVII, 10-22). Ovo obećanje ne implicira nikakvu vojnu ili političku pobjedu nad teritorijom koja je u pitanju, nego, jednostavno, naseljavanje. Drugi stadij (i druga verzija Obećanja) proširena na nacionalne dimenzije, *post facto* je pravdanje Davidovih osvajanja: ona daje podršku vrhovnoj vlasti "odabranog naroda" nad svim oblastima koje se nalaze "između rijeke Egipta i velike rijeke, rijeke Euftrat". (*Postanje*, XV, 18.). Treća verzija (koja se još drži Starog zavjeta) proširuje Obećanje na "sve zajednice svijeta" (*Postanje*, XII, 3).

Nit koja se provlači kroz cijelu historiju Obećanja jest stalna briga Božija o dobrobiti čovječanstva:²⁴ ta briga je očigledna i kad nomadu obećava sigurnost i blagodati sretnog potomstva u bogatoj zemlji u kojoj se može smiriti; i kad obećava stabilnu i naprednu državu u kakvu su se polagale nade u vrijeme Davidove vladavine; ili kad otvara izgleda za okupljanje cijelog čovječanstva sa svrhom ostvarenja najvišeg čovjekovog cilja i samog Božijeg nauma, kako to, primjerice, predočava poslanik Isaija (II, 4).

23. Kur'an sura XIV, 4; Penguin izdanje, 1964., str. 98.

24. O značaju Obećanja vidjeti tezu Alberta de Purja: *Promesse divine et légende culturel dans le cycle de Jacob*, sveska 2, Pariz, izdanje Gabalda, 1975.

Čovjekovo spasenje nikad se ne prenosi u neki drugi svijet, jer se čini da drevna izraelska vjera isključuje takav dualizam pa, ipak, zemlja i politička moć nisu nikad ciljevi sami sebi. Oni se uvijek relativiziraju u odnosu na transcendentnost Boga.

Zemlja pripada samo Bogu: "Zemlja neće nikad biti na prodaju, jer zemlja je samo moja: a vi ste samo stranci i gosti kod mene".²⁵ Da bi raskinuo vezu između čovjeka i zemlje, Bog propisuje da se svake jubilarne godine (svake 49. godine) sva zemlja, kroz koliko god ruku da je u međuvremenu prošla, mora redistribuirati i vratiti prvobitnom vlasniku: "Svakog jubileja sve hipoteke će biti otkupljene i njemu će biti vraćeno ono što posjeduje".²⁶

Vlast, kao i zemlja, pripada samo Bogu. U prvoj Samuelovoj knjizi (VIII,10-18), Samuel upozorava ljude na sve poremećaje koje će sa sobom donijeti utemeljenje monarhije u Izraelu.

Osnovnim pogrješnim tumačenjem Obećanja politički cionizam je izdao najljepšu poruku judaizma svijetu.

Politički cionizam nije samo izdao judaizam nego je izopačio i kršćanstvo. Jer, zar se temeljna izopačenost kršćanstva ne ogleda u zastranjenju od onog što je najizvanrednije naslijeđe judaizma, tj. Abrahamova vjera, ona vjera koja ne traži uživanje u Božijim obećanjima nego u pokoravanju njegovim naredbama?

Kierkegaard je dublje od svih teologa, Židova, kršćana ili muslimana, ukazao na zajedničku suštinu vjere čitavog Abrahamovog potomstva, svih onih kojima je Obećanje dato, i to ono Obećanje koje za sve tri zajednice (koje su, ustvari, jedna cjelina) ne znači obećanje povlaštenosti nego odgovornosti: odgovornosti za potčinjavanje čovjekovih htijenja Božijoj volji, sa svim rizicima koji u ovom uzvišenom pothvatu mogu čovjeka zadesiti zato što on nikad neće moći potpuno proniknuti u Božije promisli.

25. *Leviticus*, XXV, 23. (Treća knjiga po Mojsiju)

26. *Leviticus*, XXV, 28.

Tako je Karl Barth napisao: "Što god da kažem o Bogu, to su samo riječi čovjeka. Pogriješivo stvorenje kakav je čovjek ne može se izražavati drukčije nego riječima, a one su samo provizorne, podložne revidiranju, te tako on nikad ne može doseći svoju potpunost.²⁷ "Sada mi je namjera", pisao je Kierkegaard, "da iz priče o Abrahamu izvučem dijalektiku koja je u njoj skrivena i da pokažem kako je vjera jedan ogroman paradoks, paradoks koji ubojstvo može transformirati u sveti čin ugodan Bogu, paradoks koji se nikakvom mišlju ne može prevazići, jer vjera počinje tamo gdje misao prestaje".²⁸

Kršćani koji su sebi dozvolili da budu uvučeni u prenošenje slogana političkog cionizma o "obećanoj zemlji" i "izabranom narodu", izliječeni su, zar ne, od vjekovne zablude jedne crkve koja je podržavala specifično kršćanski antisemitizam zasnovan na podloj optužbi usmjenoj protiv Židova da su bili "bogoubilački" narod, ubice Isusa Krista. Danas ta ista crkva pokušava korigirati svoj stav pogriješnim tumačenjem upravo u suprotnom smjeru. Nakon što je svojevremeno "anatemizirala" "odbaćeni" narod, sada "izabranom" pruža podršku. Hramati na obje noge nije isto što i hodati pravo. Ima svetaca i ima grijешnih ljudi. Ipak, nema ništa više svetih naroda nego što ih ima prokletih.

Poslije prezira vrijedne svađe rivala u kojoj je kršćanska crkva tvrdila da je ona predmet "izabranosti" i da je nasljednica "svećeničkog naroda",²⁹ sad je zatičemo spremnu na kompromis i uzimanje učešća u podjeli, kao da se Abrahamovo potomstvo sastojalo od sekti, kao da je Abrahamova vjera bila "naslijeđe" na koje je imao pravo samo jedan narod, jedna rasa, jedna institucija ili jedna crkva i kao da to nije bila obaveza nametnuta svima onima koji su željeli udovoljiti Božijem pozivu.

Šta, zapravo, reći o "katolicizmu" ili "ekumanizmu", ovog ili

27. *Leviticus*, XVII, 3.

28. Kierkegaard, cit. op., str. 74.

29. Prva Petrova poslanica, II,9.

onog tipa, koji se pretvara da je nesvjestan drugih članova Abrahamove zajednice - Židova prije njih i muslimana poslije njih?

Monstruozno je, to treba reći otvoreno, da kršćani prave razliku između "obećanja" Zemlje i obećanja "Kraljevstva", kao da Biblija ne predstavlja jednu cjelinu, i da se ponašaju slično onim Židovima koji izdvajaju nacionalističke i rasističke tendencije Tore od uzvišenog univerzalizma poslanika, počev od Amosa do Isaije.

Kakvo je shvatanje Abrahamove vjere i Isusove poruke u pogledu "Kraljevstva" moglo inspirirati Jaxquesa Maritaina kad je pisao: "Palestina je jedina teritorija na koju jedan naroda ima apsolutno, neosporivo, Bogom zagarantovano pravo"?³⁰ Znači li to da se pripadnost Abrahamovoj zajednici stiče rođenjem a ne vjerom, i da je udio u Obećanju povlastica i vlasničko pravo a ne odgovornost i milost?

A šta reći o dokumentu pod naslovom: *Pastoral Guide on the Attitude of Christians towards Judaism* (Pastorski vodič o stavu kršćana prema judaizmu), koji je objavio Biskupski komitet Francuske, 16. aprila 1975. godine, kad (u tački 5) tvrdi: "Kao kršćani mi ne možemo zaboraviti da je još u davnim vremenima Bog dao narodu Izraela na poklon zemlju oko koje je pozvan da se ujedini..."? Možemo reći samo da je to tragično brkanje judaizma sa državom Izrael i cionizmom, i čudna kršćanska teologija koja potpuno ispunjenje Obećanja ne vidi više u Isusu Kristu i nagovještaju Kraljevstva cijelog svijeta.³¹

Kur'an je bolje definirao ono što se podrazumijeva pod Abrahamovim potomstvom, dodajući Abrahamovom odazivu na Božiji poziv: "Evo, ovdje sam", podjednako bezuvjetno slaganje njegova sina: "Oče, učini kao što ti je naređeno. Ako Bog da, ustanovit ćeš da sam Bogu

30. Jacques Maritain, *Le mystere d'Israel*, Paris, 1965., str. 243.

31. Na ovu temu vidjeti studiju lazariste Oca Jeana Landousiesa, *Le Don de la terre de Palestine: Etude biblique*, koju je kao magistarski rad prezentirao na Institut Catholique, u Parisu juna 1974.

odan".³² Ovo bezuvjetno potčinjavanje svakog ljudskog častoljublja je ono čime počinje Abrahamovo potomstvo.

32. *Kur'an*, sura XXXVII, 102, *Penguin izdanje*, str. 167.

DRUGI DIO

OD CIONISTIČKE MITOLOGIJE DO POLITIKE IZRAELA

*"Nežidovi ubijaju nežidove, i oni su došli
da objese Židove!"*

(Izjava Menachema Begina, 22. septembra 1982. godine, poslije masakra u Sabri i Shatili).

UNUTRAŠNJA POLITIKA: RASIZAM, IZRAEL KAO KOLONIJALNI ENTITET

"Sve što je na djelu u Izraelu izgleda da ima cilj da u glave Židova Izraela usadi ubjeđenje da postoji kvalitativna i normativna razlika između Židova i nežidova... Ovim načelom su inspirirani svi zakoni i propisi države koji se tiču unutrašnje politike, statusa pojedinaca i porodica, kriterija za sticanje državljanstva i drugog. To je načelo koje upravlja našim ponašanjem prema izraelskim Arapima, beduinima i stanovnicima Zapadne obale i Gaze, i naš način odgovora na njihove aspiracije..."

Nikakva neopravdana ili iskrivljena primjena židovskog zakona neće moći ušutkati one koji vide razliku između zakona svećenika i vizije poslanika. Mi nećemo dozvoliti nikome da na temelju mesijanskih pretenzija pretvori Izrael u vjerski geto, geto koji izvirgava ruglu univerzalne zakone čovječanstva i međunarodno pravo".

Ovim riječima je gospođa Shulamit Aloni, zastupnik u Knesetu i vođa izraelskog Pokreta za ljudska prava, izrazila svoje ogorčenje u članku pod naslovom: *"In the Name of Judaism"* i izraelskom listu *Yediot Aharonot*, 25. juna 1978.

U ovom vapaju odjekuje javna optužba na račun načina na koji je temeljni duh judaizma ideološki iskrivljen i na račun mitologijom političkog cionizma.

Cjelokupna politika države Izrael, i unutrašnja i vanjska neumitnom logikom, proizlazi iz dviju osnovnih karakteristika političkog cionizma: u biti ona je *kolonijalni* fenomen, zakrbuljen specifičnom maskom pseudoteološkog mita fenomen koji su još prije svog zvaničnog rođenja na kongresu u Bazelu 1897.¹ javno žigosali gotovo svi rabini i svi oni koji su odani židovskoj religiji kao izdaju judaizma u smislu odstranjenja svega onoga što je duhovno u njemu i svrhu pravdanja nacionalističke i rasističke politike.

Rasizam političkog cionizma je savršeno koherentan sistem kojim su inspirirani svi zakoni i svi praktični potezi države Izrael.

Rasizam je već bio organsko načelo prvih planova Theodora Herzla, što se da zaključiti iz njegove knjige *The Jewish State* a još više iz njegovih *Diaries* (Dnevnika). Poslije Francuske revolucije, sa jačanjem demokracije tokom 19. stoljeća, najprije u Francuskoj a zatim i drugim evropskim zemljama, došlo je do uzmaka arhaičnog nehumanog sistema diskriminacije protiv Židova. Integrirati u pojedine nacije s punim građanskim pravima, Židovi su su uglavnom "asimilirali" i identificirali sa sudbinom nacije u kojoj su ponikli dajući joj značajan doprinos u političkom, privrednom i kulturnom životu. Ostvarenja najvećih među njima karakterizirao je univerzalizam, koji je Spinozin misao već ranije učinio tako uzvišenom. Od Karla Marxa do Martina Bubera, od Heinea do Kafke, od muzičara poput Mendelssohna do fizičara kakav je bio Einstein, svi su svoju poruku upućivali čitavom čovječanstvu.

Herzlov plan je išao u suprotnom smjeru od ove plemenite tradicije. Duboko uznemiren Dreyfusovim slučajem,² sam je

1. Konferencija rabina održana u Filadelfiji 1869. usvojila je slijedeću rezoluciju: "Mesijanski zadatak Izraela nije da restaurira drevnu državu Izrael... koja bi podrazumijevala još jedan raskid s drugim narodima, nego ujedinjenje sve Božije djece koja vjeruju u Jednog Boga, tako da se jedinstvo svih razumnih bića postigne paralelno s njihovom težnjom ka moralnoj čistoti".
2. Još je Dreyfusov slučaj otkrio kako se antisemitizam koristio kao izgovor za pokriće korumpiranosti, laži i prljavih ciljeva vladajućih

rekao da se borio za suzbijanje asimilacije podržavajući tako osnovnu tezu antisemita. Smatrao je da se Židovi ne mogu asimilirati u druge narode predstavljajući samo vjerski i kulturni element unutar njih, nego da se moraju izdvojiti u svoju, zasebnu državu.

Da bi ostvario zacrtane ciljeve, Herzl nije oklijevao da se sa sugovornicima služi onim jezikom koji je imao najviše izgleda da ih uvjeri u opasnost koju Židovi po njih predstavljaju i potrebu da im se olakša odlazak.³

U Londonu, primjerice, Herzl je izjavio da bi cionisti ponuđenim rješenjem židovskog problema "eliminirali opasnost od revolucije koja će početi sa Židovima a završiti ko zna gdje..." Slično je Herzl razgovarao sa njemačkim ministrom vanjskih poslova Von Bulowom, sa Kajzerom Wilhelmom II., sa ruskim ministrom unutrašnjih poslova Plehveom, sa carem Nikolom II., kao i sa većinom notornih antisemita. Plehve je bio odgovoran za pogrome u Kišinjevu, u aprilu 1903. godine, kojima po surovosti nije bilo ravnih. U maju iste godine Herzl se obratio Plehveu preporučujući mu cionizam kao lijek protiv "revolucije", koji bi se poslije Kišinjeva zasigurno mogao učiniti privlačnim mladim Židovima. Kad je Plehve primio Herzla u augustu, ovaj je od njega tražio pismo podrške cionizmu. Dobio ga je. Pismom je Plehve jasno stavio do znanja da će podržati onaj cionizam koji će izvesti Židove iz zemlje, ali ne i kultiviranje nekog stranog nacionalizma unutar Rusije. Herzl je smatrao pismo "zadovoljavajućim". Prilikom jednog drugog obraćanja Plehveu, zamolio ga je da ga predstavi turskom sultanu kako bi od njega mogao zatražiti dozvolu za ulazak Židova u Palestinu. Unatoč zlim slutnjama svojih prijatelja, Herzl je objavio ovu korespondenciju na Cionističkom kongresu 1903. godine.

klase, političara i vojske. On je bio upozorenje francuskom narodu o sramoti antisemitizma i njegovoj reakcionarnoj ulozi.

3. Ono što slijedi zasniva se na predavanju gospode L.M.C. van de Hoeven Leonhard pod naslovom *Sionism herzlien et antisemitisme*, Paris, sept. 1977.

Prije nego što je Herzlova knjiga bila i objavljena, jedan od njegovih kritičara s početka 1896. želio ga je ubiti, jer "vi ćete Židovima nanijeti strahovitu štetu". Herzl je bez oklijevanja odgovorio: "Evo, ja počinjem sticati pravo da postanem najgori svjetski antisemit". Savršeno svjestan međusobnog približavanja cionističkog projekta i antisemitizma, rekao je: "Antisemiti će postati naši najsigurniji prijatelji, a antisemitske zemlje naši saveznici". U istom kontekstu data je i ova primjedba: "Neće biti nimalo dobro ako ovo bude dalo još materijala gospodinu Drumontu".

Herzl je, zapravo, razvijao sve one ideje kojima su se služili antisemiti. Prije nego što je 1902. godine za cionizam pridobio Britanca Rothschilda, zagovarao je kampanju ucjena usmjerenih na velike židovske financijere i u *Dnevnicima* skicirao plan na temu: "'Rothschildova tvrtka' - objektivno prikazivanje prijetnje usmjerene protiv svijeta u vidu ove hobotnice".⁴

Ili, recimo, da bi ojačao dojam da su Židovi stranci u svojim zemljama i odgovorio na protest rabina koji su se žalili da on uzrokuje sumnju u pomanjkanje židovske nacionalne odanosti, Herzl je pisao: "Glavni zagovornik patriotske ideje za Englesku je glavni rabin herr Adler, Nijemac. Što se pruskog patriotizma tiče, naša svjetlost vodilja je rabin dr. Maybaum iz Berlina, Mađar; odnedavno glas koji se pridružuje horu protesta u Belgiji je glas rabina M. Blocha, koji, sudeći po imenu, nije ni Flamanac ni Valonac".⁵ Ni najžešći antisemit nije mogao gore govoriti. Dakle, Herzl je vrlo dobro znao da je antisemitizam potreban političkom cionizmu da bi se Židovi ubijedili u potrebu bijega i emigracije u Palestinu. U toku rasprave vidjeti ćemo da je ova njegova ideja sve do danas ostala dominantnom karakteristikom političkog cionizma. Čim se judaizam prestane definirati kao vjera i definira kao nacija, postaje nemoguće računati na vjersku motivaciju "povratka

4. *The Complete Diaries of Theodor Herzl*, izdanje Raphael Patai, New York i London, 1960., sveska 2, str. 592.

5. Herzl, "Zionist Congress", *Contemporary Review*, okt. 1892., str. 591.

Cionu". (vidjeli smo da kroz historiju ta motivacija nije imala mnogo učinka). Stoga je postalo nužno slaviti "ekstranacionalni nacionalizam", predstavljajući Židove kao tuđince među ljudima s kojima žive (što je najbolja hrana za antisemitizam) i u progonima tražiti stimulaciju iseljavanja. Herzl, znači, nije imao razloga bojati se da antisemitizam pusti s uzice i da ga čak ohrabruje.

Upozorenja nije manjkalo. Baron Chlomecki, predsjednik austrijskog parlamenta, pisao je Herzlu: "Ako je cilj vaše propagande podupiranje antisemitizma, on se može postići. Potpuno sam siguran da će uz takvu propagandu antisemitizam jačati i da ćete Židove baciti u krvoproliće".⁶

Poslije Herzlove smrti izvršitelji njegove oporuke nisu imali hrabrosti da *Dnevnike* (Diaries) objave u cjelini, ali kad su otrovne stranice konačno publicirane u Njemačkoj 1923., austrijski pisac Joseph Samuel Bloch (urednik *Oesterreichische Wochenschrift*) koji je dobro poznao Herzla za života, pisao je u istom proročanskom stilu:

"Pisma Rothschildu i baronu Hirschu, kao i tvrdnja da su Židovi potencijalni odmetnici i revolucionari u zemljama u kojima žive, dovoljni su da donesu propast židovskom narodu. Herzl je snabdjeo neprijatelje Židova osnovom za 'rješenje židovskog pitanja'. On im je pokazao put kojim trebaju idući u svom budućem djelovanju. Dnevnik su užasni".

Herzl je umro u julu 1904. godine. U oktobru iste godine *Jewish Quarterly Review* objavio je rezultate temeljitog istraživanja antisemitizma i cionizma koje je proveo anglo-židovski naučnik Lucein Wolf. On je zaključio da "već postoje vrlo izraženi znaci opadanja organiziranog antisemitizma... i to unatoč činjenici da pitanje asimilacije još uvijek predstavlja teškoću". Međutim, dodao je da će cionistička propaganda "zasigurno dati novu životnu snagu antisemitskom rovanjenju, koje bi, inače, moralo ići silaznom

6. *Herzl Year Book*, izdanje Raphael Patai, New York, 1958., sveska 1, str. 216. i 217.

putanjom". "Dakle, da sumiramo, karakteristična opasnost od cionizma leži u činjenici da je on prirodni i trajni saveznik antisemitizma i njegovo najjače opravdanje".

Poslije stvaranja države Izrael, 1948., godine rasizam političkog cionizma donio je štetu ne samo Židovima cijelog svijeta nego, također, i prije svega, palestinskom narodu, čiju političku egzistenciju cionizam potpuno poriče.

Novi krug problema vezanih za politički cionizam pojavio se iz pitanja kako stvoriti židovsku većinu u zemlji nastanjenoj domaćom palestinskom arapskom zajednicom?

Politički cionizam je odgovorio na pitanje jednim rješenjem koje je moglo proisteci iz kolonijalističkog programa - osnivanjem kolonije doseljenika, istjerivanjem Palestinaca i podupiranjem židovske imigracije.

Istjerivanje Palestinaca i zauzimanje njihove zemlje bio je smišljen i sistematski pothvat. Šef Židovskog nacionalnog fonda, odgovoran za sticanje zemlje u Palestini, Joseph Weitz, pisao je 1940.:

"Govoreći među nama, jasno je da u ovoj zemlji nema mjesta za oba naroda... Rješenje je samo Eretz Izrael, bar Zapadni Izrael, bez Arapa, a jedini izlaz je preseljavanje ovdašnjih Arapa u susjedne zemlje; treba sve preseliti - ni jedno selo, ni jedno pleme ne treba biti ostavljeno. Preseljavanje treba usmjeriti ka Iraku, Siriji pa čak i Transjordaniji... Tek nakon njihovog preseljenja ova zemlja biti će u stanju apsorbirati milione naše braće".⁷

Ovaj program je formuliran prije nego što je država Izrael i rođena. Što se tiče njegove realizacije na političkom i privrednom planu, on se potpuno podudara sa definicijom koju je novembra 1980. dao profesor Israel Shahak, sa Hebrejskog univerziteta u Jerusalemu, prethodno predsjednik Izraelske lige za prava čovjeka: "Ustvari, državu Izrael osnovali su ljudi koji nisu bili svjesni prava nezapadnih naroda... Oni nemaju apsolutno nikakav smisao

7. Davar, 29. sept. 1967.

za pravdu izvan svog kruga". Dominirajući stav bio je, po njegovim riječima, "fundamentalno rasistički" sa "kombiniranim rasizmom. Najprije židovski, a potom zapadnjački rasizam": osjećaj zapadnjačke nadmoći koji nije sada toliko izražen kao prije četrdeset ili pedeset godina". Ovaj rasizam je dobio "veoma snažno ubrzanje" između 1974. i 1980., u periodu za koji je karakterističan uspon "mistične ideologije" i "velika financijska pomoć SAD, što je potpuno promijenilo njegove dimenzije".⁸

Zapanjajuće djeluje tvrdnja cionističke propagande da država Izrael predstavlja "jedinu demokraciju na Srednjem istoku". Pri tome se poziva na argument da se opozicija može javljati u štampi pa čak i na ulici.

Istini za volju, treba reći da odvažni protivnici rasizma države Izrael kao što su prof. Israel Shahak, advokat Felicia Langer, poslanik u Knesetu Shulamit Aloni, Uri Avneri, general Peled, prof. Leibowitz i neki drugi - nažalost vrlo malobrojni, doista uspijevaju da se sa mnogo odvažnosti i unatoč prijetnjama i represalijama suprotstave načelima političkog cionizma i praksi koja iz njih proizlazi i javno svjedoče. Međutim, ne treba nikađ smetnuti s uma da se ova sloboda tolerira samo unutar židovskog "establišmenta". Izraelska demokracija podrazumijeva fundamentalnu diskriminaciju, što je, uostalom, slučaj i sa svim drugim kolonijalističkim državama u kojima postoji vlast samo "bijelog čovjeka". Ova čudna "izraelska demokracija" može se uporediti s onom američkom demokracijom koja je u svojoj Deklaraciji o nezavisnosti proklamirala jednakost svih ljudi pa je, ipak, čitavo jedno stoljeće podupirala ropstvo crnih, delikatno ga nazivajući "posebnom institucijom", ali i hajku na Indijance, koji su ubijani i protjerivani s ciljem da se zauzme njihova zemlja. Izrael je uistinu demokracija, izuzev za svoje "crnce" i "Indijance" na koje osnovni zakoni Izraela tankočudno aludiraju kao na "nežidovsko stanovništvo", pod čime se podrazumijevaju Palestinci, i muslimani i kršćani.

8. Intervju koji je profesor Israel Shahak dao američkom časopisu *Village Voice*, 19. nov. 1980.

Nabrojat ćemo samo najizrazitije aspekte izraelske politike *apartheida*, jer se tiču ličnog statusa i sticanja prava na zemljišni posjed.

a) Lični status. Knjiga koju je sa mnogo tačnosti napisao žestoki cionist prof. Claude Klein, šef Instituta za komparativno pravo Hebrejskog univerziteta u Jerusalemu, pojašnjava mnoge stvari i to prije svega svojim naslovom: *Le Caractere jif de l'Etat d'Israel*.⁹ Unatoč autorovom poricanju, no zahvaljujući strogosti njegove argumentacije, iz knjige nepobitno izbija na vidjelo rasistička priroda države Izrael.

1) "Država zvanično priznaje doktrinu cionizma".¹⁰ Ovu tvrdnju profesor Klein potkrepljuje činjenicom da se putem triju zakona daje "poseban status" cionističkim organizacijama u Izraelu. Prvi od tri zakona (5713-1952.) tiče se Svjetske cionističke organizacije i Židovske agencije. Autor naglašava da se ovim zakonom ne uspostavlja "zakonska veza između... Židova koji ne žive u Izraelu i države. Takva zakonska veza može se stvoriti samo činom lične volje, kakav je, recimo, nastanjivanje u Izraelu".¹¹ Međutim, eminentni pravnik je odmjeraviji kad je u pitanju činjenica da su Svjetska cionistička organizacija i Židovska agencija, *kao institucija*, i organizacijski i pravno vezane za državu Izrael iako djeluju u svim zemljama svijeta.

Kad bi katolička crkva ili komunistička partija proklamirale takve pravne, državne veze sa Vatikanom ili sovjetskom vlašću, one bi sigurno i s pravom bile proglašene nelegalnim, "agenturama stranih sila", neovlašćenim da prikupljaju sredstva u korist *svoje* države. Ukratko, "posebni status" kojim se ustanovljava pravna i državna veza između ovih institucija i države Izrael pokreće pitanje koje je u suštini političkog i pravnog značaja. Činjenica da se legalnost Svjetske cionističke organizacije i Židovske agencije ne

9. Paris, izdavač Cujas, 1977.

10. Citirano djelo, str. 22

11. Ibid., str. 21.

dovodi u pitanje, sama po sebi predstavlja jedinstvenu privilegiju i izuzetak.

Druga dva zakona koja Klein izdvaja odnose se na *Keren Kayemet* (Židovski nacionalni fond; zakon prihvaćen 23. novembra 1953.) i *Keren Hayesod* (Fond za rekonstrukciju; zakon izglasan 10. januara 1956.). "Ova dva zakona", piše profesor Klein,¹² "omogućili su transformaciju ovih fondova kako bi ostvarili izvjesne privilegije". Ne nabrajajući te privilegije, on samo u formi "primjedbe" spominje da su "zemljišta u vlasništvu Židovskog nacionalnog fonda proglašena zemljištima Izraela"¹³ i da jedan od osnovnih zakona na proklamira "neotuđivost ovih posjeda". Riječ je o jednom od četiri "osnovna zakona" - elementa budućeg ustava, koji još u Izraelu nije donijet ni nakon 45 godina od osnivanja države. Spomenuti zakoni su donijeti 1960. godine. Šteta je što ovaj vrsni pravnik svojom uobičajenom brigom za tačnost ne daje nikakav komentar na utvrđenu "neotuđivost". On čak ne definira ni da se pod tim podrazumijeva komad zemlje koju je (otkupom) "spasio" Židovski nacionalni fond s ciljem da postane "židovska" svojina i da ne bude prodana ili data u najam za obrađivanje nežidovu.¹⁴

Može li se na ma koji način poricati rasistička diskriminacija svojstvena ovom osnovnom zakonu?

Nastavimo s poučnim iščitavanjem djela profesora Kleina,¹⁵ u kojem se tumači Zakon o povratku, zakon koji je "kruna cionističkih postignuća". Na početku debate kojom je ovaj zakon jednoglasno prihvaćen u Knesetu, Ben-Gurion je 5. jula 1950. godine izjavio da država Izrael "nije židovska država samo na temelju činjenice da Židovi predstavljaju većinu njenog stanovništva. To je država Židova ma gdje oni bili i svakog Židova koji to želi".¹⁶

12. Ibid., str. 21.

13. U prvoj verziji kaže se: "Neotuđiva svojina židovske rase"

14. Treba zapamtiti da 75 procenata zemlje pripada državi, a 14 procenata Židovskom nacionalnom fondu

15. Klein, citirano djelo, str. 19

16. Ibid., str. 29.

Analizirajući posljedice jednog ovakvog zakona, Klein postavlja pitanje: "Premda Židovi čine veliku većinu stanovništva Izraela, stanovništvo države nije u potpunosti židovsko, jer u zemlji živi značajna nežidovska manjina, koju pretežno čine Arapi i Druzi. Problem koji se pojavljuje može se definirati ovako: Do koje je mjere jedan zakon kakav je Zakon o povratku, koji favorizira useljavanje samo jedne populacije (definirane pripadnošću izvjesnoj vjerskoj i etničkoj zajednici) po svojoj suštini diskriminatorski?"¹⁷

Za autora je od posebnog značaja pitanje je li međunarodna konvencija o eliminiranju svih oblika rasne diskriminacije (koja je 21. decembra 1965. godine usvojena u Generalnoj skupštini UN) primijenjana i na Zakon o povratku. Koristeći se dijalektikom, o kojoj prepuštamo slobodu čitaocu da sam sudi, donosi zaključak sa vrlo suptilnom distinkcijom. Kad se radi o nedeskrimiranju "nikakva mjera se ne smije poduzimati *protiv* bilo koje određene grupe. Zakon o povratku je usvojen u korist Židova koji žele naseliti Izrael: on nije usmjeren *protiv* ma koje grupe ili nacionalnosti. Takav zakon se ne može tretirati diskriminatorskim".¹⁸

Za dobro čitaoca koji je u opasnosti da se zbuni ili ostane zaprepašćen ovom logikom, koja se može nazvati samo drskošću i kojom se hoće reći da su svi građani jednaki samo su neki malo više jednaki od drugih, dat ćemo konkretnu ilustraciju situacije stvorene Zakonom o povratku. Za one koji se ne mogu koristiti ovim Zakonom propisan je Zakon o nacionalnosti (No. 5712-1952.). On se tiče (čl. 3) "svakog pojedinca koji je neposredno prije osnivanja države Izrael bio palestinski državljanin i nije postao Izraelac na temelju člana 2". Osobe na koje se odnosi ovaj opis (i koje se tretiraju kao ljudi koji "nikad ranije nisu imali državljanstvo", tj. koji su nasljedno bez države) moraju *dokazati* da su živjeli u zemlji u tom i tom

17. Ibid., str. 33.

18. Ibid., str. 35.

razdoblju, što je često nemoguće dokumentirati jer su relevantni dokumenti iščezli tokom rata i terora koji je pratio osnivanje cionističke države. Ako *dokazivanje* nije moguće, onda, da bi postao građaninom Izraela, čovjek mora krenuti stazom "naturalizacije", koja, primjerice, zah-tijeva izvjesno znanje hebrejskog jezika. Poslije toga, "ako to smatra korisnim", ministar unutrašnjih poslova će ili odobriti ili odbiti aplikantu izraelsko državljanstvo. Ukratko, Židov iz Patagonije postaje izraelskim građaninom čim iskorači iz aviona na tel-avivski aerodrom, dok Palestinac, rođen u Palestini od roditelja Palestinaca, može biti tretiran kao čovjek bez države. Ono što ovdje imamo nije rasna diskriminacija *protiv* Palestinaca nego samo mjera *u korist* Židova!

Ovaj isti *apartheid* koji se primjenjuje na državljanstvo na snazi je i kada je u pitanju prava prebivališta i braka.

Čitavi gradovi, kao što su Gornji Nazareth i Carmiel (sjeveroistočno od Haife), izgrađeni na zemljištu koje pripada Židovskom nacionalnom fondu, "izvan su granica sektora rezerviranog za nežidove". Dnevni list *Ha'aretz* of 18. aprila 1972. godine, objavio je intervju sa sekretarom radničkog savjeta u Carmielu Moshom Prishmoreom: "Mi želimo da samo Židovi žive i rade ovdje". Skrenuta mu je pažnja da ima i Arapa koji tamo rade. Odgovorio je: "Da, ali samo u židovskim preduzećima i samo kao manuelna radna snaga". Njegov zamjenik Rahl Tirosh dodao je: "Ako im dozvolimo da ovdje žive, spriječit će naš cilj, judaizaciju Galileje". Ne znači li to da je nežidovima zabranjeno da žive u izvjesnim mjestima? Prema profesoru Kleinu, to ne bi značilo rasnu diskriminaciju *protiv* Palestinaca, nego samo mjeru *u korist* Židova.

Mogli bismo navesti još mnogo primjera apartheida koji je na snazi u državi Izrael koji bi potpuno opravdali Rezoluciju broj 2279 (XXX), izglasanu 10. novembra 1975. u Generalnoj skupštini UN: "Cionizam je oblik rasizma i rasne diskriminacije".

Ovom osnovnom rasizmu, koji je karakterističan koliko

za politički cionizam toliko i za svaki kolonijalizam, dodata je pseudoteološka maska koja je specifikum političkog cionizma.

Tako se, primjerice, u svim stvarima koje se tiču ličnog statusa u državi Izrael rasizam potencira svećeničkim tutorstvom koje mu daje vjersku "osnovu". To je naročito uočljivo u zakonima o braku.

Zakonom broj 5713 iz 1953. godine o rabinskim sudovima ustanovljava se: "Član 1: Pitanja braka i razvoda Židova u Izraelu, pod uvjetom da imaju izraelsko državljanstvo ili su nastanjeni u ovoj državi, bit će u isključivoj nadležnosti rabinskih sudova. Član 2: Vjenčanja i razvodi Židova Izraela vršit će se u skladu sa židovskim vjerskim zakonom".

Dakle, nema građanskog braka za Židove u Izraelu. Evo samo jednog primjera posljedica svemoći rabina u ovoj sferi: Židov imena Cohen nema se pravo oženiti rastavljenom ženom (jer su Coheni, potomci Mojsijevog brata Arona, vršili svećeničke dužnosti u Hramu). Ova rabinska zabrana može se prebroditi samo kompliciranom procedurom i odlukom Vrhovnog suda.¹⁹ Drugi primjer: Hudovica bez djece može se ponovo udati samo za svog djevera ako on pristane da se njome oženi ili ako mu rabinski sud bude odobrio *chalitzu* koja ga oslobađa izvršenja te dužnosti.

Sljedeći Kleinov zaključak glasi: "U praksi je vrlo jasan značaj ovog zakona: *u Izraelu zakon onemogućava brak između Židova i nežidova*".²⁰

Rasizam i teokracija ovdje su nerazdvojivo povezani suštinskim pitanjem, tj. definicijom Židova. Ko je "Židov"? Zakon države na to pitanje odgovara ovako (uputstva od 10. januara 1960.): "U rubrikama "religija" i "etnička grupa" identifikacionih dokumenata lice će se voditi kao Židov ako

19. Ibid., str. 124. Nacrt zakona za ustanovljavanje postupka pri sklapanju građanskog braka, kojim bi se izbjegle ove zastarjele zabrane, odbijen je 1972.

20. Ibid., str. 123.

mu je majka Židovka i ako ne pripada nekoj drugoj religiji ili ako je preobraćeno u židovsku vjeru u skladu sa *Halak-hahom*".

Ova definicija podrazumijeva brojne teškoće, koje prof. Klein iznosi sasvim otvoreno. Prije svega, "judaizam nije religija koja favorizira preobraćanje".²¹ Uistinu, u današnje doba preobraćanja su krajnje rijetka.

Preostaje, znači, etnički kriterij. "Za Židove su" kaže Klein, "pojmovi religije i etničkog porijekla identični".²² Problem se time, međutim, ne rješava. "Utvrđivanje pripadnosti židovstvu po ženskoj liniji nije sasvim zadovoljavajuće rješenje. Da bi se to shvatilo, treba imati na umu da to znači pomjeranje unazad prema majci, pramajci itd".²³ Evo konkretne ilustracije. Spomenuli smo da po važećem zakonu države Izrael kralj Solomon ne bi bio Židov jer mu je majka bila Hetićanka, a ni kralj Savle jer mu je majka bila iz roda Kanita. Međutim, nesumnjiva logička opservacija profesora Kleina pokazuje da ni kralj David eventualno ne bi mogao biti smatran Židovom jer je njegova pra-prababa bila Maobićanka. Ako se smatra njezinim potomkom po ženskoj liniji, on ne može biti Židov, a ako se ide po muškoj liniji, brak ni jednog od spomenutih velikana ne bi bio legalan u današnjoj državi Izrael. Nažalost, ovo nije tek puka šala. Profesor Klein zaključuje: "Rješenje ovog problema zaista ne postoji. Sasvim je moguće da će jednog dana ovakva definicija dovesti do problema koji će završavati na sudu, ali do sada izraelski pravници nisu imali slučajeva takve prirode".²⁴

Ovako formulirana definicija ipak dovodi do nepritika u svakodnevnom životu. Ako se ustanovi da baba nekog Izraelca nije bila Židovke, administracija ima pravo njegovu registraciju koja je glasila "Židov" promijeniti u "nežidov", u kojem slučaju se neće moći oženiti Židovkom u

21. Ibid., str. 49.

22. Ibid., str. 48.

23. Ibid., str. 49.

24. Ibid., str. 49.

Izraelu, osim ako se ne podvrgne preobraćenju. U vrijeme slučaja Shalit, 1970., godine kad jedan izraelski pomorski oficir oženio Škotlandankom koja nije bila Židovka, gospođa Golda Meir je, kad je slučaj dospio do Vrhovnog suda, javno pozvala gospođu Shalit i druge žene koje su bile u sličnoj situaciji da se podvrgnu ceremoniji preobraćenja.

Kolonijalistička i rasistička priroda cionizma ne manifestira se samo u ličnom statusu nego i u otimanju zemlje.

Cionizam odavno i još uvijek poriče postojanje Palestinaca sloganom o "zemlji bez naroda za ljude bez zemlje" i legendom o pustinjama koje, kad su u "pravim rukama", donose procvat i zemlju pretvaraju u čudo.

U privrednoj sferi Izrael ne predstavlja nikakvo "čudo".²⁵

Kad je u pitanju "nepostojanje" Palestinaca, čovjek, u najboljem slučaju, može ostati samo zapanjen brzinom kojom jedan narod istjeruje i raseljava drugi, ali ga ništa manje neće zapanjiti ni brzina procesa porobljavanja kojim vlasništvo nad zemljom prelazi iz jednih ruku u druge. Ali, ni ovdje nema "čuda": to je samo implementacija plana sistematske eksproprijacije koji je dobro razrađen još prije stvaranja Izraela, kao osnovni instrument kolonijalističke politike političkog cionizma.

Theodor Herzl je u dnevniku 12. juna 1895. godine napisao:

"Moramo postupno oduzeti privatno vlasništvo nad posjedima koji su nama dodijeljeni. Nastojat ćemo učiniti da osiromašeno stanovništvo tajanstveno nestane preko granica osiguravajući mu zaposlenje u zemljama tranzita i uskraćujući mu ga u našoj vlastitoj zemlji. I proces eksproprijacije i izmiještanja sirotinje mora se izvesti diskretno i oprezno."²⁶

Program eksproprijacije primjenjivan je sistematski (s izostankom "diskrecije") od momenta kad su cionisti došli

25. "Arapsko stanovništvo Izraela" (na hebrejskom jeziku) u *Arakhim* - u, 1971., No. 3, str. 10. O palestinskoj privredi prije stvaranja cionističke države, vidjeti *supra*

26. Herzl, *Complete Diaries*, sveska 1, str. 88.

u posjed sredstava za nasilno provođenje plana otimačine zemlje.

Prva etapa imala je karakteristike klasičnog kolonijalizma. Radilo se o izrabljivanju lokalne radne snage po metodi barona Edwarda Rothschilda. Kao i u Alžiru, gdje je eksploatirao jeftinu radnu snagu seljaka u svojim vinogradima, tako je, samo proširujući polja svoje djelatnosti, i u palestinskim vinogradima nastavio koristiti radnu snagu Arapa, ovdje, istina, nekih drugih Arapa, naime, Palestinaca.

Do prekretnice je došlo kad je poslije poraza Ruske revolucije 1905. godine stigao novi talas useljenika. Umjesto da nastave borbu na licu mjesta sa drugim ruskim revolucionarima, ovi dezertteri iz zemlje poražene revolucije unijeli su u Palestinu čudan "cionistički socijalizam". Osnivali su zadruge zanatlija i kolektivne poljoprivredne farme, istiskujući palestinske seljake s ciljem uspostavljanja privrede utemeljene na židovskoj radničkoj klasi. Sa klasičnog tipa kolonijalizma, kakav su prakticirali Britanci i Francuzi, oni su prešli na kolonijalizam naseljavanja. To je značilo prihvatiti logiku političkog cionizama koja je forsirala priliv doseljenika. Za njih je trebalo osigurati zemlju i posao, ne radeći (kako to kaže profesor Klein) ništa *protiv* bilo koga. Od tog momenta glavni zadatak je bio zamijeniti palestinski narod drugim narodom i, naravno, otići mu zemlju.

Prisjetimo se da su u vrijeme donošenja Balfourove deklaracije cionisti posjedovali samo 2,5 procenata zemlje, u vrijeme izglasavanja odluke o odjeljivanju samo 6,5 procenata, a 1982. godine u njihovom posjedu su već bila 93 procenta.

Godine 1930. dr. A. Ruppin, ekspert Židovske agencije za poljoprivredu i gazdinstva, postavio je ovo načelo:

Zemlja je najbitnija u naseljavanju Palestine. Budući da u Palestini gotovo više nema obradive i slobodne zemlje, mi moramo, kad kupimo zemlju i naselimo je, izgnati seljake koji su je ranije obrađivali, bilo da se radi o vlasnicima ili zakupcima.

Postupci koji su primjenjivani u razvlašćivanju domaćeg stanovništva spadaju najnesmiljeniji kolonijalizam rasiističkog okusa, koji je u slučaju cionizma još i izraženiji.

Polazna tačka velike operacije zvane otimačine bilo je osnivanje Židovskog nacionalnog fonda 1901. godine, koji je u poređenju sa sličnim institucijama drugih kolonijalizama bio osoben po tome što je branio preprodaju i davanje stečene zemlje u zakup nežidovima".

Agrarna politika izraelskih vođa bila je, ustvari, planska otimačina i razvlašćivanje arapskih seljaka. Uredba iz 1943. godine o eksproprijaciji sa svrhom javnog interesa naslijeđena je iz perioda britanskog mandata. Ova uredba, sama po sebi valjana, zlorabi se kad se primjenjuje na diskriminatorni način. Naprimjer, 1962. godine vlasnicima u Deir el-Aradu, Nabelu i Be'nehu oduzeto je 500 hektara zemlje, a "javni interes" bio je izgradnja grada Carmiela, rezerviranog isključivo za Židove.

Korišćeni su i zakoni za slučaj potrebe, koje su Britanci izglasali 1945. godine, a koji su se jednako odnosili i na Židove i na Arape. Zakon broj 124 daje vojnom zapovjedniku - za potrebe sigurnosti - ovlašćenje da suspendira sva prava građana, uključujući i slobodu kretanja. Dovoljno je da vojska proglasi neku oblast zabranjenom "iz razloga sigurnosti" pa da se Arapu onemogući odlazak do vlastitih polja bez dozvole vojnog zapovjednika. Ako on ne dobije potrebnu dozvolu, njegova polja se proglašavaju neobrađenim i Ministarstvo poljoprivrede može ih "zaposjesti da bi osiguralo njihovu obradu".

Kad je 1945. godine Britanija donijela vrlo stroge kolonijalne zakone sa svrhom borbe protiv židovskog terorizma, pravnik Bernard (Dov) Joseph, protestirajući protiv sistema poznatog kao *lettres de cachet* (tajna kraljevska pisma kojima se naređuje progon ili zatvaranje neke osobe - prim. pr.), rekao je: "Treba li da svi postanemo žrtvama zvaničnog terorizma?... Građanin nema načina da se odbrani od doživotnog zatvora koji mu se može dosuditi i bez suđenja... Administracija ima neograničenu moć da

po vlastitoj volji progoni ljude... Nije potrebno počiniti neki prijestup jer je odluka koja se donese u nekom uredu sasvim dovoljna..". Spomenuti Bernard (Dov) Joseph, postavši ministar pravde u Izraelu, morao je staviti na snagu ove iste zakone protiv Arapa.

Riječi J. Shapiro izrečene protiv ovih zakona 7. februara 1946. godine na protestnom mitingu u Tel-Aviv (prenesene u *Hapraklitu* februara iste godine, str. 58.-64.) bile su još žešće: "Sistem koji je uspostavljen u Palestini poslije donošenja Zakona o odbrani nema premca ni u jednoj civiliziranoj zemlji; takvih zakona nije bilo čak ni u nacističkoj Njemačkoj". Ova ista osoba, kad je imenovana za javnog tužioca a kasnije i za ministra pravde, stavila je kritikovane zakone na snagu protiv Arapa. Da bi se opravdala i dalja primjena svih ovih zakona užasa, od 1948. godine do danas u Izraelu nije nikad ukinuto stanje opasnosti.

25. januara 1972. Shimon Peres je u *Davaru* pisao: "Primjena Zakona broj 125, na kojem se zasniva vojna uprava, direktan je nastavak borbe za židovsko nastanjivanje Palestine i židovsku imigraciju".

Uredba o zemlji ostavljenoj na ugaru, koja je donesena 1948. a dopunjena 1949. godine, ide istim smjerom, ali manje zaobilazno. Čak i ne tražeći izliku u "javnom interesu" ili "vojnoj sigurnosti", ministar poljoprivrede može rekvirirati svako napušteno zemljište. Egzodus širokih razmjera arapskog stanovništva, koji je posljedica terora u stilu Deir Yasina 1948., Kafr Kasema, 29. oktobra 1956., ili pogroma "101. jedinice", čiji je idejni tvorac bio Moshe Dayan a dugogodišnji izvršilac Ariel Sharon, "oslobodio" je prostrane teritorije koje su, nakon što su očišćene od arapskih posjednika i radnika, date na uživanje židovskim doseljenicima.

Mehanizam razvlašćivanja seljaštva upotpunjen je i uredbom od 30. juna 1948. godine; propisom o imetku "odsutnih" od 15. novembra 1948.; zakonom o zemlji "odsutnih" (14. marta 1950.); zakonom o sticanju zemlje

(13. marta 1953.) i cijelim arsenalom mjera koje su trebale, prisiljavanjem Arapa da napuste zemlju i instaliranjem židovskih naselja na njoj, opravdati pljačku i otimačinu. To je tema koju raspravlja Nathan Weinstock u knjizi *Le Sionisme contre Israel*.²⁷

Da bi se izbrisalo i sjećanje na postojanje palestinske zemljoradničke populacije i dala vjerodostojnost mitu o "pustinji", arapska sela uništavana su zajedno sa kućama, okućnicama pa čak i grobovima i grobljima. Profesor Israel Shahak je 1975. godine napravio popis od 385 potpuno sravnjenih arapskih sela, navedenih po pokrajinama, od ukupno 475, koliko ih je bilo 1948. godine.

Izgradnja izraelskih naselja na Zapadnoj obali nastavlja se s posebnim zamahom od 1979. godine, a u znak poštovanja najklasičnije kolonijalističke tradicije, naseljeni su, naravno, naoružani.

Rezultat protjerivanja oko 1,5 miliona Palestinaca i svega drugog što je pratilo to protjerivanje jest činjenica da je procent "židovske zemlje" u Palestini, kako je nazivaju zvaničnici Židovskog nacionalnog fonda, sa cifre od 6,5 iz 1947. godine danas porastao na 93 procenta ukupne državne teritorije. Od toga 75 odsto pripada državi, a 14 odsto Židovskom nacionalnom fondu.

Pošto smo objasnili odnos kolonijalističke i rasisitičke politike političkog cionizma prema ličnom statusu i vlasništvu nad zemljom, nije teško ocijeniti šta izraelski lideri podrazumijevaju pod "autonomijom" o kojoj govori Begin. Ta riječ stvarno znači nastavak provođenja anketiranja kao politike političkog cionizma.

Prvo pitanje koje se postavlja je s kim bi izraelske vođe mogli pregovarati. Sa PLO-om? Ni po koju cijenu. Sa izabranim predstavnicima naroda? Izraelska vlada ih je sve pouklanjala sa položaja.

Navest ćemo slijed glavnih priprema za ovu iskarikiranu autonomiju. Trećeg maja 1979. godine Begin je komitetu

27. Objavio Maspero u Parizu, 1969., str. 373. i dalje

od 11 članova izložio plan administrativne autonomije. Osamnaestog maja komitet ga je prihvatio, a 21. maja Vlada je definitivno potvrdila plan. Plan se sastojao od popisa načela kojima se osvještava aneksionistička i ekspanzionistička politika cionističkog entiteta. Planom je precizirano da će, nakon prijelaznog razdoblja od pet godina utvrđenog za uvođenje administrativne autonomije, Izrael tražiti svoje navodno "pravo suvereniteta" nad zapadnom obalom i pojasom Gaze. Ovo načelo rasvjetljava sva ostala. "Židovska naselja i stanovnici Židovi podlijezat će izraelskom zakonu i izraelskoj administraciji. "Pravo" da se nastavi naseljavanje u "oblastima stavljenim pod režim autonomije bit će zajamčeno: zemljišta u posjedu Vlade i neobrađena zemljišta" ²⁸ zadržat će okupaciona sila. Cionistička država biti će odgovorna za planiranje korišćenja vodenih resursa i samo će se konsultirati s administrativnim vijećem. Njene oružane snage "bit će stacionirane na utvrđenim tačkama oblasti koje su u nadležnosti autonomnog režima", a "snage sigurnosti bit će odgovorne za unutrašnju sigurnost" okupirane teritorije. Kad je riječ o administrativnom vijeću, Vladin plan predviđa da će "vojna uprava delegirati svoje predstavnike u autonomnu vlast. Pregovorima će se utvrditi broj članova koji će se birati u administrativno vijeće kao i broj ministarstava koja će biti u njegovoj nadležnosti". U aneksu plana kaže se da cionistički lideri neće nikad dozvoliti stvaranje palestinske države na Zapadnoj obali i u Gazi.²⁹

28. "Prijedlozi plana o korišćenju zemljišta na Zapadnoj obali su slijedeći: nekulativirano zemljište u posjedu države koristit će se, prema potrebama, sa svrhom sigurnosti, za nastambe Židova i za rehabilitaciju izbjeglica. Zemljište koje nije zakonski registrirano kao privatno vlasništvo ali se ipak privatno obrađuje koristit će se, kao što se zahtijeva, samo za potrebe sigurnosti. Na sličan način, zemljište koje je zvanično registrirano kao privatno, ali se ne obrađuje koristit će se svrhom sigurnosti ako se za to ukaže potreba. U ovom slučaju bit će rekvirirano, a ne konfiskovano. (Razlika je u slijedećem: kad je u pitanju rekviriranje posjed preuzima vlada, ali vlasništvo ostaje u rukama privatnog lica.) Zemljište u privatnom vlasništvu koje se obrađuje neće se koristiti osim u slučaju neizbježne potrebe sa svrhom sigurnosti ili izgradnje puta". (*Jerusalem Post*, 18. maj 1979.)

29. *Ha'aretz*, 22. maja 1979.

Vlada je jednoglasno odlučila da ovaj plan, nazvan "Načela potpune administrativne autonomije arapskih stanovnika Judeje, Samarije i Gaze i prisustvo židovskih naseljenika u tim oblastima", bude platforma izraelske delegacije na pregovorima o autonomiji. Iz taktičkih razloga plan neće biti predložen Egiptu tokom pregovora.³⁰

Preporuke komiteta zaduženog za primjenu ovog plana objelodanjene su u listu *Ha'aretz*. Komplementarne preporukama datim 9. februara, one su razotkrivale namjeru da se autonomnoj vlasti nametnu dodatne restrikcije.

Restrikcije počinju već na nivou procedure izbora administrativnog vijeća. Niti jedan kandidat osuđivan za suprotstavljanje okupaciji ne može doći u obzir za izbor. Kandidati će biti istaknuti na individualnim listama bez oznake izbornog okruga koji žele predstavljati. Na planu privrede "autonomna administracija neće biti ovlašćena da izdaje novac, da osnuje centralnu banku ili utvrđuje opći porez. Neće imati ovlasti u kontroli uvoza i izvoza niti u cirkulaciji novca. "Što se tiče unutrašnje sigurnosti" politički zatvorenici će podlijevati izraelskom zakonu, a Vlada Izraela imati će pravo veta na bilo kakvu amnestiju".

Zaposjedanje zemlje treba intenzivirati. Sa svrhom osnivanja vojnih oblasti i kampova za vježbališta, "treba ograditi 727.000 dunuma".³¹ Zemlja je potrebna i za izgradnju putova. Na Zapadnoj obali će biti izgrađeno "više od deset autoputova", u pojasu Gaze jedan, dok će jedan zaobilaziti glavne gradove. "Mreža komunikacija u pokrajinama bit će pod nadzorom izraelskog Ministarstva za saobraćaj. Osim toga, okupaciona vlast će snabdjevat vodom pojas Gaze i zadržati pravo iskorišćavanja vodenih resursa na Zapadnoj obali".

Evo još jedne preporuke komiteta: "Doseljenici će konstituirati mjesne policijske snage i nositi oružje kad god su u pokretu"³²

30. *Ma'ariv*, 22. maja 1989.

31. Jedan dunum iznosi 1.000 m².

32. *Ha'aretz*, 21. maja 1979.

Značaj ove operacije odlično je unaprijed sumirao južnoafrički list *Die Transvaler*, stručan za pitanja rasne diskriminacije (*apartheida*): "Ima li ikakve stvarne razlike između načina na koji se narod Izraela pokušava održati među nežidovskim narodima i načina na koji Afrikaner nastoji ostati ono što jeste?"³³

Izraelci se pozivaju na Bibliju kad žele objasniti zašto nisu voljni da se miješaju sa drugim narodima. Afrikaneri rade isto. I sam premijer Južne Afrike Verwoerd primijetio je da su "Židovi uzeli Izrael od Arapa nakon što su ga ovi nastanjivali hiljadu godina. U tome se slažem s njima. Izrael je, kao i Južna Afrika, zemlja *apartheida*".³⁴

Nakon što smo razmotrili metode političkog cionizma u izgonjenju Arapa, osvrnućemo se i na metode kojima pokušava dovesti Židove u Izrael. Kažemo "pokušava" zato što je ovo nastojanje propalo. Samo 18 procenata Židova svijeta živi u Izraelu, u kojem su im cionisti obećali "sigurnost". Poslije niza ratova i zbog nesposobnosti izraelskih vođa rukovođenih cionističkom doktrinom da na miran način integriraju zemlju među narode Srednjeg istoka, danas ni u jednoj zemlji svijeta Židovi ne uživaju *manje* sigurnost nego u Izraelu. Ovakva situacija je rezultat politike koja se bori da u dobu dekolonizacije trajno ovjekovječi - zajedno sa Južnom Afrikom - najnepopravljivije osuđeni tip kolonijalizma.

Suprotno legendi koju širi politički cionizam, vjerski motiv (da "nacionalni" i ne spominjemo) igra vrlo slabašnu ulogu u "povratku" u Palestinu. Nije u pitanju indiferentnost nego, suprotno, vjerski razlozi koji se nalaze u temeljima judaizma, u njegovim najvišim načelima. U Bibliji i rabin-skoj tradiciji koegzistiraju veliki univerzalistički duh, duh mesijanizma poslanika (naročito u drugom dijelu Knjige o

33. Citirao H. Katzew, *South Africa: A Country without Friends, Midstream*, proljeće 1962., str. 73; Richar P. Stevens i Abdelwehab M. Elmessiri preštampli u *Israel and South Africa: The progression of a Relationship*, New Jersy revidirano izdanje, 1977., str. 66.

34. *Rand Daily Mail*, 23. nov. 1961.

Isaiji) i uski nacionalistički duh, koji se osobito manifestira u Knjizi o Jošui, koja je puna ubojstava i od Boga naređenih istrebljenja, što karakterizira i Ezru i Nehemiju, knjige posvećene rasnoj diskriminaciji i teokraciji u službi šovinističkog ekskluzivizma. Politički cionizam oslanja se na jednostrano, selektivno tumačenje Biblije koje jača nacionalističke težnje na račun duhovnosti judaizma.

Theodor Herzl, otac političkog cionizma, bio je po uvjerenju ateist, a Biblija ga je zanimala samo u onoj mjeri u kojoj je mogla pružiti opravdanje za politiku sile. Većina rabina osudili su politički cionizam već pri njegovom porodu. Filadelfijska konferencija, održana od 3. do 6. novembra 1896. godine, javno je žigosala načela političkog cionizma čak prije nego je Herzl definirao njegove teze. Ova konferencija rabina usvojila je rezoluciju³⁵ u kojoj je podvučeno radikalno neslaganje između univerzalističkih principa judaizma i principa cionističkog nacionalizma.

Mišljenje izraženo u rezoluciji nije značilo da Jerusalem za njih nije bio od važnosti. Isaijino "dogodine u Jerusalemu" i zavjet: "Ako zaboravim tebe, o Jerusaleme..". u psalmu 137 duša su židovske vjere. Međutim, rabini su odbili vjeru staviti u službu političkog pothvata i univerzalizam potčiniti nacionalizmu. Oni su Jerusalem stavili, kao što to čine Jeremija i Isaija, u središte mesijskog obećanja, koje nije čekalo na kršćanstvo za obraćanje svim narodima svijeta i najavu istinskog "povratka" - ne povratka jedne zajednice jednoj zemlji, nego povratka cijelog svijeta, svih ljudi Vječnom Carstvu Božijem, kako čitamo u uzvišenim stihovima Isaije.

Za Jerusalem su vezani najveličastveniji trenuci triju velikih objavljenih religija. Trenutak Abrahamove spremnosti na žrtvu, suštinski simbol vjere koji prevazilazi svaki razum i moral: zajedničko dobro judaizma, kršćanstva i islama. Trenutak smrti i uskrsnuća Isusa Krista. Trenutak Uspeća poslanika Muhammeda, upravo sa onog mjesta koje i Kur'an i Biblija označavaju kao mjesto Abrahamovog podnošenja žrtve i koje i muslimani jednako poštuju kao i

35. Vidjeti *supra*.

Židovi i kršćani. Jerusalem je mjesto kojem su se muslimani okretali prilikom molitve prije nego što je Mekka, također, vezana za Abrahamovu tradiciju, zauzela svoje mjesto u obredu.

Tako Jerusalem nosi za Židove, kao i za kršćane i muslimane, značenje "visokog mjesta" u njihovoj religiji, ka kojem su usmjerene molitve svih. U trima objavljenim religijama on simbolizira okupljanje cijelog čovječanstva u zajedničkoj vjeri, čiji temeljni čin je Abrahamovo prinošenje žrtve. Stoga su muslimani, tokom jedanaest stoljeća svoje uprave gradom, odavali počast njegovim ruševinama i dozvoljavali pristup svim hodočasniciima. Prva mjera koju je Saladin poduzeo kad je oslobodio grad bila je da ga ponovo otvori za Židove i sve kršćane, dok su križari masakrirali i izgonili i Židove i pravoslavce i muslimane.

Križarski ratovi bili su "kršćanski cionizam", kao što je današnji politički cionizam "židovska križarska vojna": u oba slučaja uočljiva je izopačenost duhovnosti i vjere.³⁶

Značajno je da se u školama države Izrael i u programima političkog cionizma najčešće citiraju oni dijelovi Biblije koji se odnose na Jošuinu osvajanje Kanana i na kraljevstvo Davidovo, dakle, na vojne i političke aspekte historije Palestine, a ne na žrtvu Abrahamovu ili na riječi poslanika.

Jerusalem, duhovni centar cijelog čovječanstva, poziva ljude na hodočašće, a ne na podjarmljivanje.

I kad je Kir Perzijanac, 538. godine stare ere, pobijedio Nabonidusa, posljednjeg babilonskog kralja, i dozvolio prognanicima, nakon što su prethodno bili deportirani u Babilon, da se vrate u Jerusalem, mnogi su ostali u Mezopotamiji i tamo s ljubavlju obrađivali zemlju, kako ih je Jeremija (XXXIX, 5-7) pozvao da učine. Pri tome su pridobili dio stanovništva za svoju vjeru i, proširivši svoju zajednicu, konstituirali neku vrstu države u državi, kojom je upravljao jedan od "starijšina izgnanika" (*Resh Galuta*) i

36. Na ovu temu, vidjeti *Judaïsme contre Sionisme* od rabina Emmanuela Levynea, u izdanju *Cujas*, 1969.

štitio prakticiranje njima svojstvenog načina života kao i njihovu vjeru. Upravo u ovom centru duhovnog uticaja napisan je Talmud - ono tumačenje Mojsijevog učenja kojem je u slijedećim stoljećima bilo suđeno da odigra važnu ulogu u svjetskim židovskim zajednicama.

Mnogi drugi duhovni centri judaizma nikli su na isti način, čak i tamo gdje im progon nije bio uzrokom. Kad se Ptolomej, egipatski kralj, vratio kući 320. godine stare ere, nakon što je osvojio Judeju, s njim su došli i neki palestinski Židovi, koji su se tako ponovo pridružili onim svojim sunarodnicima koji su bili pobjegli na obale Nila dva ili tri stoljeća ranije pred najezdom asirskih zavojevača. Oni se nisu vratili u Palestinu i 250. godine stare ere židovska zajednica Aleksandrije bila je najbrojnija židovska zajednica u svijetu. Ovi Židovi, koji su poprimili grčku kulturu krajnje helenizirane Aleksandrije, širili su svijest o svojoj religiji u tom helenističkom okruženju. Njihove svete knjige Tora i Poslanici prevedene su na grčki, a iz dijaloga ovih dviju kultura niklo je veliko djelo sinteze koje je ostvario Židov Philo (Philo Judaeus).

Prije pojave kršćanstva Židovi su se diljem svijeta trudili da preobrate ljude na svoju vjeru. Od Indije do Kine, od Jemena do Krima, od Rima do Galije, ljudi svih rasa prihvatili su Jehovu kao svog jedinog Boga.³⁷

Sa širenjem kršćanstva, a prije svega od vremena kad je ono prihvaćeno u Rimskom carstvu i kad je od prognjenog postalo progoniteljem, kršćani su glupo i zločinački optuživali Židove da su "narod bogoubica", ubice Kristove, proizvodeći tako poseban oblik kršćanskog antisemitizma (kao da se eklezijastički zločin nekolicine visokih svećenika može pripisati cijeloj jednoj vjerskoj zajednici, njezinim potomcima i njezinim preobraćenicima). Od tada presahnuje židovska aktivnost na pridobijanju preobraćenika.

37. Philo je pisao: "Naši običaji dobijaju prevagu i preobraćaju barbare i Helene, kontinent i otoke, Istok i Zapad, Evropu i Aziju, cijeli svijet, s kraja na kraj". (Citirao Bernard Lazare, *Antisemitism...*: vidjeti str. 36. engleskog izdanja iz 1967.)

Duhovni uticaj judaizma nikad nije bio povezan s idejom povratka u Palestinu. Kad su 1492. godine "najkatoličanskiji kraljevi" okončali zlatno razdoblje koegzistencije muslimana i Židova u Španiji, istjerali Židove, prisiljavali ih da se preobraćuju (Marrano - pokršteni Židov ili Maur srednjovjekovne Španije) ili ih progonili, Židovi su uglavnom našli utočište u Francuskoj, Italiji, Egiptu, na Balkanu i u Turskoj. Samo vrlo mali broj Židova iz Barcelone, nekoliko stotina pobožnih ljudi, pristupili su i palestinskoj zajednici koju je još u 13. stoljeću osnovao rabin Moshe Ben-Nahman, a čiji su pripadnici bili nastanjeni u Jerusalemu, Hebronu, Safadu i Tiberiasu. Čak ni 1835. godine, prema Nevillu Mandelu,³⁸ židovska zajednica u Palestini nije brojala više od 10 tisuća ljudi.

Imigracija se intenzivirala tek nakon što je Theodor Herzl stvorio politički cionizam, i to ne iz vjerskih nego iz političkih razloga: progona u Evropi (Rusija, Rumunija, Poljska, a zatim Njemačka) i doktrine političkog cionizma utemeljene na nizu mitova, - mitu o nemogućnosti asimilacije Židova (shvaćanje koje politički cionizam dijeli s antisemitizmom); mitu o antisemitizmu koji se tumači kao vječan i neiskorjenjiv (premda je poslije Francuske revolucije očito došlo do njegovog opadanja u Evropi i Americi); mitu o odbijanju borbe protiv ugnjetača u zemlji porijekla uz učešće ostalih ugnjetavanih; te mitu o odustajanju od borbe za očuvanje židovske vjere i kulture i univerzalističkog mesijanizma u korist zahtjeva zaosnivanjem židovske države (Herzlova knjiga *Judenstaat*) inspiriranog evropskim nacionalizmom 19. stoljeća - države sa vlastitom zemljom, koju treba zaposjesti uz sukrivnju kolonijalnih sila i primjenu njihovih metoda, sa krajnjim ciljem - o kojem su sanjali Herzl i Ben-Gurion - koncentriranja svih Židova u Palestini.

Univerzalistički vjerski mesijanizam velike židovske tradicije od tada je zamijenjen političkim nacionalizmom sa svim karakteristikama ekskluzivnosti i šovinizma.

38. Citirao Ilan Halevi, *La Question juive*, Paris, u izdanju Minuit, 1981., str. 17.

Obrtanje i iskrivljavanje judaizma prokazali su na samom početku te pojave njegovi najviši duhovni autoriteti. Godine 1885., kad je, još prije objavljivanja knjige o Židovskoj državi, Herzl uveliko propagirao politički cionizam, Konferencija u Pittsburgu izložila je "osam načela reforme Judaizma". Velika većina američkih rabina izjavili su: "Mi sebe više ne smatramo narodom, nego vjerskom zajednicom, i stoga ne očekujemo ni povratak u Palestinu, ni žrtveno bogoštovanje pod sinovima Aronovim, ni ponovnu uspostavu bilo kakvih zakona koji se tiču židovske države".

Protest protiv političkog cionizma nisu izražavali samo rabini nego i neki od najuglednijih Židova svijeta: filozof Einstein, Martin Buber, prvi predsjednik Hebrejskog univerziteta u Jerusalemu, profesor Judah L. Magnes.

Uz vjerske obzire koji su djelovali na one što su politički cionizam smatrali političkim korišćenjem religije i izdajom judaizma, glavni razlozi suprotstavljanja cionizmu bili su slijedeći: 1) Uspostavljanje židovske države u Palestini neizbježno bi uzrokovalo sukob sa stanovništvom koje stoljećima živi i radi u toj zemlji:

"Ono što mi je najviše nedostajalo", rekao je proročanski Judah Magnes 1931. godine, "jeste nepostojanje bilo kakvog konstruktivnog prijedloga rješenja sukoba dvaju naroda bez pribjegavanja ratu... Židovi s pravom od svijeta traže pravdu... Ali, što se mene tiče, nisam spreman na postizanje pravde kroz nanošenje nepravde Arapima. Smatrao bih nepravdom staviti Arape pod židovsku vlast bez njihovog pristanka. Ako nisam za židovsku državu, onda je to samo iz razloga koji sam naveo: ne želim rat s arapskim svijetom".³⁹

Premda je Magnes pripadao cionističkom pokretu gotovo od početka, on je još 1923. godine pitao: "Hoće li Židovi ovdje (u Palestini) u nastojanju da stvore politički

39. Norman Bentwich, *For Zion's Sake: a Biography of Judah magnes*, Filadelfija, 1954., str. 188.

organizam, postati pobornici okrutne sile i militarizma, kao što je bio slučaj sa nekim od kasnih Hazmoneanaca" (predaka Makabeja - prim. pr.).⁴⁰

2) Politički cionizam ugrožava Židove širom svijeta tako što podstiče sumnju u njihovo dvostruko podaništvo, dvostruko državljanstvo. Američki savjet za judaizam, osnovan 31. augusta 1943. godine, na inicijativu 92 rabina koji su se sastali juna 1942. u Atlantic Cityu da protestiraju protiv plana stvaranja židovske države, ovako se izjasnio u svom manifestu:

"Morao je doći ovaj dan kad nam ne preostaje ništa drugo nego da viknemo 'Stanite!' Uvjetovanje američkog židovstva židovskom zastavom, židovskom vojskom i državom u Palestini, te dvojnim državljanstvom u Americi, više je nego što možemo prihvatiti... Sa stajališta našeg univerzalističkog tumačenja židovske historije i sudbine, kao i zbog brige za dobrobit i status židovskog naroda u drugim dijelovima svijeta, mi ne možemo pristati da podržimo politički naglasak kojem se u cionističkom programu sada daje najveći značaj. Ne možemo se oteti dojmu da se židovski nacionalizam kreće u pravcu stvaranja zabune kod naših sunarodnika u pogledu našeg mjesta i funkcije u društvu i odvratanja naše pažnje od historijske uloge koja nam namjenjuje da živimo kao vjerska zajednica gdje god boravili".⁴¹

Američki savjet za judaizam predložio je konkretno rješenje problema "raseljenih lica" (kako su ih kasnije počeli nazivati):

"Tražimo da Ujedinjene nacije osiguraju što je moguće prije repatrijaciju ili ponovno naseljavanje... svih onih naroda koji su istrgnuti iz svojih domova silama Osovine i... ustraju u svojim naporima da bez odgode osiguraju utočište izbjeglicama svih vjeroispovijesti, svih političkih

40. Ibid., str. 131.

41. Samuel Halperin, *The Political World of American Zionism*, Detroit, 1961., str. 84 i 85.

uvjerenja i svih nacionalnih pripadnosti... Za našu subraću Židove tražimo samo ovo: jednakost u pravima i dužnostima sa pripadnicima drugih nacija... Mi se suprotstavljamo naporima za uspostavljanje nacionalne židovske države u Palestini ili drugdje, kao filozofiji defetizma i filozofiji koja ne nudi praktično rješenje židovskog pitanja...

Palestina je dio izraelskog vjerskog naslijeđa, kao što je dio naslijeđa i druge dvije velike religije svijeta. Mi s radošću očekujemo uspostavljanje jedne demokratske autonomne vlade u Palestini, u kojoj će Židovi, muslimani i kršćani biti pravedno zastupljeni.

Pozivamo sve Židove da podrže naše tumačenje židovske sudbine i načina života tako što će se pridržavati najviših tradicija naše vjere. Vjerujemo da će ove istine biti osnova svakog programa pouzdanije budućnosti sačinjenog od strane slobodnih ljudi".⁴²

U to vrijeme, što se da zaključiti iz *Američkog židovskog godišnjaka za 1943.*, cionistički pokret u SAD imao je 207.000 članova. Tada je u SAD živjelo ukupno 5.000.000 Židova.

Treba istaći da, unatoč cionističkoj propagandi, imigracija u Palestinu nije ubrzana. Krajem 19. stoljeća u Palestini je bilo manje od 50.000 Židova. Dvije godine poslije Balfourove deklaracije iz 1917. godine još uvijek je bilo samo 65.000 Židova, koji su činili sedam procenata ukupnog stanovništva. Tokom 12 godina, od 1920. do 1932. godine, u Palestinu je došlo 118.387 Židova, tj. manje od jedan procent svjetske židovske populacije.

Procent Židova koji su izabrali Izrael za mjesto življenja ostao je vrlo mali čak i poslije užasnog hitlerovskog krvoprolića. Ben-Gurion je priznao ovaj neuspjeh prilikom audijencije jedne grupe Amerikanaca, 31. augusta 1949.: "Iako smo ostvarili naš plan o uspostavljanju židovske države, još smo na početku. Danas u Izraelu ima samo 900.000 Židova, jer je veći dio židovske populacije još

42. *New York Times*, 31. august 1943.

uvijek u drugim zemljama svijeta. Naš zadatak je da sve Židove dovedemo u Izrael".

U decembru 1951. godine Ben-Gurion je prekorio američke cionističke vođe što nisu prednjačili primjerom. "Ne možemo nabrojati ni pet vođa koji su se pomakli i došli u Izrael nakon što je država uspostavljena".⁴³

Izraelski lideri i njihovi pomagači u inozemstvu očajnički su prijetili antisemitizmom, jer im je bio neophodan u ostvarivanju cilja. Dr. Israel Goldstein je pisao: "Šta čekaju američki Židovi? Čekaju li Hitlera da ih silom istjera? Misle li da će biti pošteđeni tragedije koja je primorala Židove drugih zemalja da emigriraju?"⁴⁴

Tridesetak godina kasnije ni drugi odani pobornici države Izrael ne ustežu se da se pokažu jednako smiješnim. Čak i poslije pokolja u Sabri i Šatili, izvedenih pod pokroviteljstvom izraelske vojske, Švicarska židovska revija od 11. juna 1982. godine opravdala je svoje solidariziranje sa državnim terorizmom vođenim iz Jerusalema: "Otkako postoji Izrael mi smo u stanju koračati kroz život uzdignutih glava - to je činjenica koju nikad ne smijemo zaboraviti". Ovo bi čitaoca moglo navesti na pomisao da su Židovi u Švicarskoj prije 1948. godine bili u beznadežnoj situaciji!

Antisemitizam je neophodan cionizmu u postizanju zacrtanih ciljeva. Lično Herzl je pisao: "Židovi predstavljaju jedinstven narod i ne mogu se integritati u druge narode. Ipak, može da ih asimilira svako ono društvo u kojem se tokom dugog vremenskog perioda osjećaju sigurnim. A to neće nikad biti u našem interesu".

Da bi se vještački podstaklo useljavanje, ne samo da se ne isključuje nego se, naprotiv, preporučuje izmišljanje antisemitskog scenarija. Ustvari, useljavanje u Palestinu od samog početka podsticano je vještačkim sredstvima.

Navodimo tri primjera korišćenih postupaka:

43. *New York Times*, 31. decembar 1951.

44. *The Day*, *New York*, 15. mart 1950.

Prvi je primjer Jemenaca, koji su činili glavnu zajednicu istočnjačkih imigranata prije 1948. godine. Problem je bio u tome da se nađe zamjena za arapske radnike u obavljanju najneprivlačnijih poslova po istim niskim dnevnicama - poslova u zemljoradnji, tvornicama, privatnim kućama. Izvještaj dr. Thona iz Židovske agencije, podnijet 1908. godine, upućivao je na rješenje. Samo istočnjački Židovi mogu raditi poput Arapa, za arapske nadnice i da istovremeno doprinesu ostvarivanju cionističkog plana zapošljavanja "židovske radne snage" i eliminiranju palestinskih radnika. On je zaključio: "Da nam pođe za rukom da jemenske porodice ovdje trajno nastanimo, postigli bismo još nešto: jemenske žene i djevojke radile bi kao radna snaga u domaćinstvima umjesto arapskih žena i djevojaka koje trenutno obavljaju posao dvorkinja u gotovo svakoj doseljeničkoj obitelji po neumjerenoj naknadi od 20 do 25 francuskih franaka mjesečno".⁴⁵ I 1911. godine poslat je u Jemen jedan pseudopropovjednik - "cionistički socijalist" Warshavsky, preimenovan u tu svrhu u rabina Yavne'elia, da bi jemenskim Židovima najavio dolazak Mesije i Trećeg kraljevstva Izraela. Mnogo kasnije, 1948. godine, jemenski imigranti dovedeni u Izrael u operaciji nazvanoj "Čarobni ćilim", pjevali su u avionu koji ih je prevezio: "Davide! Davide, (tj. Ben-Gurione) kralju Izraela!". Operacija je izvedena u dvije etape, od decembra 1948. do marta 1949. i od jula 1949. do septembra 1950. godine, a stajala je pet miliona i 500.000 dolara.

Drugi primjer odnosi se na "raseljena lica" također iz 1948. godine. U to vrijeme u američkoj okupacionoj zoni bilo je samo između 100.000 i 114.000 "raseljenih" Židova. Unatoč žestokoj propagandi Židovske agencije, autor Klausnerovog izvještaja, nakon što je naglasio (prije Američke židovske konferencije, održane 2. maja 1948. godine), da "Židovi kao skupina pretežno odbijaju ići u Palestinu", bez okolišanja je rekao:

Ubijeđen sam da te ljude treba prisiliti da idu u Palestinu... Da bi se taj program realizirao neophodno je

da Židovska zajednica promijeni svoju opću politiku i da se umjesto staranja za udobnost raseljenih pobrine da im bude što neudobnije... Dalji korak bio bi stvaranje organizacije poput Haganaha (cionističke policije) koja bi imala zadatak da stalno uznemirava Židove..."

Osnovna preokupacija cionističkih vođa nije bila da im pomogne nego da ih natjera da idu u Palestinu. U jednom pismu cionističkoj izvršnoj vlasti, datiranom 17. decembra 1938. godine Ben-Gurion je već izražavao *strah* da bi progonjenim Židovima moglo poći za rukom da nađu utočište u zapadnim zemljama:

"Ako Židovi (Zapada) budu morali birati između pomaganja izbjeglicama, spasavanja Židova od koncentracionih logora i davanja pomoći za nacionalni muzej u Palestini, milosrđe će prevagnuti i sva energija ljudi bit će kanalizirana na spasavanje Židova iz raznih zemalja... tako da će cionizam biti izbrisan sa dnevnog reda".⁴⁶

Što se tiče vlada Zapadnih zemalja, tako spremnih da proliju licemjerne suze nad "pobjeglim od holokausta", one nisu oklijevale, kad je bilo u pitanju davanje utočišta izbjeglicama, nametnuti kote u broju primljenih. Od 2,500.000 Židova žrtava nacizma koji su pobjegli u inozemstvo između 1935. i 1943., jedva je nekih 8,5 procenata otišlo u Palestinu. Sjedinjene Američke Države prihvatile su 182.000 (manje od sedam odsto), a Britanija samo 67.000 (manje od dva odsto) izbjeglica. Ogromna većina (preko 75 procenata) izbjeglica našli su utočište u SSSR-u, odnosno 1,930.000.⁴⁷

45. Suština ovog izvještaja data je u *The History of the Zionist Settlements*, na hebrejskom jeziku, izdanje Masada Publications, Tel-Aviv; citirao Ilan Halevi, citirano djelo, str. 24.

46. Citirano u *The Other Israel*, objavio Matzpen, Tel-Aviv, 1968., str. 91.; preštampano Nathan Weistock u *Zionisme: False Messiah*, London, 1979., str. 136, 137.

47. Podaci iz njujorškog Instituta za židovska pitanja i iz djela Christophera Sykesa *Crossroads of Israel*, London, 1965., navedeni u Weistockovom citiranom djelu, str. 138.

"Mora se imati na umu", nastavlja rabin Klausner, "da imamo posla sa bolesnim ljudima. Njih ne treba pitati, njima treba reći šta da rade. Oni će kasnije osjećati zahvalnost".⁴⁸

U trećem primjeru riječ je o Židovima Iraka. Jezgro te zajednice stvoreno je prije dva i po milenija od izgnanika koje je poslije propasti Judinog kraljevstva, predvodio Nabukodonosor. Židovska zajednica - 110.000 ljudi 1948. godine - imala je čvrste korijene u zemlji. Glavni rabin Iraka Khedouri Sassoon istakao je: "Već hiljadu godina Židovi imaju ista prava i povlastice kao i Arapi i ne smatraju se nekim specifičnim odvojenim dijelom ove nacije".

Zatim je 1950. i 1951. godine došlo do izraelskih akata terorizma u Bagdadu. Budući da su se irački Židovi uzdržavali od useljavanja u Izrael, izraelske tajne službe nisu oklijevale da ih zaspu bombama kako bi ih ubijedile da su u opasnosti. Napad na sinagogu Masauda Shemtov završio se smrću triju i ranjavanjem više od dvadesetak osoba.⁴⁹ Tako je počela seoba pod nazivom "Operacija Alibaba".

Mogli bismo navesti još mnogo primjera, dajući prioritet ucjenama koje je u Latinskoj Americi organizirao politički cionizam. Židovska zajednica u Meksiku bila je svedena na status izraelske kolonije. U proljeće 1948. godine Ujedinjeni fond Meksika najavio je da će osobe koje odbiju dati doprinos ovom cionističkom fondu, ili čiji doprinosi ne budu odgovarajućeg iznosa, biti podvrgnute strogom suđenju, a njihova imena javno objelodanjena. Prvo takvo

48. Citirano u *What Price Israel?* Alfreda Lilienthala, New York, 1953. (preštampano Institut za palestinske studije 1969.) str. 195.

49. Izveštaj o ovim provokativnim aktima pojavio se u izraelskom tjedniku *Ha'olah Haze* 20. aprila i 1. juna 1966. Augusta 1972. potvrdio ga je Kokhavi Shemesh u novinama *Black Panthers*, a novinar Baruch Nadal u jednom upitniku upućenom Mordekai Ben-Poratu putem Višeg suda u Tel-Avivu, 7. novembra 1977.: vidjeti izvještaj u *Yediot Aharonot*, 8. novembra 1977.; koji je citirao Ilan Halevi u navedenom djelu, str. 29.

"suđenje" objavljeno u novinama Mexico Citya *Die Stimme* 9. juna 1948. godine. Ovaj sistem proširen je i na druge zemlje Latinske Amerike. Tvrdoglavi urugvajski Židovi Montevidea koji su 1949. godine odbili platiti dva odsto poreza na imetak, koliko su tražili cionistički lideri, bio je onemogućen pristup u sinagogu, kao i sklapanje braka, sahrana i obrezivanje uz učešće rabina.⁵⁰ Isti postupci prošireni su na Argentinu, Brazil i Peru.⁵¹

Cionistički pokušaj da sve Židove svijeta nastani u Palestini nije uspio, što je bila sretna okolnost ne samo za neke zemlje koje bi bile uskraćene za doprinose svojih židovskih građana, nego i za Srednji istok, gdje bi veliki imigracioni val još više ojačao težnju cionističke države ka stalnoj agresiji prema arapskim susjedima sa svrhom sticanja "životnog prostora". Međutim, insistiranje da se iz države Izrael vlada svim Židovima "dijaspore" i dalje je aktualno. Dok je Ben-Gurion bio premijer, ustanovio je "kolektivnu obavezu Cionističke organizacije i Cionističkog pokreta da pomažu državu Izrael u svim uvjetima i pod svim okolnostima... To je značilo pomagati državu bez obzira žele li ili ne vlade kojima dotični Židovi duguju građansku lojalnost".⁵² Na Svjetskom cionističkom kongresu ovo je bilo prihvaćeno u smislu "bezuvjetne suradnje sa državom i vladom Izraela. "Oponenti su isticali da je davanje takvog statusa Svjetskom cionističkom pokretu stavljalo Židove van Izraela u delikatani položaj koji bi mogao "s izvjesnim opravdanjem uliti strah od obaveze dvostruke državne odanosti".⁵³

Usred invazije na Liban, 10. juna 1982. godine, u cirkularnom pismu kojim je traženo prikupljanje novca za državu Izrael, predsjednik švicarskog odsjeka "Action Israel" - mr. Nessim D. Gaon je pisao: "Vojska Izraela se

50. *Jewish Post*, 20. aprila 1949.

51. *Imprensa Israelita* (Rio de Janeiro), 20. jula 1948.; *Nossa Voz* (Sao Paulo), 28. jula 1948.; Židovska telegrafska agencija (*Benos Aires*), 2. august 1948.

52. *Jerusalem Post*, 17. augusta 1951.

53. Zvanični zapisnik 23. Svjetskog cionističkog kongresa, 1951.

stara za vojni front; drugi front, tj. privreda Izraela je u vašim rukama. Potpomognite ga koliko god vam mogućnosti dopuštaju, dokazujući tako još jednom da je židovski narod jedinstven i nedjeljiv".

Isti stav bezuvjetne i *a priori* podrške, čak kad je i zločin u pitanju, izrazio je i Alain Rothschild kad je u intervjuu *France Soir* , 27. septembra 1982. godine, neposredno poslije masakra u Sabri i Šatili, ispred Predstavničkog vijeća židovskih institucija u Francuskoj, rekao: "Značaj ovih događaja iskrivljen je pokušajem da se napadne i uprlja židovska zajednica i narod općenito kako bi bio nagnan da još jedanput poraese prvobitni grijeh zato što se zove židovskim. Potpuno se previđaju pravi izvršioci, a to su bili Libanci". Ovo je identično Beginovim riječima: "*Nežidovi ubijaju nežidove*" - zaboravljajući pri tome spomenuti da su ovi kriminalci bili "izvršitelji" koje je naoružala država Izrael i koji su mogli izvršiti akciju zahvaljujući Sharonu, jer im je otvorio logore, okružio ih svojim trupama i raketama osvjetljavao zvjerstva koja su se vršili pred očima njegovih vojnika.⁵⁴ Beginu, kao i Rothschildu, ukazivanje na ovaj zločin ravno je "antisemitizmu" protiv "židovske zajednice"!

54. Vidjeti knjigu Ammona Kapeliuka o Sabri i Šatili, *Enquete sur un massacre*, Paris, izdanje Du Seuil, 1982.

II

IZRAELSKA VANJSKA POLITIKA: EKSPANZIONIZAM

"Predložio bih vam da se pravovremeno vratite programu 'Velike Palestine' prije nego što bude prekas- no... Bazelski program mora sadržavati riječi *Velika Palestina* ili *Palestina i susjedne zemlje* - sve drugo je besmislica. Ne možete dovesti deset miliona Židova u zemlju od 25.000 kvadratnih kilometara." ¹

Ovo pismo, koje je 29. oktobra 1899. godine Theodoru Herzlu uputio jedan od njegovih bliskih prijatelja i savjetnika David Trietsch, vrlo jasno izražava skrivenu logiku cionističke vanjske politike.

Samo načelo cionizma - preobratiti židovstvo iz religije u naciju i državu, smatrati sve Židove svijeta pripadnicima te nacije, boriti se da se oni dovedu u židovsku državu - neizbježno je uvuklo Izrael u niz ekspanzionističkih ratova u svrhu saposijedanja "životnog prostora" (Hitlerov *Lebensraum*). Cijela historija napada i aneksija države Izrael proizišla je iz ove nepopustljive logike političkog cionizma.

Jedina razlika između militarističko-ekspanzionističkog izraelskog i nacističkog udara je u tome što se u ideologiji i mitologiji koje prate izraelski, naglasak ne stavlja samo na

1. Oscar Rabinowicz, *A Jewish Cyprus Project*, New York, 1962., str. 17.

mit o rasi nego, još u jačoj mjeri, na pseudobiblijski mit o "obećanju", protumačen u čisto plemenskom smislu - ne u duhovnom smislu mesijskog kraljevstva Božijeg, nego u materijalističkom, teritorijalnom smislu riječi "zemlja". Stih u *Postanju* (XV,18): "Tvom sjemenu sam dao ovu zemlju, od rijeke Egipat do velike rijeke, rijeke Eufrat", shvaća se kao politički i vojni program ² kao historijska realnost i dokument o vlasništvu, kao da je "sjeme" Abrahamovo definirano kontinuitetom po krvi a ne po pripadnosti zajedničkoj vjeri; kao da iz ovog "sjemena", čak shvaćenog u organskom smislu, treba izuzeti Arape, koji su prema *Postanju* potomci Ismaila, najstarijeg Abrahamovog sina, kao i cio onaj dio čovječanstva koji u Abrahamovom prinošenju žrtve vidi prauzor svoje vjere; kao da mitološku genealogiju današnjih Židova kao potomaka drevnih stanovnika Kanana treba uzeti za istinitu, dok, čak ni po biološkoj osnovi ni po historijskim dokazima Židovi današnjice - proizišli, kao i svi drugi, iz mješavine mnogo različitih naroda, od Krima do Jemena i od Etiopije do Španije - nemaju pravo da zahtijevaju naslijeđe "predaka" koji i nisu njihovi i da isključuju domaće stanovništvo muslimanskih i kršćanskih Arapa koji su daleko sigurniji nosioci etničkog i teritorijalnog naslijeđa stanovnika Davidovog kraljevstva od poljskih, ruskih, rumunskih, mađarskih, jemenskih i sjeveroafričkih doseljenika, koje samo najstrašnija cionistička propaganda može prikazivati kao nacionalnu cjelinu, prepoznatljivu, prema mišljenju nacističkih rasista, bilo po fizičkim (oblik lobanje ili nosa) ili psihičkim karakteristikama.

2. Herzl u *Dnevnicima* bilježi razgovor sa svojim prijateljem velečasnim Willaiaom Hechlerom, nežidovom cionistom, župnikom u britanskoj ambasadi u Beču, koji su vodili putujući *Orient ekspresom*. "U odjeljku je razmotao svoje karte Palestine i davao mi beskonačne upute. Sjeverne granice trebaju biti planine okrenute ka Cappadocia (tj. Taurus planine u Turskoj - prev.); južna granica treba biti Suecki kanal. Slogan koji treba pustiti u opticaj je "Palestina Davida i Solomona".

(*Complete Diaries of Theodor Herzl*, London, 1960., sveska 1, str. 342.).

Pa, ipak, na temelju ove legende o "Velikom Izraelu" obećanom njihovim navodnim precima i selektivnog umačenja Biblije, izraelski lideri stalno "opravdavaju" svoju ekspanzionističku politiku agresije i aneksije, provodeći ih u ime bajkovitih bajki.

"Ako postoji Knjiga Biblije", rekao je Moshe Dayan u augustu 1967. godine, "i Narod Knjige, oruđa mora postojati i Zemlja Biblije - Zemlja sudija i patrijarha, tu negdje u Jerusalemu, Hebronu, Jerihonu i okolini".³ Ovakva "načela" čine i granice rastegljivim: "Uzmite američku Deklaraciju o nezavisnosti, naprimjer. U njoj nema ni spomena o teritorijalnim granicama. Mi nismo obavezni da navoditi granice naše države".⁴ Ben-Gurinovo pozivanje na američki "precedent" vrlo je znakovito, jer se tamo granica, zaista, čitavo jedno stoljeće stalno pomjerala prema zapadu dok nije stigla do Pacifika, uz neprekidno uznemiravanje Indijanaca kojim ih se željelo izgnati sa zemlje da bi se napravilo mjesta pridošlicama.

Ben-Gurion je vrlo otvoreno rekao: "Nama ne odgovara status quo. Uspostavili smo dinamičnu državu i čvrsto smo se odlučili za stvaranje i reformu, gradnju i ekspanziju".⁵

Politička praksa potpuno je u skladu s ovom izuzetnom teorijom: zemlja je okupirana a njezino stanovništvo protjerano. Od samog početka cionistička država u svojoj biti počiva na zakonu džungle. Izraelski lideri nisu nikad uvažili rezoluciju UN o podjeli Palestine. Već smo spomenuli da su u periodu između rezolucije o podjeli, izglasane 29. novembra 1947. godine, i okončanja britanskog mandata, cionistički komandosi zauzeli područja dodijeljena Arapima, kao što su Jaffa i Acra. Kad su arapske države pokušale intervenirati da bi zaštitile Palestince od pokolja kakav se desio u Deir Yasinu (9. aprila 1948. godine), lideri cionističke države taj čin su

3. *Jerusalem Post*, 10. augusta 1967.

4. Ben-Gurinov dnevnik, 14. maj 1948. godine, naveo Michael Bar-Zohar, *The Armed Prophet*, London, 1967., str. 133.

5. Ben-Gurion, *Rebirth and Destiny of Israel*, Njujork, 1954., str. 419.

uzeli za izgovor kao aneksiju novih teritorija. Premda su in UN dodijelile 56 procenata teritorije Palestine, krajen prvog izraelsko-arapskog rata cionisti su držali čitavih 80 procenata.

U vesi sa ekspanziom, trebalo je proširiti još jednu legendu, legendu o konfrontiranju malog Davida i arapskog Golijata, koja se koristi ne samo za izazivanje samilosti prema ovom "malom narodu" čija je sigurnost ugrožena, nego i za uzdizanje njegove vojničke odvažnosti. Ne uzimajući čak u obzir današnju situaciju kad izraelska armija posjeduje znatno nadmoćnije oružje, i po količini i kakvoći od svih arapskih zemalja zajedno, treba naglasiti da su 1948. godine udružene snage Egipta, Sirije, Jordana Libana i Iraka brojale manje od 22.000 ljudi naspram 65.000 izraelskih vojnika.

Međutim, činilo se da su izraelski lideri smatrali ova prvi udar nezadovoljavajućim. *New York Times* je, 9 marta 1964. godine, objavio intervju sa Ben-Gurionom koji se do tada već bio povukao. "On je rekao da je izraelska teritorija mogla biti veća da je Moshe Dayan bio glavnokomandujući tokom rata 1948.godine". General Allon, u čijim rukama je bila glavnina komande za vrijeme rata, izjavio je:

"Kad je premijer i ministar odbrane (Ben-Gurion, na koga je predsjednik Truman vršio snažan pritisak) naredio zaustavljanje napredovanja naše armije, mi smo bili skoro na vrhuncu pobjede na svim frontovima od vitalnog značaja, od rijeke Litani - na sjeveru, do Sinajske pustinje - na jugozapadu. Još nekoliko dana borbi moglo nam je omogućiti... da oslobodimo cijelu zemlju".

Taj zadatak je, međutim, bio samo odgođen. Kad je predsjednik Nasser nacionalizirao Suecki kanal, lideri Izraela su u tom potezu vidjeli mogućnost novog teritorijalnog širenja, paktirajući i sa Britancima i sa Francuzima. Britanci su bili spremni da se angažiraju, jer je Kanal za njih bio od izuzetnog značaja, a Francuzi su, s obzirom

na angažiranost u alžirskom ratu, gajili nade da će udariti po liderima alžirske borbe i njihovim saveznicima u Egiptu. Operacija je dogovorena u Francuskoj. Moshe Dayan i Shimon Peres sklopili su dogovor sa generalom Challeom (kasnije jednim od vođa "generalske zavjere" u Alžiru) i francuskom Vvladom.⁶

Ekspedicija je zaustavljena čvrstim kočenjem Amerikana i Sovjeta. Međutim, "veliki plan" je ostao. Menachem Begin već je bio izjavio: "Eretz Izrael biti će restauriran narodu Izraela. Cio. I zauvijek".⁷

Godine 1967. izraelski lideri donijeli su odluku da učine još jedan skok naprijed. Rat je bio jedan od najboljih načina rješavanja unutrašnjih problema. Od 950.000 aktivnog stanovništva, bilo je 96.000 nezaposlenih. Iseljavanje je premašilo useljavanje. Te godine Izrael je napustilo 10.000 građana. Priliv u fondove od utjerivanje novca u dijaspori (osobito u SAD) bio je na najnižem mogućem nivou. Pobjedonosni rat bi jednim zamahom omogućio rješavanje svih tih problema - mobilizacijom i zauzećem nove teritorije okončali bi se nezaposlenost, buka oko prijetnji izraelskoj "sigurnosti" stimulirala bi prikupljanje novca u svijetu, a vojna pobjeda ulila bi ponovo povjerenje potencijalnim useljenicima.

Ideja "preventivnog rata" bila je sastavni dio logike cionističkog sistema. Begin je, 12. oktobra 1955. godine, objavio u Knesetu: "Duboko vjerujem da je neophodno, bez daljnjeg oklijevanja, otpočeti preventivni rat protiv arapskih država. Time ćemo postići dva cilja: uništenje arapske moći i proširenje naše teritorije".

"Preventivni rat" iz 1967. godine ili "šestodnevni rat" započeo je operacijom koja je ličila operaciji japanskih fašista kad su 7. decembra 1941. godine u Pearl Harb-

6. N. Lau Lavie, *Moshe Dayan: a Biography*, London, 1968., str. 156.

7. Menachem Begin, *The Revolt: The Story of the Irgun*, London, 1951., str. 335. *The New York Times*, 29. novembra 1967., citirao je primjedbu generala De Gaullea: "Tokom sukoba oko Sueca 1956. Izraelci su se pojavili kao ratnička dražava, odlučna da se proširi".

ouru, bez objave rata, iznenadili i uništili američku pacifičku flotu. Bez objave rata, 5. juna 1967. godine izraelske eskadrile uništile su egipatske zračne snage na zemlji.

Premijer Levi Eshkol, je 12. juna iste godine, rekao u Knesetu da je "samo postojanje države Izrael visilo o koncu, ali su nade arapskih vođa o uništenju Izraela osujećene". Nijedan izraelski vođa nije mogao povjerovati u tu laž, koja je bila namijenjena samo naivnima u zemlji i izvan nje. Bivši ministar Mordechai Ben-Tov javno ju je opovrgao: "Cijela priča o opasnosti od eksterminacije izmišljena je u svakoj i najmanjoj pojedinosti i preuveličana *a posteriori* da bi se opravdala aneksija nove arapske teritorije".⁸ Od vojnih autoriteta ovo je potvrdio general Ezer Weizmann: "Nikad nije postojala opasnost od istrebljenja",⁹ a i general Mattityahu Peled: "Teza po kojoj je nad nama visila opasnost genocida juna 1967. godine i prema kojoj se Izrael borio za svoje fizičko preživljavanje bila je samo blef, koji je nastao i bio podgrijavao tek poslije rata".¹⁰ Čak je i general Rabin pisao: "Ne vjerujem da je Nasser želio rat. Dvije divizije koje je poslao na Sinaj 14. maja ne bi bile dovoljne da otpočne napad na Izrael. On je to znao i mi smo to znali".¹¹

Agresija pomognuta lažima omogućila je Izraelu da zauzme Sinaj. Laž je uz agresiju odigrala značajnu ulogu, jer su zvaničnici cionističke države stalno tvrdili da im aneksija nije bila cilj.

"Izrael ne priželjkuje nikakvu teritoriju nijednog svog susjeda", rekao je izraelski predstavnik u UN Michael Comay, 8. novembra 1966. godine. (Dokumenat UN A/SPC, PV 505.) "Nemamo nikakvih osvajačkih namjera", bile su riječi Moshe Dayana u radio emisiji 5. juna 1967. godine. Bitno je ove izjave uporediti sa izjavama generala

8. *Al-Hamishmar*, 14. april 1972.

9. *Ma'ariv*, 19. april 1972.

10. *Ha'aretz*, 19. mart 1972.

11. *Ibid.*, (citirao *Le Monde*, 3. jun 1972.).

Hoda, zapovjednika izraelskih zračnih snaga: "Plan dug 16 godina realiziran je u onih početnih 80 minuta" (misleći na napad od 5. juna 1967. godine). "Mi smo živjeli s tim planom, sanjali ga, hranili se njim. Stalno smo ga usavršavali".¹²

Zločin se isplatio. Poslije 1967. godine cionisti su držali tri puta veću teritoriju od one koja im je bila dodijeljena podjelom iz 1947. godine. Međutim, apetitet za novim teritorijama nije bio uvažen.

U julu 1968. godine Moshe Dayan je izjavio:

"Tokom zadnjih stotinu godina naš narod prolazi kroz proces stvaranje države i nacije, ekspanzije, pridobijanja novih Židova i građenja novih naselja s ciljem proširenja naših granica. Neka nijedan Židov ne pomisli da je proces okončan. Neka nijedan Židov ne kaže da smo se primakli kraju puta."¹³

U jednom intervjuu 1972. godine, gospođi Goldi Meir postavljeno je pitanje: "Koliku teritoriju smatrate nužnom kad je u pitanju izraelska sigurnost?" Odgovorila je:

"Ako hoćete da kažete da se očekuje da povučem nekakvu crtu, to mi nismo uradili. Ali, jedna od glavnih tačaka izraelske politike jeste da nikakav mirovni sporazum ne može današnje granice vratiti na crte od 4. juna 1967. godine. U granicama mora biti promjena. Iz razloga sigurnosti, mi želimo promjene na svim našim granicama".

Nakon zaustavljanja koje je pretrpjela 1973. godine, izraelska kolonijalna politika opet nepopustljivo grabi naprijed, naročito poslije sporazuma postignutog u Camp Davidu septembra 1978. (egipatskog "Münchena"). On je omogućio umnožavanje naselja na okupiranim teritorijama, aneksiju Jerusalema i Golanske visoravni i 1982. godine invaziju na Liban.

Ono što invaziju na Liban ljeta 1982. godine čini tako

12. *Sunday Times*, 16. jul 1967.

13. *Ma'ariv*, 7. jul 1968.

značajnom nije ni njezina izuzetnost ni neočekivanost. Ta operacija je pripremana godinama. Ona je spadala u logiku borbe izraelskog kolonijalizma i fašizma za *Lebensraum*. Nova je činjenica da su brojni Židovi u svijetu, a neki i u samom Izraelu, uz milione drugih ljudi u svijetu, prvi put počeli postajati svjesni prijevare čijim su žrtvama bili više od trećine stoljeća: tragično je da su se trebali desiti pokolji hiljada ljudi, žena, djece i staraca, razaranje Bejruta, sramota Sabre i Šatile, da bi, kroz mit kojim su bili zaslepljeni, nazreli pravo lice doktrine političkog cionizma i aktualne političke prakse države Izrael - lice kolonijalizma, rasizma pa čak sve više i fašizma.

Prvi izgovor koji je korišćen za agresiju na Liban bio je napad na izraelskog ambasadora u Londonu, koji je odmah pripisan PLO-u. Nakon što su zločinci uhapšeni i policijska istraga provedena, gospođa Margaret Thatcher javno je obznanila da je "popis imena žrtava napada" koji je pronađen kod osoba okrivljenih za atentat na izraelskog ambasadora u Londonu sadržavao i ime predstavnika PLO-a u Londonu. Ako je šef ureda PLO-a bio jedna od meta, napadači vjerovatno ne bi uživali veliku podršku Palestinaca, kako je Izrael tvrdio: "Ne vjerujem da je napad izvršen s ciljem odmazde", rekla je gospođa Tahtcher u intervjuu BBC-u. "Moguće je da su napadom na ambasadora Argova željeli dovesti do novih neprijateljstava na Srednjem istoku, no vjerujem da to nije bio uzrok".¹⁴

Ovo odbacivanje izraelske propagande prošlo je u Francuskoj gotovo nezapaženo, premda je srušilo legendu o "legitimnoj odbrani", koja je bila izgovor za obnovljeni napad.

Potom je uslijedila još jedna laž o ciljevima rata, koji je sada kršten kao "mirovna operacija u Galileji". Prema novom podmetanju, cilj je bio stvaranje sigurnosne zone u dubini od 40 kilometara duž granice. Snage UN dopustile su izraelskoj armiji da prođe kroz njihove linije i krene na

14. *International Herald Tribune*, 8. jun 1982.

Bejrut. Kad je Bejrut bio razoren, Begin je nad ruševinama grada uspostavio predsjednika Libana kojeg je Izrael već odavno pripremao i oblikovao da posluži njegovim ciljevima. Kad se on, međutim, i kao takav pokazao nedovoljno poslušnim, Bashir Gemayel je ubijen u svojim službenim prostorijama - koje su bile okružene izraelskim snagama i nedokučive bez njihove suradnje. Ubojstvo je ponovo poslužilo kao izgovor potpunijoj okupaciji izraelske vojske, da bi se, kako je tvrdila izraelska vlada, uspostavio red i spriječio poravnavanje računa. I tako se desilo da su, na svega 200 metara od izraelskog štaba, pred izraelskim očima i svjetlošću njihovih reflektora, noću, u pogromu koji je trajao dva dana, ubijeni oni čije istrebljenje je bilo cilj izraelskih vođa još od samog početka. A Begin je to komentirao riječima: "*Nežidovi ubijaju nežidove*".

Ovo je samo vanjski aspekt priče. Međutim, važno je shvatiti njeno unutrašnje značenje kao jedan od momenata u ostvarenju plana političkog cionizma - "Velikog Izraela".

Da bi se ustanovilo da zauzimanje Libana nema nikakve veze sa pokušajem ubojstva izraelskog ambasadora u Londonu ili sa bilo kakvom ugroženošću Galileje, dovoljno je "Cilj - Liban" samo uvrstiti u scenarij cionističkog plana o "Velikom Izraelu".

Još u vrijeme kad nijedan izraelski diplomat nije bio napadnut, kad PLO nije postojao i kad terorizam nije ugrožavao Galileju, zauzeće Libana bilo je planirano kao stavka na kalendaru cionističkih aneksija. U svom dnevniku za 21. maj 1948. godine, Ben-Gurion je zapisao:

"Liban je Ahilova peta arapske koalicije. Muslimanska vrhovna vlast u ovoj zemlji vještačka je i lahko se može ukloniti. Tamo treba uspostaviti kršćansku državu, čija južna granica će ići rijekom Litani. S tom državom mi bismo potpisali ugovor o savezništvu. Zatim, nakon što bismo slomili snagu arapske vojske i bombardirali Aman, izbrisali bismo Transjordan sa geografske karte; potom bi uslijedio pad Sirije. I ako bi se Egipat još

usuđivao suprotstavi nam se ratom, bombardirali bismo Port Said, Aleksandriju i Kairo. Tako bismo okončali rat i naplatili za Egipat, Asiriju i Kaldeju u ime naših predaka".¹⁵

U svjetlu nedavnih događaja, jasno se vidi kako mitološko fantaziranje megalomanskog cionizma može stajati krvi i suza hiljada živih ljudi.

Mnogo prije izgovora koji su izmišljeni u svrhu realizacije Ben-Gurionovog scenarija, Moshe Dayan ga je vrlo precizno oblikovao. Negdje 1954. godine, kad je major Hadad, Beginov krvavi posilni, bio još dijete, evo šta je bio Dayanov plan, koji nam je Moshe Sharett, bivši izraelski premijer, otkrio u svom dnevniku:

"Po njegovom mišljenju (Dayanovom) potrebno je samo naći nekog oficira, možda je dovoljan i čin majora, kojeg treba pridobiti ili kupiti novcem da bi pristao da se proglasi Spasiteljem Maronita. Onda će izraelska armija ući u Liban, okupirati potrebnu teritoriju i uspostaviti kršćanski režim koji će biti u savezništvu s Izraelom. Teritorija južno od rijeke Litani bit će u potpunosti pripojena Izraelu..."¹⁶

Poslije nekoliko dana Sharett je zapisao: "Šef Štaba podržava plan da se unajmi (libanski) oficir koji će pristati na ulogu marionete. Odgovarajući na njegov poziv za pomoć u oslobađanju Libana od muslimanskih tlačitelja, izraelska armija će moći krenuti u napad".¹⁷

Dakle, kroz legende o "sigurnosti" i "miru u Galileji" lahko je sagledati od kakvog je značaja za Izrael bio rat u Libanu. Dalje pojašnjenje dao je novi Beginov ministar, profesor Ne'eman (iz ultra desne vjerske stranke Tehiya) 1982.:

15. Naveo Michael Bar-Zohr u *The Armed Prophet*, citirano djelo, str. 139.-140.

16. Navela Livia Rokach u svom djelu *Israel's Sacred Terrorism*, Belmont, Mass., 1980., str. 28. (Sharettov dnevnik za 16. maj 1954.).

17. Ibid., str. 29 (Sharettov dnevnik za 28. maj 1954.).

"Tako sada Izrael ima sjajnu priliku ustanoviti novi por-edak u Libanu... Izraelske odbrambene snage moraju biti spremne za dugi boravak u toj zemlji... U međuvremenu, Izrael će imati mogućnost da dosegne nivo društveno-privrednog ili tehnološkog razvoja u susjednom regionu koji je geografski i historijski sastavni dio Eretz Izraela... Možda bude moguća integracija i pojasa južno od rijeke Litani..."¹⁸

Prirodno, kao i poslije svake eskalacije, izraelski lideri su podvlačili da će biti potreban i dalji pritisak da bi se ostvario dugoročni plan političkog cionizma. Tom prilikom Ariel Sharon je prvi podvukao da je do datog momenta Izrael "ostvario samo mali dio posla".¹⁹

Ovaj rat, kao i svi drugi izraelski ratovi, po riječima profesora Leibowitza, koje je hrabro izgovorio na konferenciji za štampu 14. juna 1982. godine u Jerusalemu, "imao je za cilj pripremu za slijedeći rat". Činilo se da cionistički lideri dosljedno primjenjuju stih iz Jošueine knjige u kojem se kaže: "Svako mjesto na koje zakoračite svojim stopalom mjesto je koje vam ja dajem" (Jošua, i, 3).

To i jeste koncepcija "Velikog Izraela", neprekidni cilj političkog cionizma, kako je istakao (rezervni) general Shlomo Gazit, sada predsjednik Ben-Hurionovog univerziteta u Beershebi, govoreći o suštinskim ciljevima izraelskog sukoba s Arapima:

"Prvi zadatak je osigurati da se historijski Eretz Izrael ponovo ne raskomada. Drugi zadatak je osigurati da historijski Eretz Izrael ostane pod apsolutnom kontrolom Židova, i k tome da u svojoj osnovi ostane židovska država. Treći zadatak je puno rješenje problema Arapa u

18. *Jerusalem Post*, 24. juna 1982. Prisjetimo se da je u pismu upućenom Pariškoj mirovnoj konferenciji 1919. godine Chaim Weizmann zahtijevao da sjeverna granica uključuje "sjeverne i južne obale rijeke Litani, do 33 stepena i 45 minuta sjeverne širine", tj. da ide linijom između Sidona i Bejruta.

19. Intervju koji je Sharon dao Oriani Fallaci, u milanskom časopisu *Europa*, 28. augusta 1982; (*London Times*, 30. august 1982.).

historijskom Eretz Izraelu... Rješenje za Arape mora se naći izvan granica historijskog Eretz Izraela".²⁰

Istjerivanje Arapa iz Palestine i destabilizacija i dezintegracija arapskih zemalja - dvije su važne tačke cionističkog programa.

U članku Odeda Yinona koji je objavljen u jerusalemskom časopisu *Kivunim* (Smjernice) a koji izdaje Svjetska cionistička organizacija (No. 14, februara 1982.), izložena je "strategija Izraela 80-ih godina". Članak otkriva mehanizam kojim se država Izrael, prevazilazeći sve ranije agresije, namjerava angažirati u sistemskoj i općenitoj intervenciji protiv struktura svih susjednih arapskih zemalja, s ciljem da dovede do njihovog sloma.

Pothvat takvih razmjera, uz bezuvjetnu i neograničenu podršku SAD Izraelu bi neizbježno podigao napetost ne samo u arapskim i drugim muslimanskim zemljama nego i u čitavom Trećem svijetu. Sovjetski Savez se ne bi mogao uzdržati od intervencije... Stoga ovaj plan predstavlja i najopasniji detonator trećeg svjetskog rata, s mogućnošću uzajamnog nuklearnog djelovanja koje bi završilo pogibeljno za planetu kao cjelinu.

Kad bi se provodio na način koji bi doveo do njegovih krajnjih posljedica (a članak o kojem je riječ pokazuje da su cionistički lideri, po logici svoje doktrine i svojim ludostima, tih posljedica sasvim svjesni), cionistički plan ne bi ugrozio samo ograničeni dio svijeta, postao bi prijetnja svim narodima. Megalomanski cionistički ciljevi su tim opasniji što je do sada, čak i u svojim najluđim mitološkim spekulacijama, cionistička država ostvarila svaki zadatak koji je sebi postavila.

Iz tog razloga reproducirat ćemo najznačajnije odlomke ovog članka koji potiče iz Svjetske cionističke organizacije i otkriva ciljeve koji se u okviru današnjih okolnosti podudaraju sa stoljetnim snom o "Velikom Izraelu" odgojenom u njedrima političkog cionizma:

20. *Yediot Aharonot*, 15. januar 1982.

"Ponovo dobiti Sinajski poluotok, s njegovim sadašnjim potencijalnim resursima, prvorazredni je politički cilj koji je opstruiran Camp Davidom i mirovnim sporazumima. Bez nafte i prihoda od nje, a s obzirom na našu ogromnu sadašnju potrošnju..., morat ćemo raditi u smislu restauracije situacije na statusu quo koji je postojao na Sinaju prije Sadatove posjete i krivo shvaćenog mirovnog sporazuma koji je potpisan marta 1979. godine...

Privredna situacija u Egiptu, priroda režima i njegova panarapska politika dovest će do takve situacije da... će Izrael biti primoran na djelovanje, izravno ili posredno, da bi opet uspostavio kontrolu nad Sinajem... Zbog unutrašnjih sukoba, Egipat ne predstavlja vojno-strateški problem, i u roku od dan-dva može biti vraćen na položaj na kojem se nalazio poslije janskog rata 1967. godine. Mit o Egiptu kao snažnoj vodećoj sili arapskog svijeta... zasigurno nije preživio 1967... Moć Egipta, u odnosu na sam Izrael a i na ostatak arapskog svijeta, opao je od 1967. godine za oko 50 procenata... Za kratko vrijeme, zbog ponovnog zadobijanja Sinaja, Egipat će steći nekoliko tačaka na naš račun ali... to neće promijeniti odnos snaga u njegovu korist. Što se tiče postojećeg domaćeg imidža, Egipat je već mrtvac, osobito ako se uzme u obzir rastući jaz između muslimana i kršćana. Teritorijalno rasparčavanje Egipta na geografski odvojene oblasti politički je cilj Izraela tokom osamdesetih godina na zapadnom frontu...

Ako se Egipat raspadne, zemlje poput Libije i Sudana, ili čak i udaljenije zemlje, neće nastaviti da postoje u sadašnjem obliku nego će podijeliti sudbinu s Egiptom u pogledu raspada i propasti. Vizija kršćanske koptske države u gornjem Egiptu, uz nekoliko slabih država sa veoma lokaliziranom moći i bez centralne vlade kakva je postojala do sada, ključ je historijskog razvoja koji, premda zaustavljen mirovnim sporazumom, na kraju krajeva izgleda neizbježan.

Iako se u svjetlu trenutačnih događaja zapadni front čini problematičnijim, ustvari, manje je komplikovan od istočnog... Potpuni raspad Libana na pet pokrajina služi kao

presedan za cio arapski svijet... Kasniji raspad Sirije Iraka u etnički ili vjerski homogene oblasti... primarni je dugoročni cilj Izraela, dok je primarni kratkoročni plan slamanje vojne moći tih država... Sirija će, prema vjerskoj i etničkoj strukturi, biti razbijena na nekoliko državica... tako da će uz obalu biti šiitska država Alawi, zatim dvije sunitske državice oko Alepa i Damaska, koje će biti neprijateljski nastrojene prema svom sjevernom susjedu, dok će Druzi svoju državu osnovati možda i na našem Golanu ali zasigurno u Hauranu i Sjevernom Jordanu. Čva država bit će garant mira i sigurnosti na duže staze, a ovaj cilj nam je već danas nadohvat ruke.

Irak, s jedne strane bogat naftom, ali s druge pritisnut unutrašnjim sukobima, čvrsto je na nišanu Izraela. Disolucija ove zemlje za nas je čak važnija od raspada Sirije. Irak je jači od Sirije i, kratkoročno gledano, moć Iraka predstavlja najveću prijetnju Izraelu. Rat između Iraka i Sirije... pocijepat će Irak i dovesti do unutrašnjeg kolapsa čak prije nego što i bude u stanju organizirati borbu na širokom frontu protiv nas. Svaka vrsta međuarapske konfrontacije kratkoročno će biti od koristi i približit će nam ostvarenje višeg cilja, tj. razbijanja Iraka... Dakle, najmanje tri države uspostaviti će se oko tri važnija grada - Basre, Bagdada i Mosula; šiitske oblasti na jugu odvojiti će se od sunitskog i kurdskog sjevera. Možda će sadašnji iransko-irački rat produbiti ovu polarizaciju.

Cijeli arabijski poluotok prirodno je predodređen za disoluciju, što zbog unutrašnjih, što zbog vanjskih pritiska. Do nje će nesumnjivo doći u Saudijskoj Arabiji, bez obzira hoće li privredna moć te zemlje, koja počiva na nafti, ostati snažna ili će slabiti. Unutrašnji sukobi i raspad prirodan su proces koji će se desiti kao rezultat sadašnjeg političkog ustrojstva.

Jordan je naš strateški cilj, sa rokom realizacije u neposrednoj budućnosti, ali ne na dugi rok, jer po okončanju duge vladavine kralja Huseina i prijenosa vlasti na Palestinca, ova zemlja za nas neće predstavljati nikakvu stvarnu prijetnju... Izraelsku politiku, i u ratu i u miru, treba

usmjeriti na likvidaciju Jordana pod sadašnjim režimom i prenošenje vlasti na tamošnju palestinsku većinu. Promjene režima istočno od rijeke Jordan okončat će i problem teritorija Zapadne obale koju gusto naseljavaju Arapi. Bilo putem rata ili mira, emigracija sa ovih teritorija, kao i privredno i demografsko "zamrzavanje" unutar njih, neophodne su garancije buduće promjene na objema obalama Jordana, i mi se moramo aktivno angažirati da u vrlo skoroj budućnosti ubrzamo taj proces. Plan o autonomiji kao i svaki vid kompromisa ili podjela ovih teritorija treba odbaciti...

U ovoj zemlji nije više moguće živjeti ovako kako se danas živi, tj. bez razdvajanja dvaju naroda - Arapa u Jordan, a Židova na Zapadnu obalu. Istinski suživot i mir zavladat će zemljom tek kad Arapi shvate da nema ni opstanka ni mira bez židova...

U nuklearnom razdoblju u koje ćemo uskoro ući nije više moguće da tri četvrtine židovskog stanovništva živi u gusto naseljenom obalnom pojasu. Razrjeđivanje naseljenosti stoga je domaći strateški cilj prvog reda... Judeja, Samarija i Galileja jedine su garancije našeg nacionalnog opstanka i ako ne postanemo većina u planinskim područjima, nećemo moći vladati ovom zemljom i izgubit ćemo je poput križara. Ponovno uspostavljanje ravnoteže u zemlji, u demografskom, strateškom i privrednom smislu naš je središnji i najvažniji cilj danas. Naseljavanje planinskog dijela zemlje, koji je trenutno bez židovskog stanovništva, nužno zahtijeva, u okviru našeg strateškog plana, kontrolu razvoja koja ide od Beersheba do Gornje Galileje".

Kolonijalistički i rasistički plan političkog cionizma, nakon što je prouzrokovao istjerivanje, pljačku i gušenje Palestinaca, pa onda niz osvajačkih ratova s prijetnjama uništenja svih arapskih država, od sada predstavlja prijetnju i svjetskom miru.

Može izgledati paradoksalno da jedna zemlja tako malehna po teritoriji i broju stanovnika može igrati takvu

ulogu u poslovima svjetskih razmjera. Da bismo shvatili zašto je to tako, nije dovoljno uzeti u obzir samo strateški položaj dotične zemlje, mada je, budući na razmeđu triju kontinenata, i on važan. Chaim Weizmann je bio u pravu kad je ubjeđivao svoje britanske sugorovnike da "židovska Palestina može pružiti zaštitu Engleskoj, osobito u pogledu Sueckog kanala".²¹ Izrael, zaista, drži u rukama "ključeve" najvažnije trgovačke i vojne rute između Istoka i Zapada - i, ako danas, zbog prelaska hegemonije sa jedne na drugu silu, on to više ne čini u korist Britanije, obavlja sada isti zadatak u službi SAD... Uloga Izraela kao policajca na Srednjem istoku postala je neophodnom Sjedinjenim Američkim Državama otkako one, od zbacivanja Šaha, ne mogu više računati na svoje baze u Iranu. Izrael ima zadatak ne samo da motri na Suec nego i na cio region, koji je proizvođač nafte, ali i da osigura sigurne baze na istočnom Mediteranu. Sami Amerikanci ne mogu izvršiti ove zadatke: iskustvo u Vijetnamu ih je naučilo da izbjegavaju izravnu intervenciju u Trećem svijetu. Stoga djeluju posredstvom Izraela, pružajući mu bezuvjetnu i neograničenu pomoć. Ovakva pozicija im znatno više odgovara. Omogućava im da se upuste u verbalnu osudu Izraela, dok ga, korišćenjem prava veta, istovremeno štite od svake stvarne sankcije koja bi mogla ometi slobodu njegovog djelovanja a, iznad svega, snabdjevajući ga novcem i oružjem potrebnim za izvršenje ovih vitalnih zadataka i održavanja položaja Sjedinjenih Američkih Država u svjetskoj ravnoteži moći. Mora se spomenuti, naprimjer, da SAD snabdjevaju izraelsku armiju najsofisticiranijim naoružanjem. *International Herald Tribune* je, 22. jula 1982. godine, objavio vijest da "će izraelska vlada ove godine potrošiti pet i po milijardi US \$ na svoje vojne snage. Svaki treći dolar doći će iz američke blagajne".

Gotovo cjelokupna oprema izraelska armije nabavljena je putem američkog vojnog programa pomoći inozemstvu

21. Wismann, *Trial and Error*, str. 243.

iz kojeg je Izrael primio 15 milijardi US \$ od ukupno 28 milijardi podijeljenih diljem svijeta počev od 1951. godine.

Od 567 aviona koje je Izrael posjedovao uoči invazije na Liban, 457 je bilo nabavljeno iz SAD zahvaljujući kreditima i poklonima Vashingtona.

Ako se izuzme odgađanje isporuke rasprskavajućih bombi (koje Izrael sada sam proizvodi), u isporukama američkog naoružanja Izraelu nije bilo nikakvih prekida. Prema izjavama zvaničnika Pentagona i samih Izraelaca, planirana prodaja 11 aviona tipa F-15 treba se odvijati "normalno", uporedo sa isporukama već osiguranih drugih letjelica, samovođenih projektila, oklopnih vozila, kamiona i dr.

Bliska suradnja oružanih snaga i ratne industrije dviju zemalja čini svaki prijedlog Americi u poduzimanju mjera prema Izraelu krajnje nepopularnim u vojnim štabovima. Izrael detaljno obavještava Pentagon o djelovanju tipova oružja kojim ga ovaj snabdijeva, osobito o oružju koje američka armija još nije isprobala. To je očigledno bio slučaj i sa izviđačkim avionom tipa *hawkeye E-2C*, koji je upotrebljavan protiv udaljenih ciljeva u Siriji u prvoj fazi rata u Libanu.

Na ovaj način američka vojska može izvoditi zaista ekstenzivne eksperimente sa najsuvremenijim oružjem, koristeći u tu svrhu izraelsku armiju i čineći je time mnogo efikasnijom nego što bi ma kakve američke ekspedicione trupe mogle biti.

Sa "geopolitičkog" stanovišta, kako su nacisti običavali govoriti, samo je još Južna Afrika, koja stražari nad *drugim* putem za Aziju (oko rta Dobre nade) i vrši pritisak na susjedne afričke zemlje, u stanju Americi pružati slične usluge, iako, po važnosti poslati na mnogo nižoj razini.

Država Izrael i Južna Afrika imaju razvijenu blisku uzajamnu suradnju i komplementarne su jedna sa drugom. Uz očitu sličnost režima (*apartheid*) i situacije (stalni sukobi, u jednom slučaju sa crnim svijetom a u drugom sa arapskim svijetom), ta činjenica nimalo ne iznenađuje.

Stratešku "komplementarnost" dviju zemalja odlično je definirao *Jewish Affairs* (Johanesburg) u novembarskom broju 1970.:

"Srednji istok je za Južnu Afriku - s Izraelom kao malom ali nezamjenjivom stražom i čuvarom slobodnog svijeta - prva linija odbrane njene sigurnosti. Naime, Izrael nadzire koridor i čuva ga da ne postane glavnom prometnicom moguće agresije naših neprijatelja. Budućnost prolaza između Mediterana i Indijskog okeana od suštinskog je značaja za Izrael, ali ni za Južnu Afriku njegova zaštita nije manje važna od zaštite pomorskog puta oko Rta. Jer, kad bi taj koridor pao u neprijateljske ruke, u ruke neprijatelja i Izraela i Južne Afrike, i morski put oko Rta došao bi na udar, što bi veoma usložnilo probleme sigurnosti Južne Afrike. Što se Izraela tiče, jedna prijateljska, dobro naoružana i jaka nacija na jugu Afrike... na njegovim stražnjim vratima može za njega biti samo od neprocjenjive vrijednosti".

Prijateljski odnos dviju država ne dolazi do izražaja samo u tako spektakularnim potezima kakav je bio Vorsterova posjeta Izraelu 1976. godine. Stvarni odnos dviju zemalja ne raskrinkava dovoljno ni činjenica da je Vorster, premijer zemlje u kojoj dominira najizrazitiji oblik rasizma (*apartheida*), u Drugom svjetskom ratu bio general u pronacističkoj organizaciji, *Ossewabrandwag*,²² koliko se to može dokučiti iz bliske suradnje na vojnom, privrednom i kulturnom polju. U vrijeme Vorsterove posjete Izraelu i nakon njegovog obilaska Yad va-Shema, spomenika židovskim žrtvama nacizma, izraelski list *Ha'aretz* je, 26. aprila 1976. godine, pisao:

"Mi nastojimo potanko ispitati prošlost čak vrlo beznačajnih ličnosti Drugog svjetskog rata. Zar Yad va-Shem nije znao

22. Godine 1942. Vorster je pisao: "Mi podržavamo kršćanski nacionalizam jer je saveznik nacional-socijalizma... U Italiji ga zovu fašizmom, u Njemačkoj nacional-socijalizmom, a u Južnoj Africi kršćanskim nacionalizmom". (Citirao A. Hepple: *South Africa: Workers under Apartheid*, 1969., str. 3.)

Vorsteru prošlost? Ili su možda "nacionalni interesi" države Izrael značajniji od svetosti uspomena na šest miliona žrtava nacističkog holokausta?"

Poslije prvih razgovora koje je 1970. godine Shimon Peres vodio sa Bothom,²³ ministrom odbrane Južne Afrike, odnosi dviju zemalja stalno su se unapređivali. Posredstvom Izraela, južnoafrički koncerni izbjegavaju sankcije koje im je nametnuo ostatak svijeta, jer sporazum između EEZ-a i Izraela omogućava im da se njihovi proizvodi pojavljuju u zemljama Zajedničkog tržišta.

"Uza sve ovo, postoji značajno vojno razumijevanje" između dviju država.²⁴ To potvrđuje londonski *Times* od 3. aprila 1976. godine, u poruci svog dopisnika iz Cape Towna:

"Zbog zabrane prodaje oružja Južnoj Africi, ona teško dolazi do suvremenog naoružanja... Izrael, s kojim zemlja ima sve srdačnije odnose, jedna je od malobrojnih država koja Republiku može snabdjeti modernim oružjem i istovremeno joj prenijeti iskustvo stečeno u ratovima protiv Arapa... Tokom zadnjih godina, Južna Afrika se sve više identificira s Izraelom. Štampa ovdje često podvlači sličnosti između razvitka cionizma i afrikanerstva".

Godine 1976. predsjednik Američkog židovskog kongresa kaže u pismu upućenom Generalnom sekretaru UN da je on "sa žalošću primijetio da se Izrael pojavljuje među zemljama koje Južnu Afriku snabdijevaju oružjem".²⁵

Najvrijedniji južnoafrički komercijalni artikl je uranij, osobit predmet potražnje Izraela, koji je do novembra 1976. godine već imao arsenal od 13 do 20 bombi onog tipa koji je bačen na Hirošimu.²⁶

23. Vidjeti *Sechaba* (organ Afričkog nacionalnog kongresa) april 1970., str. 19.

24. C.L. Sulzberger u *The New York Times*, 30. april 1971. godine

25. *Ha'aretz*, 14. novembar 1976.

26. Brian Beckett, '*Israel's Nuclear Options*' štampano u *The Middle East International*, nov. 1976.

Izraelski list *Ha'aretz* je, 29. juna 1975. godine, objavio članak Shlomo Aharonsona o "potrebi preispitivanja izraelskog strateško-političkog položaja". On je napisao:

"Nuklearno oružje je jedno od sredstava koje može srušiti arapske nade u konačnu pobjedu nad Izraelom... Adekvatan broj atomskih bombi mogao bi prouzrokovati ogromnu štetu u svim arapskim prijestolnicama i dovesti do rušenja Asuanske brane. Sa dodatnom zalihom ovih bombi, mogli bismo savladati srednje velike gradove i naftna postrojenja... U arapskom svijetu ima oko stotinjak ciljeva za razaranje, a uništenje samo nekih od njih... lišilo bi Arape svih prednosti koje su stekli od Yom Kippura".

Kako se dogodilo da je cionistička država Izrael mogla poprimiti takav značaj u globalnoj strategiji sila da je danas u stanju da ugroziti svjetski mir?

U svojoj *Židovskoj državi* Herzl je jasno rekao: "Mi tamo (u Palestini) trebamo podignuti dio bedema Evrope protiv Azije, predstražu civilizacije naspram barbarizma". Od tada država Izrael nije postala samo posrednik kolektivnog zapadnog kolonijalizma na Srednjem istoku nego - osobito za SAD - i najvažniji sastavni dio odnosa snaga na planetarnoj šahovskoj ploči.

Cionistički lideri se u potpunosti služe ovim argumentom. U već citiranom članku, objavljenom u *Kivunimu* februara 1982. godine, oni se čak poigravaju sa temama "hladnog rata":

"Jedan od najvažnijih ciljeva SSSR-a je da porazi Zapad putem kontroliranja ogromnih privrednih bogatstava Perzijskog zaljeva i južnog dijela Afrike, gdje je locirano najviše svjetskih zaliha minerala. Možemo zamisliti razmjere globalnog sukoba koji nas čeka u budućnosti. Prema Gorshkovoj doktrini Sovjetski Savez treba imati kontrolu nad okeanima i mineralima bogatim područjima Trećeg svijeta. Ovo, uz sadašnju sovjetsku doktrinu da će biti moguće započeti, dobiti i preživjeti rat u kojem bi vojna moć Zapada bila uništena a

njegovo stanovništvo svedeno na roblje u službi marksizma-lenjinizma, predstavlja glavnu opasnost po svjetski mir i našu vlastitu egzistenciju".

Eksplloatiranje antikomunizma na nivou čovjeka Begin-ovog tipa, tipično je za metode političkog cionizma, koji, ne mijenjajući svoju suštinsku prirodu, nalazi elegantniji izraz u ličnosti Shimona Paresa da bi se barbarizmu dalo "ljudskije lice". Reaganova želja da Begina zamijeni Paresom ne znači promjenu politike nego nastojanje da se ona u svojoj vanjskoj pojavi učini manje odbojnom.

Prazni bučni govori Menachema Begina ništa ne mijenjaju, jer u pogledu novčane i druge pomoći Izrael i dalje potpuno zavisi od Sjedinjenih Američkih Država.

Poslije anektiranja Golanske visoravni, Begin je na (čisto verbalne) prosvjede Reaganove administracije odgovorio uručivanjem note američkom ambasadoru riječima: "Kakvu to priču pričate o kažnjavanju Izraela?... Jesmo li mi vaši vazali? Ili smo banana republika?... Nećete nas zastrašiti kažnjavanjem. Onaj ko nam bude prijeto, ustanovit će da smo gluhi". K tome, dodao je da je narod Izraela preživio 3.700 godina bez sporazuma o strateškoj suradnji s Amerikom, pa i bez podrške SAD njegova egzistencija neće doći u pitanje ni u narednih 3.700 godina.

Ovo drsko Beginovo hvalisanje ne predstavlja opasnost po Izrael, jer politika izraelskog cionizma veoma dobro odgovara ciljevima vanjske politike Sjedinjenih Država i u njoj igra toliko nezamjenjivu ulogu da vlada Izraela, (sigurno je da neće biti nikakvog kažnjavanja) može govoriti što god hoće.

I financiranje Izraela dovoljno govori o prirodi ove države.

Gospodin Pinhas Sapir, dok je bio izraelski ministar financija, objelodanio je na "konferenciji židovskih milionera" (sic!) ²⁷ održanoj u Jerusalemu 9. i 10. augusta 1967.

27. Sapirovo govoro može se naći u *The Israel Economist*, od septembra 1967. (Sveska XXIII, No.9.) str. 181-182.

godine, da je između 1949. i 1966. godine Izrael primio sedam milijardi američkih dolara. Da bi se shvatila veličina ove cifre, dovoljno je prisjetiti se da je pomoć koju je Zapadna Evropa dobila između 1948. i 1954. godine po Marshallovom planu iznosila 13 milijardi US \$, što znači da je država Izrael (istina, tokom dužeg vremenskog perioda) za manje od dva miliona stanovnika dobila više od polovine iznosa koji je dat stanovništvu Evrope od 200 miliona ljudi, ili stotinu puta više po glavi stanovnika.

Evo još jednog mogućeg poređenja: prosječan iznos pomoći svim "nerazvijenim zemljama" u razdoblju od 1951. do 1959. nije prelazio 3.164 miliona dolara,²⁸ dok je Izrael - u to vrijeme sa samo 1,700.000 stanovnika - dobio 400 miliona; dakle, imajući manje od jednog hiljaditog dijela stanovništva "nerazvijenog" dijela svijeta, Izrael je ukupno primio jednu desetinu od cjelokupne pomoći. Manje od 2,000.000 Izraelaca primili su po glavi stanovnika stotinu puta više od dvije milijarde stanovnika Trećeg svijeta.

Zbog jasnijeg poređenja, iznijet ćemo još neke brojčane podatke. 7 milijardi pomoći, koliko je Izraelu poklonjeno tokom 18 godina, predstavlja više od ukupnog godišnjeg prihoda stečenog radom svih susjednih arapskih zemalja (Egipta, Sirije, Libana i Jordana), koji je 1965. godine iznosio šest milijardi US \$.

Ako uzmemo u obzir samo američko učešće u pomoći, vidimo da su između 1945. i 1967. godine SAD dale 435 dolara svakom Izraelcu i 36 dolara svakom Arapinu, ili da je 2,5 procenta populacije dobilo 30 procenata one pomoći koja je data ostatku od 97,5 procenata.

Izraelski ekonomista svjetskog glasa Don Patinkin pokazao je ne samo stepen do kojeg, između 1950. i 1958.

28. Prema statistici UN datoj u *Le courant international des capitaux a long term et les donations publiques, 1951-1959.*; (*The international flow of long-term capital and public grants, 195-1959.*) koju je citirao Georges Corm u *Les Finances d'Israel, Institut of Palestine Studies*, 1968.

godine, izraelski nacionalni bruto proizvod nije pokrio finansijsku potrošnju, ni javnu ni privatnu, nego i deprecijaciju postojećeg kapitala.²⁹ Jednostavno rečeno, proizvod nacionalnog rada ne pokriva nacionalne potrebe. Prema godišnjaku UN koji objavljuje statističke podatke o nacionalnim finansijskim izvještajima (1965.), omjer ukupnih potreba države Izrael koji je bio pokriven bruto nacionalnim proizvodima, varirao je između 80 i 83 procenta, dok su čak zemlje poput Vijetnama, koji je u tom periodu financirao rat, pokrivale 87 procenata nacionalnih potreba iz nacionalnog bruto proizvoda, a u Jordanu, pretežno pustinjskoj zemlji i bez prirodnih resursa, taj broj je prelazio 80. I u zemljama koje nije glas vrlo "nerazvijenih" kao što su Bolivija, Cejlon, Sudan i Malta procent se povećao na više od 90.

Dakle, kad se radi o inozemnoj pomoći, cionistička država Izrael spada među najovisnije zemalje.

U pokušaju da popune i nadoknade ovu razliku, cionistički lideri su 1967. godine, poslije "šestodnevog rata" - kako je već spomenuto - sazvali godišnju konferenciju židovskih milionera iz dijaspe. U jednom intervjuu dr. Yaakov Herzog, generalni direktor Ureda izraelskog premijera, definirao je cilj ovih sastanaka ovako: "Potrebno je razmotriti načine na koje se mogu privući veće investicije u Izrael i navesti židovski investitori iz inozemstva da s osjećajem neposredne odgovornosti učestvuju u izraelskoj privredi... Sada planiramo još nešto - jednu veliku raspravu o identifikiranju dijaspe s Izraelom u borbi protiv asimilacije u drugim zemljama".

Ovaj pothvat se isplatio, jer sada američke židovske organizacije Izraelu u prosjeku šalju milijardu dolara svake godine. Na ove doprinose, koji su svrstani u "dobrovoljne", ne plaća se porez, što znači da predstavljaju namet na američkog oporezovanika, iako služe kao potpora izraelskim "ratnim naporima" i financiraju njegovu agresiju. Međutim, glavni doprinos dolazi neposredno od

29. Ibid.

američke države, a početkom 1980-ih godina iznosio je, u vidu "pomoći", više od tri milijarde dolara godišnje.

Postoji dogovor da se ova godišnja pomoć od tri milijarde dolara poveća tokom 1982. godine, što je prilično iznenađujuće s obzirom na restrikcije koje su u Americi nametnute u pogledu unutrašnje potrošnje.

Gotovo polovina zvanične pomoći sastoji se od poklona i "pozajmica" koje se vrlo brzo zaboravljaju. Ostatak pomoći povećava izraelski vanjski dug, koji rapidno raste i približava se cifri od 20 milijardi dolara, ili 5.000 dolara po glavi stanovnika u prosjeku, što je bez presedana.

Glavni dio godišnje pomoći čine isporuke naoružanja za koje je Kongres - budući da mu je stalo da izbjegne senzacionalnost i javnu kritiku - ustanovio posebnu finansijsku proceduru na temelju Zakona o kontroli izvoza oružja od 1976. godine.

Tako su, primjerice, u fiskalnoj 1981. godini u korist Izraela odobreni vojni posovi vrijedni jednu milijardu dolara. Međutim, odmah po izvršenju prodaje, 500 miliona dolara zajma je otpisano, a preostalih 500 miliona je dopisano na postojeći, sedam miliona duga, na koliko se tada on zvanično procjenjivao. Dug američkoj vladi podrazumijeva povlašćene rokove početka otplate (grace periods) i do deset godina. Osim toga, zbog pogoršanja izraelske privredne boljke, od 1973. godine Izrael servisira svoj dug samo formalno, tako što se prispjeli obroci financiraju putem nove pomoći svake godine.³⁰

Tokom priprema za napad na Egipat 1956. godine, u maju je Francuska poslala Izraelu dvije pošiljke od po 12 borbenih aviona tipa "*mystera IV.*" i izvjestan broj tenkova. Pošiljke su, naravno, imale tajni blagoslov SAD, koje su više voljele da jedna evropska zemlja naoruža Izrael i navuče arapsko neprijateljstvo na sebe nego da se to desi Americi. Međutim, u toku juna i u

30. T. Itaufer, *Christian Science Monitor*, 29. dec. 1981.

narednim mjesecima ogromne količine naoružanja tekle su prema Izraelu na osnovu sporazuma koji je čuvan kao top - tajna. Isporuke su se odvijale bez znanja Vashingtona i francuskog Ministarstva inozemnih poslova, koji su se suprotstavljali pomaganju Izraela iz straha da će uvrijediti Arape i naškoditi preostalim francuskim vezama i interesima na Srednjem istoku.³¹

Pomoć se povećava i kroz podugovore, osobito kad se radi o zrakoplovstvu, naprimjer. Tako izraelska zrakoplovna industrija sklapa ugovore za proizvodnju dijelova za *F-4s* i *F-15s*.

Konačno, privredna pomoć uključuje i olakšice izraelskom izvozu u SAD u vidu povlašćenih tarifa koje važe za "nerazvijene zemlje", tako da 96 procenata ovog izvoza ulazi u zemlju bez carinjenja (oko jedne milijarde dolara).

Slijedeća brojka biti će dostatna da definira prirodu cionističke države Izrael: ukupan iznos samo američke zvanične pomoći prelazi 750 US \$ po glavi stanovnika.³² Tako "dar u novcu" pridodat izraelskom nacionalnom dohotku proizvodi iznos koji je veći od dvostrukog bruto nacionalnog dohotka po glavi stanovnika Egipta i većine drugih afričkih zemalja.

Ove brojke trebaju raspršiti mnoge izmišljotine, a na prvom mjestu i najopasniju od svih, izmišljotinu o malom Izraelu, slabom i stalno izloženom prijetnji nadolazećeg arapskog vala, te stoga osuđenog na borbu za svoj opstanak. Ustvari, zahvaljujući pomoći SAD Izrael posjeduje sredstva kojima u roku od 48 sati može udariti na Damask, Bagdad, Aman i Kairo, jednako efikasno kako je udario na Bejrut. Opasnost leži u priči o Izraelu kojem stalno

31. M. Bar-Zohar, *The Armed Prophet*, str. 210.

32. Prisjetimo se još jednom da u ovu cifru nisu uključeni ni prilozi koji se dobijaju iz dijaspori ni američki "zajmovi" koji se tako brzo "otpisuju". Ako se uzmu u obzir godišnji doprinosi iz dijaspori, koji premšuje jednu milijardu US dolara, i "kamufilirani" američki zajmovi, onda su stvarni ukupni doprinosi iz inozemstva sigurno dvostruko veći od navedene cifre.

prijeti uništenje, dok, ustvari, Izrael predstavlja stalnu prijetnju svim svojim susjedima. To je priča (na temelju koje se zapadno mišljenje miri sa svim i bilo čim što dolazi od Izraela, pa čak i sa najneprihvatljivijim zločinima) o permanentnom čudu takozvanog "malog Davida" koji se suprotstavlja sveproždirućem arapskom Golijatu - premda "mali David" može odapeti vrlo ubojitu pračku napunjenu naoružanjem i novcem SAD. Cionistička država Izrael drži prevagu na Srednjem istoku, na središtu triju kontinenata, Evrope, Azije i Afrike, sa svom težinom moćne Amerike.

III

METODE IZRAELSKÉ POLITIKE: DRŽAVNI TERORIZAM

Bez poštivanja ikakvih tabua, naše osvjetljavanje opore stvarnosti političkog cionizma, njegovog kolonijalizma, rasizma tipa *apartheida* i nesmiljene logike njegove politike agresije kojoj je cilj zauzimanje "životnog prostora" pod izlikom legitimne odbrane i borbe za opstanak, trebalo bi utkati na put koji vodi rješenju problema.

Na prvom mjestu, treba izbjegavati ludo i zločinačko iskrivljavanje antisemitizma koje je simetrično političkom cionizmu utoliko što pokušava za zločine tog pokreta učiniti odgovornim narod Izraela u cjelini i sve Židove svijeta, dok su oni većim dijelom samo žrtve duhovne manipulacije kojoj pribjegavaju izraelski lideri. Unatoč pritisku kojem su izloženi, neki od tih ljudi, u Izraelu i drugdje, počinju pokazivati da su svjesni samoubilačkog ishoda u koji cionizam vodi ne samo Židove nego i mnoge druge.

Cilj rasprave koju iznosimo u ovoj knjizi jest da pobijemo određenu doktrinu, tj. doktrinu političkog cionizma i određenu politiku, tj. politiku države Izrael, koja je nastala i postoji kao rezultat te doktrine. Ovaj pristup nam

omogućava da se efikasno suprotstavimo i antisemitizmu, ali da pri tome ne brkamo osnivače i torbare te opake doktrine i kolonijalističke politike koju ona podstiče sa masom Izraelaca, čak i ako su zavedeni od svojih vladara, a još manje sa Židovima "dijaspore" kao cjeline.

Nikad nismo brkali njemački narod sa hitlerizmom, čak ni kad je propaganda nacističkih legendi o rasi i "proleterskim narodima" manipulirala tim narodom i navela ga da, idući za svojim vođama, učini Hitlera "demokratski izabranim kancelarom" i posluša njegove zločinačke naredbe.

Svaki sistem "samoizlučuje" onakve vođe kakve zasluži, ali, ipak, ne možemo miješati ove prijevarom doveđene "vodiče" sa narodom kojeg su zaveli.

Nakon što smo pokušali skinuti krinku sa mnogih stvari, ono što ovdje optužujemo nije toliko neka određena grupa ljudi koliko sistem koji je, samom svojom logikom, izbacio na površinu i doveo na vlast takve ljude.

Tačno je, naprimjer, da je trijumvirat koji dirigira cionističkom politikom današnjeg Izraela trijumvirat ratnih zločinaca. Prije svihi i ponajviše to je Begin, kojeg je sam Ben-Gurion okarakterizirao "potpuno hitlerovskim tipom".¹

Kad je prvi put Begin posjetio Sjedinjene Američke Države, grupa istaknutih Židova, uključujući i Alberta Einsteina, napisala je 4. decembra 1948. godine uredniku *New York Timesa* slijedeće: "Neshvatljivo je da se oni koji se širom svijeta suprotstavljaju fašizmu, ako uopće znaju kakav glas bije Begin i šta ima u perspektivi, mogu pridružiti njegovom pokretu i podržavati ga..". Begin je bio "vođa političke stranke koja je po organizaciji, metodama rada, političkoj filozofiji i izvjesnoj harizmatičnosti bila vrlo bliska nacističkim i fašističkim strankama. Stvorena je Palestina od članstva bivše desno usmjerene šovinističko-terorističke organizacije *Irgun Zvai Leumi*". Židovski

1. Ben-Gurion, pismo Chaimu Guriu 1963., navedeno u *Israeleftu*, No. 108 od 15. juna 1977.

prosvjednici su naveli kao "šokantan primjer" politike Beginovog pokreta "njihovo ponašanje u arapskom selu Deir Yasin. To selo, daleko od glavnih saobraćajnica i okruženo židovskim posjedima, nije učestvovalo u ratu... Dana 9. aprila terorističke bande napale su mirno selo... (i) pobijale većinu stanovništva".

"Nužno je da se u ovoj zemlji sazna istina o Beginu i njegovom pokretu... Dolje potpisani stoga na ovaj način javno predočavaju neke značajne činjenice o Beginu u namjeri da potstaknu sve one kojih se ova stvar tiče da ne podrže njegove najnovije manifestacije fašizma".²

Begin je bio čovjek ogrezao u krvi. Sutradan nakon pokolja u Sabri i Šatili - počinjenog zahvaljujući njemu i njegovom ministru odbrane rukama njihovih poslušnika, takvih kakvi su oni od kojih jednog naziva "moj prijatelj Haddad" - Begin se žalio da "*nežidovi ubijaju nežidove*, i da su došli da objese Židove!"

Beginov ministar odbrane general Ariel Sharon, u to vrijeme drugi čovjek u vladi i izvršitelj napada na Liban, počinitelj je djela koja bacaju više svjetla na njegove sadašnje aktivnosti. On je bio osoba kojoj je augusta 1953. godine Moshe Dayan dao zadatak da stvori i potčini svojoj komandi "Jedinicu 101" s ciljem vršenja odmazde u graničnim arapskim selima kako bi se širio teror i pospješivao odlazak nežidovskog stanovništva, što je bio prvi zadatak cionizma.³ Sharon i njegovi komandosti izv-

2. Upravo je Beginov Irgun digao u zrak hotel *Kralj David* u Jerusalemu, kojom prilikom je poginula 91 osoba. Cilj je bio uništiti štab britanske vojske koja je zaustavila Rommela na putu ka osvajanju Palestine i spriječila nacistе da istrijebe njezine židovske žitelje

3. Za 31. mart 1955. godine Moshe Sharett je napisao u svom dnevniku: "Tridesetih godina... upućivali smo javnost da osvetu smatra potpuno negativnim impulsom. Sada, naprotiv, opravdavamo sistem odmazde... Došli smo dotle da osvetu podržavamo kao moralnu vrijednost. Ovaj nazor općenito je prihvaćen u javnosti, naročito kod omladine, ali se iskristalizirao i dosegao vrijednost svetog načela u Sharonovom bataljonu, koji postaje državni instrument osvete". (Livia Rokach, *Israel's Sacred Terrorism*, Belmont, Mass., 1980., str. 36.)

ršili su prvi iznenadni napad na malo palestinsko selo Qibya u Jordanu u noći između 14. i 15. oktobra 1953. godine. Masakrirali su 66 stanovnika sela, od čega su tri četvrtine bile žene i djeca. Stigavši u selo dva sata poslije pokolja, u svom izvještaju Savjetu sigurnosti UN vojni posmatrači su posvjedočili:

---"Mecima izrešetana tijela na dovracima i mnogostruki pogoci u vrata uništenih kuća pokazuju da su stanovnici bili prisiljavani da ostanu u kućama dok su one dizane u zrak... Svjedoci su jednoobrazno svjedočili o događaju kao o noći užasa tokom koje su se izraelski vojnici kretali selom, dizali kuće u zrak, pucali po vratima i prozorima iz automatskog oružja i bacali ručne granate".

Od provokativnih akata koji su prethodili prvom ratu na Sinaju, pokolje u Khan Yunisu i Bani Suheilai na egipatskoj teritoriji, u noći 31. augusta 1955. godine, predvodio je sam Sharon. On je vodio i "kaznene" upade na sirijsku teritoriju na istočnoj obali jezera Tiberias, koje je Savjet sigurnosti UN osudilo 19. januara 1956. godine.

U toku rata 1967. godine Sharon je komandovao onim dijelom armije koja je napala Sinaj. Lično je odgovoran za smrt stotinu egipatskih vojnika koje je odbio zarobiti u zadnjim danima borbe, budući da je Beginova naredba glasila: "Ne zarobljavaj nego uništi egipatske snage na Sinaju".⁴

U *Yediot Ahoronotu* od 26. jula 1973. godine, Ariel Sharon je pisao: "Izrael je sada vojna supersila... Sve snage evropskih zemalja slabije su od naših. Za samo jednu sedmicu Izrael bi mogao pokoriti cijelu oblast od Kartuma do Bagdada i Alžira". Kao ministar odbrane na raspolaganju je imao nuklearne porojekte koji su mu mogli omogućiti realizaciju ovog hvalisanja.

O odgovornosti Ariela Sharona za zvjerstva počinjena u Libanu, vidjeti izvanredno svjedočenje žestokog cionističkog izraelskog novinara Jacoba Timermana, *The Longer War: Israel in Lebanon*, New York, 1982.

4. Uri Avneri, u *Ha'olam Hazeh*, 24. augusta 1973.

Treći čovjek zloglasne trojke na čelu Izraela je Itzhak Shamir, ministar inozemnih poslova. Čak i ako u njegovoj biografiji potcrtamo samo one momente koji se odnose na rabote sa drugim zemljama i međunarodnim organizacijama, i njemu se može mnogo čega pripisati.

Shamirovu karijeru u cijelosti je odredio rasizam. Stav prema svijetu i međunarodnim odnosima ukratko je izložio u članku koji je *Yediot Aharonot* objavio 14. novembra 1975. godine, nakon glasanja o rezoluciji UN koja je cionizam žigosala kao rasizam. U članku je pisao:

"Neprimijetljivo je da narodi sačinjeni od ljudi koji su tek sišli s drveća nameću sebe za svjetske vođe... Kako takva primitivna bića mogu imati neko svoje mišljenje? Udarac koji smo upravo dobili od UN treba nas još jednom ubijediti da smo mi drukčiji od ostalih naroda".

To je nit vodilja inozemne politike cionizma, a Sharonova karijera bila je logično ostvarenje ideja te politike. On je bio jedan od trojice glavnih vođa organizacije *Lehi* (*Lohamei Herut Israel*, "Borac za slobodu Izraela"), koja je poznata kao *grupa Stern* ili *Odred Stern*. Njemački historičar Klaus Polkehn je prilikom istraživanja tajne arhive Trećeg rajha otkrio plan o savezništvu koji je januara 1941. godine *odred Stern* izložio Hitlerovom ministru vanjskih poslova. U prenošenju prijedloga posredovao je pomorski ataše njemačke ambasade u Turskoj, koji je bio zadužen za posebne misije na Srednjem istoku. U poruci od 11. januara 1941. godine prenio je zamisli organizacije *Lehi*:

"Izmiještanje židovskih masa iz Evrope prvi je uvjet rješavanja židovskog problema, ali to je moguće samo ako se te mase nasele u neku židovsku državu unutar njezinih historijskih granica... Ovo je cilj političke aktivnosti i dugogodišnje borbe partije *Lehi* i njezine nacionalne vojne organizacije.

1. Mogao bi postojati zajednički interes u pogledu uspostavljanja novog poretka u Evropi, u skladu s

njemačkim koncepcijama, i istinskih težnji židovskog naroda iskristaliziranih u programu organizacije *Lehi*.

2. Suradnja bi bila moguća između nove Njemačke i ponovo rođene hebrejske nacije.

3. Uspostavljanje historijske židovske države na nacionalnoj i totalitarnoj osnovi, koja bi ugovorom bila vezana za njemački Rajh, pomoglo bi u budućnosti održavanje i jačanje pozicija Njemačke na Bliskom istoku... Suradnja s organizacijom *Lehi* bila bi u skladu s linijom nedavnog govora Kancelara Trećeg rajha, u kojem je gospodin Hitler naglasio da svaki savez i svaka kombinacija koja bi dovela do poraza Britanije trebaju biti prihvaćeni.⁵

Ova ista mržnja prema Britaniji bila je uzrokom da je Shamir, na čelu *odreda Stern*, inicirao ubojstvo lorda Moynea, britanskog državnog ministra, u novembru 1944. godine, u Kairu, i zatim, 17. septembra 1948. godine, korišćenjem istih terorističkih metoda, napao i grofa Bernadottea u Jerusalemu, koga su UN bile imenovala posrednikom između Izraela i Arapa.

Jedina briga Shamira i njegovih suradnika bila je ostvarenje plana političkog cionizma - stvaranje "životnog prostora" u Palestini za sve Židove svijeta.

Harold Reinhart, iz sinagoge u londonskom West Endu, napisao je u *Timesu* 23. septembra 1948. godine: "Samo se ludilom može objasniti ubojstvo grofa Bernadottea. Međutim, kao što je dobro poznato i što se kod nacista nepobitno pokazalo u velikim razmjerama, granica između ludila i neobuzdanog nacionalizma nesigurna je. Goli nacionalizam ne zna ni za kakav drugi zakon osim nužnosti. Strast nacionalizma prema *Lebenstraumu* prevazilazi granice razuma i suosjećanja. Nastao iz očaja i razočarenja, goli nacionalizam - suprotan čitavoj židovskoj tradiciji - dolazi do izvjesnog izražaja među Židovima današnjice".

Ovo je kratak opis djelovanja trijumvirata ratnih zločinaca

5. Naveo profesor Israel Shahak u *Zo Haderekh*, 2. septembar 1981.

koji su bili na vlasti u Izraelu u vrijeme napada na Liban. Bilo bi navino, međutim, pretpostaviti da bi se problemi riješili smjenom ovih ljudi i postavljanjem ličnosti koje zastupaju neki drukčiji aspekt.

Ono što predstavlja problem nisu ljudi nego doktrina - doktrina političkog cionizma koju su ovi lideri doveli do krajnjih granica. Barbarizam, bio on i sa ljudskim likom, ipak je samo barbarizam. Sigurno je da bi Reagan više volio manje arogantne vazale, ali samo pod uvjetom da vode istu politiku. Nesumnjivo mu se više sviđa Shimon Peres i njegov tim. No, pitanje je bi li ikakve stvarne promjene donijela ova "opozicija" koja se ni u čemu ne suprotstavlja osnovnim postavkama cionističke doktrine.

Osim toga, "rezervni" tim se sastoji od ljudi koji su od osnivanja države Izrael donedavno bili na vlasti. Shimon Peres je bio omiljeni učenik Ben-Guriona, koji je, kako smo vidjeli, zacrtao smjernice političkog cionizma sa najgorim mogućim posljedicama.

Je li Peres bio humaniji prema Palestincima? Kad se u Knesetu rasrdio zbog odgovornosti nekadašnjeg ministra odbrane Sharona za masakre u Sabri i Šatili, Sharon je odgovorio: "Gdje su bili izraelski oficiri kad su Palestinci masakrirani u Tel-el-Zataru? Vi ste u to vrijeme bili ministar odbrane". I, doista, kad su poslije pedesetodnevnih opsada, od 22. juna do 12. augusta 1976. godine, takozvani "kršćani" falangisti, dobro opremljeni i naoružani od izraelske vlade, bili uzrokom "nestanka" 2.000 ljudi (prema statistici Međunarodnog crvenog križa), ministar odbrane Shimon Peres nije ni prstom maknuo da spriječi zvjerstva koja su činili marioneti Izraela.

U jednom intervjuu Ariel Sharon se čak hvalisao zločinima:

"Moramo ih tući, tući, neprestano tući. Moramo ih tući posvuda: u zemlji, u arapskim državama, u prekomorskim zemljama. To je izvodljivo. Viđao sam i beznačajne situacije za koje se našlo rješenje. Nije dovoljno da djelujemo protiv njih tek poslije njihovih udaraca,

nego svakodnevno i svuda. Kad dođemo do saznanja da se nalaze u nekoj evropskoj državi, moramo poduzimati akcije unatoč teškoćama i ograničenim mogućnostima. Međutim, ne treba se upuštati u rat širokih razmjera. Iznenada neko iščezne ovdje, neko bude nađen mrtav tamo ili na smrt izboden nožem u nekom evropskom noćnom klubu." ⁶

Ono što Sharon govori, to Laburistička stranka radi, budući da je državni terorizam dio logike političkog cionizma. Sumirajući rezultate istrage ubojstva predstavnika PLO-a u Italiji Wa'ela Zu'aytera, koje se dogodilo 16. oktobra 1972. godine u Rimu, rimski sud Assize je u preambuli svoje presude iz novembra 1981. godine objasnio da je nemoguće ustanoviti krivicu bilo kojeg pojedinca, jer se radi o političkom slučaju koji je izvan njegove nadležnosti. "Ovaj zločin je posljedica unaprijed smišljene politike... koju metodično i efikasno provodi neka organizacija iz države Izrael. " Podsjećajući na činjenicu da su fizičkoj eliminaciji šestero Palestinaca između oktobra 1972. i jula 1973. godine "prethodile izjave, zvanične i nezvanične, izraelskih vođa o nemilosrdnom ratu porotiv palestinskog Pokreta otpora i njegovih predstavnika, koji treba voditi svuda i svim mogućim sredstvima", sud je smatrao da se ovi zločini "imaju pripisati Tajnoj izraelskoj službi, a naročito onoj njezinoj sekciji koja je aktivna u inozemstvu i ima kontakte širom svijeta".

U vrijeme ubojstva Wa'ela Zu'aytera, "socijalistički" premijer gospođa Golda Meir iznijela je primjedbe slične Sharonovim. Kad su joj 18. oktobra 1972. godine u Knesetu postavili pitanje o ubojstvu, svega 48 sati nakon što se ono dogodilo, odgovorila je: "Sve što znam jeste da su meci zaista pogodili svoj cilj".

Ko je uveo rasistički Zakon o povratku? Ko je organizirao sistematsku otimačinu zemlje? Ko je s te zemlje otjerao one koji su je obrađivali? Ko je izvršio napad na

6. *Yediot Aharonot*, 26. maj 1974.

Suec? (Pripremili su ga Moshe Dayan i Shimon Peres u Parisu). A ko agresiju 1967. godine? Svaki put dolazimo do istih imena: Ben-Gurion, Moshe Dayan, Golda Meir, Shimon Peres - sve osobe koje su pripadale stranci koja je sada u "opoziciji". Napad koji su Begin i njegova klika izvršili na Liban samo je još jedno poglavlje iste historije proizišlo na temelju iste logike. Koliko u tome ima istine najbolje pokazuje činjenica da kad je Begin želio objasniti Amerikancima šta je uradio, prva osoba na koju je pomislio kao izvršioca misije u Americi bio je Shimon Peres.

Ustvari, kad su u pitanju osnove politike, nema uopće velikog razmimoilaženja između Likuda i Laburista. Dva dana nakon početka invazije na Liban, kad više niko nije mogao sumnjati u razmjere operacije, njene metode i ciljeve, Kneset je izglasao povjerenje vladi, pri čemu je samo Rakah (Komunistička partija) bila protiv. Od devet uzdržanih poslanika, samo je jedan, Y. Sarid, pripadao laburistima.

Kad je riječ o budućnosti, i izgledima za stvarno rješenje problema putem pregovora, i Laburistička stranka se aktivno angažira na odbacivanju prijedloga iz Feza i orijentiranja na Reagonove teze, što isključuje svaki dijalog sa PLO-om, premda čak niko ne sumnja da PLO može biti jedini mogući sudionik u razgovorima koji bi se vodili u cilju postizanja mira.

Stoga je razumljiv stav bivšeg austrijskog kancelara Brune Kreiskog, socijaliste i Židova, čija je porodica stradala u nacističkom logoru. Naime, nakon što je opisao svoju borbu unutar Socijalističke internacionale, rekao je: "Ne želim imati išta s *tim* Izraelom".⁷

7. Bruno Kreisky, *Der Stern*, august 1982.

ZAKLJUČAK

1. Cionistička država Izrael nema legitimitet - ni historijski, ni biblijski, ni pravni - na prostoru na kojem je uspostavljena. Nema ni moralni legitimitet: njeno ponašanje, i na unutrašnjem i na međunarodnom planu (rasizam, ekspanzionizam, državni terorizam), čini je državom sličnom mnogim drugim pa čak i gorom od onih s kojima ima najbliže odnose, naime, sa:

I. Sjedinjenim Američkim Državama, od kojih, u borbi protiv Arapa, preuzima i oponaša najgoru tradiciju. odnosno, načine tretiranja Indijanaca i crnaca; rat u Vijetnamu; "demokratske" fikcije kombinirane s podrškom diktatorskim režimima u Latinskoj Americi;

II. Južnoafričkom Republikom, prakticirajući njezin *apartheid* i arhaični kolonijalizam;

III. El Salvadorom, Gvatemalom i Paragvajem (najvažnijim utočištima starih nacista), koje Izrael snabdijeva oružjem i instruktorima da bi im pomogao u teroriziranju vlastitog naroda.

2. Suštinska doktrina države Izrael, politički cionizam - koji nije rođen iz judaističke tradicije, ali mu ona osigurava kamuflažu i služi kao izgovor - nego iz zapadnjačkog nacionalizma i kolonijalizma 19. stoljeća, oblik je rasizma, nacionalizma i kolonijalizma.

3. Ova država, iznikla iz lažne ideologije i niza akata nasilja i terorizma, stvorena je na osnovu nezakonite

odluke OUN (kojom su tada dominirale zapadne sile) i uz pomoć pritisaka i korupcije. Nije preživjela zahvaljujući sebi i svojoj vlastitoj snazi, nego, poput svojevremenih križarskih država, zahvaljujući dotoku novca i oružja sa Zapada, a prije svega bezuvjetnoj i neograničenoj potpori Sjedinjenih Američkih Država, koje je koriste kao glavni element u svojoj strategiji u odnosu na svijet, poput klina zabijenog u Srednji istok.

4. Kad se sa cionističke države Izrael iskinu svi mitovi koji se koriste u svrhu opravdavanja njenog osnivanja i intelektualni (a ponekad i fizički) terorizam kojim se štiti, pa se tako potpuno razgoliti, ona se pojavljuje samo kao jedna od mnogobrojnih država svijeta, bez ikakva aureola, privilegije ili karaktera svetosti. Jer, ni druge države, upravo kao ni Izrael, ne duguju svoje porijeklo nekom "pravu" nego izvjesnom odnosu snaga i gotovim činjenicama.

5. Historija se, stoga, ne može prekrajati a granice države mijenjati aktima nasilja. Na koji način se, dakle, može doći do ostvarljivog rješenja problema?

6. Iz najmanje tri razloga nerazumno je pozvati PLO da bezuvjetno "prizna" Izrael:

a) To bi značilo zahtijevati od Palestinaca da priznaju legitimnost otimačine zemlje i oduzimanja posjeda sudskim putem, čega su bili žrtve. Država Izrael, u samoj Palestini prije nego drugdje, ako je to zaista neophodno, može biti prihvaćena *de facto*, ali ne i priznata *de jure*.

b) Po svojoj suštini (politički cionizam) i svom postojanju (niz otimačina i ratova koje je poduzela) dražava Izrael je ekspanzionističkog karaktera: poslije svake agresije i svake aneksije ona čezne za novim područjima "životnog prostora". Stoga je nemoguće "priznati" validnost njezinih "elastičnih" granica. Koji Izrael bi PLO trebao priznati? Onaj što je projektiran planom UN o podjeli iz 1947.? Onaj što je stvoren otimačinom 1948. godine putem terora i Deir Yasina? Onaj iz 1967., sa teritorijom stečenom preventivnim ratom i invazijom? Onaj iz 1982. sa umnožavanjem

naselja na novoj teritoriji? Onaj iz megalomanskih snova Theodora Herzla (od Eufrata do "rijeke Egipat") ili Ben-Gurionov (od rijeke Litani do Sinaja)? Onaj što ga je promišljao Ariel Sharon, sanjajući o židovskoj dominaciji Bliskog istoka od Tjesnaca do Sueckog kanala? Ili, pak onaj koji je trebao dezintegrirati sve arapske države, duž njihovih etničkih ili vjerskih crta raskola?

c) Konačno, kako se od PLO-a može tražiti da validno "prizna" bilo šta kad se njegova prava na postojanje poriču? Kako se može tražiti čin priznavanja od institucije čije se postojanje uporno niječe?

S kojim još sugorovnicima izraelske vođe žele imati posla kad su gradonačelnike koje su izabrali Palestinci i od kojih je pretežna većina pokazala privrženost PLO-u, uklonili s položaja Izraelca?

Treba li o novim otimanjima "pregovarati" sa šakom "gauleitera" koji su nametnuti narodu, sa kolaboracionistima i "kapoima", sa marionetama koji bi palestinskim Arapima bili što i Haddad libanskim kršćanima? Istina leži u činjenici da izraelski vlastodržci, od Begina do Peresa, ne žele ni sa kim pregovarati.

7. Na osnovu iznesenog, rješenje problema može se očekivati samo od međunarodne zajednice.

a) Nije riječ o tome da se "Izrael baci u more", kako to navodi lažljiva propaganda. Ono protiv čega se Palestinci bore, kao i svi borci za slobodu u svijetu, nisu osobe a još manje cio narod, nego je to rasistička doktrina - politički cionizam i agresivno kolonijalističko ponašanje države i njenih upravljača.

b) Poslužit ćemo se formulacijom jednog od vođa PLO-a: Kad na svijet dođe vanbračno dijete, čak i kao posljedica silovanja, ubojstvo djeteta ne dolazi u obzir.

c) Svako rješenje mora imati garanciju međunarodne zajednice, bez obzira na promašaje te zajednice u prošlosti kad je s njom dominirao Zapad i kad je nezakonito "popravljao" nepravdu koju je Hitler učinio Židovima nano-

seći nepravdu Palestincima koji nisu učestvovali u nacističkim zločinima.

8. Stoga, unatoč sistematskom odbijanju izraelskih lidera odluka UN izraelskih lidera, jedino rješenje koje bi bilo časno za sve i koje bi pružilo sigurnost svima jeste, kao što je predložio Yassir Arafat, da obje strane ispoštuju sve rezolucije UN o Palestini.

Podsjetimo se da se prva rezolucija odnosila na podjelu i tačno je definirala granice dviju država, izraelske i palestinske.

Drugom rezolucijom je iskazano formalno postojanje države Izrael.

Čak ako su ova podjela i "stvaranje jedne države" i premašili pravne nadležnosti Generalne skupštine i u osnovi bili nepravedni, Palestincima su prihvatljivi iz obzira prema međunarodnom pravu, pod uvjetom da ih prizna druga strana, uz međunarodnu garanciju tog priznanja.

9. Jedina prepreka primjeni ovakvog rješenja jest odbijanje izraelskih vođa, jer bi, prema njihovom mišljenju, politički cionizam, mit koji čini osnovu njihove države, time bio doveden u pitanje i zaustavljen u želji za vlašću i ekspanzionizmom.

Nije uopće nikakva utopija uzimati u razmatranje ovakvo rješenje, jer politički cionizam postaje sve izrazitije "mitski". Prije svega, zato što se samo 18 odsto svjetskih Židova odazvalo na poziv da se "vrate", a i zato što bujica sada teče u suprotnom smjeru. Naime, više Židova napušta Izrael nego što ih se voljno "vratiti" u njega.

Tako je danas uočljiv poraz koji trpi politički cionizam i njegov plan da sve Židove svijeta dovede u Palestinu, u svjetski geto, što je istovremeno želja i svih antisemita svijeta.

10. Ostvarenje miroljubivog kompromisa, što bi ugasilo vatre koje bi mogle dovesti do trećeg svjetskog rata, isključivo zavisi od međunarodne zajednice.

Nikakva vojna intervencija, naravno, ne dolazi u obzir,

ali ovisnost cionističke države o vanjskom svijetu, sa financijskog, privrednog i vojnog aspekta takve je prirode da bi postepeno smanjivanje vanjske "pomoći" moglo prisiliti moćnike Izraela, bilo da se zovu Begin ili Peres, da sjednu za pregovarački sto.

11. Objavljivanje ove knjige na francuskom i engleskom jeziku treba doprinijeti demistifikaciji javnog mišljenja, naročito u Americi, Francuskoj i Izraelu, eliminiranjem mit-ske slike problema ovijene objektivnom stvarnošću i isticanjem nepobitnih činjenica da bi se čitava stvar mogla postaviti u ravan mirne političke rasprave.

12. Za početak je potrebno:

- a) da svaka zajednica dobije garanciju za svoju sigurnost, samoodređenje i ukidanje diskriminacije, uz podršku međunarodne zajednice;
- b) da se odmah zaustavi svako snabdijevanje oružjem, municijom i vojnom opremom Srednjeg istoka kao i prikupljanje novca koje širom svijeta vrše službeni organi države Izrael sa ovlašćenjima koja su stekli na osnovu "temeljnih zakona", pod kojima mislimo na Svjetsku cionističku organizaciju i Židovsku agenciju;
- c) da progresivno decioniziranje države Izrael, koje je jednako neophodno za njezinu vlastitu sigurnost kao i sigurnost njezinih susjeda, što jedino može učiniti pregovore mogućim, bude ubrzano intenzivnim ekonomskim sankcijam, dok izraelski lideri, pod pritiskom vlastitog javnog mnijenja, ne pristanu na početak iskrenih pregovora sa PLO-om i svima onima koje cionistička politika napada i ugrožava gotovo pola stoljeća.

Tek tada će biti otvoren put stvarnoj reintegraciji ove države u Aziju (i prestanak njezinog funkcioniranja kao zapadne rasističke i kolonijalističke enklave), o čemu je Martin Buber sanjao još od 1921. godine, a što je zagovarao 1947. godine - Federaciju zemalja Bliskog istoka, u kojoj bi bila moguća bratska koegzistencija, bez etničke diskriminacije među Arapima i Židovima, u zemlji

gdje su rođene tri velike religije svijeta, kao nade Židova, kršćana i muslimana, tj. svih onih koji polažu pravo na Abrahamovo naslijeđe, ali i onih koji, bez vjerskog ubjeđenja u to naslijeđe, ipak nastavljaju negovati njegovu kulturu i njegove uzvišene ljudske vrijednosti.

SADRŽAJ

UVOD

Predgovor	7
A. Vjerski cionizam i politički cionizam	12
B. Cionizam i judaizam	16
C. Biblijski Izrael i današnja "cionistička država" Izrael	24

PRVI DIO

Historijski mit	35
I. Mit o "historijskim pravima"	37
II. "Biblijski mit"	77

DRUGI DIO

Od cionističke mitologije do politike Izraela	97
I. Unutrašnja politika Izraela: Rasizam, Izrael kao kolonijalni entitet	99
II. Vanjska politika Izraela: Ekspanzionizam	133
III. Metode izraelske politike: Državni terorizam	159
Zaključak	169